

SI USTED SUFRE
DEL
ESTÓMAGO

Si usted experimenta:
Agruras,
Tirantezas,
Pesadezas,
Calambres,
Jaquecas,

póngase inmediatamente
al régimen del delicioso

PHOSCAO

Exquisito desayuno,
Poderoso reconstituyente,
Perfecto regulador
de las funciones digestivas.

ALIMENTO IDEAL

de los anémicos,
de los convalecientes,
de los fatigados,
de los ancianos.

En farmacias, droguerías
y comestibles.
Depósito: Fortuny Hnos.,
Hospital, 32. - Barcelona.

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telefònica:
MARSANSEBANK

Apartat de Correus núm. 1.
(4530 A.)
Telèfons números... (4531 A.)
(4532 A.)

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

MOSAICS E F ESCOFET & C^{ia}

Ronda Uni-
versitat, 20

CRISTALLERIA, PISA,
PORCELLANA
ESPECIALITAT en
Vatelles i servels
cristall-Objectes
per a regals

Francesc Ferrer Anglada

Magatzems
i Tallers
Corts, 413
Vendes
a l'engros i al detall
Ronda Universitat, 6

Precipitació aqüosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 00 mm.
Recorregut del vent en igual perío-
de: 18 km.
Observacions particulars: Boira.
El director, E. Alcobé.

Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat cura
inapetència, B. Domenech, Ronda
Sant Pau, 71.

Vatelles PORCELLANA
J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

La Federació de societats de So-
corsos Mutus de Barcelona celebra-
rà Junta general extraordinària el
vinent diumenge, a les deu del matí,
als baixos de la casa núm. 21 del car-
rer d'Aribau, local social de la Penya
Esquerra.

Les entitats federades que al matí
del vinent dissabte no haguessin en-
cara rebut les corresponents invita-
cions, poden passar a recollir-les en
aquestes oficines, Mercè, 3, primer,
primera.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Banyeres, Waters, Lavabos, etc.
S. Verdader, Ronda Universitat, 2.

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències
Mèdiques de Catalunya, celebrarà ses-
sió científica avui dimecres, a les
deu de la nit, en la qual el doctor
Carrasco Formiguera, desenvoluparà
els temes «Comentaris sobre un cas
de diabetes greu en un nen de sis
anys» i «L'assistència als diabetics
com a qüestió de moral mèdica».

JOIES VILANOVA Unió, 8

Paraigües CLAPÉS
Fernando, 14, casa

Per a demà, dijous, a les deu de
la vetlla, el Grup Excursionista «Mi-
nerva», de la Barceloneta, té anun-
ciada una interessant conferència a
l'estatge del Casal Nacionalista de
la dita barriada, a càrrec d'en Josep
M. Gassó, el qual dissertarà sobre el
tema: «La cançó popular», amb il·lus-
tracions musicals interpretades per les
senyoretes Na Teresa Campabadal i
Na Sofia Alcaine (soprans), i els jo-
ves En Pere Guixé i N'Enric Costa
(tenors) solistes de l'Orfeó Renaixen-
ment, acompanyats a piano pel mes-
tre director de l'esmentat Orfeó, En
Llorenç Carbonell.

Entre les cançons que s'executaran,
hi haurà un bon nombre de nada-
les.

— Demaneu mitges ampolles Algua
«VIOHY CATALAN» en Hotels i
Restaurants.

La degana accidental de les mes-
tresses d'aquesta ciutat, prega a to-
tes les seves companyes, que hi tin-

Per a col·locar a ciutat
article de fàcil venda,
falten corredors. Dirigir-
se a n'aquesta adminis-
tració els dilluns, dime-
cres i divendres, de dos
quarts de set a set de
la tarda.

ASMA TOS BRONQUITIS
Un flascó de **PULMOSAN**
alivia a l'acte
i cura ràpidament sense perjudicar
L'ESTOMAC
FARMACIA LICEU, C. Sant Pau, 1

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona.—Dia 12
de desembre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
771.9, 772.5, 773.1.

Termòmetre sec: 5.4, 13.8, 9.1.

Termòmetre humit: 4.3, 10.0, 7.9.

Humitat (centèsimes de saturació):
83, 5, 65.

Direcció del vent: Calma.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 1, 1, 0.

Estat del cel: Serè.

Classe de núvols: No-cap.

Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 14.4; mínima, 5.2; mínima prop
del sol: 2.4.

Oscil·lació termomètrica: 9.2.

Temperatura mitja: 8.8.

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos
se curan las enfermedades del
estómago e intestinos, aun-
que tengan 30 años de antigüe-
dad y no se hayan aliviado con
otros medicamentos. Cura las
acédias, dolor y ardor de
estómago, los vómitos, vérti-
go estomacal, dispepsia,
indigestiones, dilatación y
úlceras del estómago, hiper-
clorhidria, neurastenia gá-
strica, flatulencia, cólicos.

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las
deposiciones, el malestar y
los gases. Es un poderoso vi-
gorizador y antiséptico gas-
tro-intestinal. Los niños padecen
con frecuencia diarreas mas o
menos graves que se curan, in-
cluso en la época del destete y
dentición, hasta el punto de res-
tituir a la vida a enfermos irremisi-
blemente perdidos. Lo recetan los
médicos.

De venta en las principales farmacias
del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se remite folleto a quien lo pide

PUBLICACIONS DE l'Escola Catalana d'Art Dramàtic

ACABEN DE SORTIR

El Teatre de la Ciutat
per Lluís Duràn i Ventosa

Consideracions sobre les interpretacions
dels personatges de Shakespeare
per M. Morera i Galicia

Molière i la farsa dels metges
per Adrià Gual

ADMINISTRACIO:

EDITORIAL CATALANA, S. A.—Escudellers, 10 bis

Preu: Una pesseta cada fascicle

Dr. G. Moragas de l'Hospital de Santa Creu. Malalties de la pell i gènito-
urinàries. Portaferriça, 18, entr. - De 4 a 6 i de 8 a 9.

Dr. Cusi i Vidal de l'Hospital de la Santa Creu. **COLL, NAS i ORE-**
LLES. Passeig de Gràcia, 83, pral. Tel. 3274 A. Visita
d'11 a 1 i de 4 a 6. **CURACIO RADICAL DE L'OLENA** (Fetor de l'alè).

guin dret, que se serveixin concórrer a la reunió que, per a l'elecció de degana i vice-degana, efectives, tindrà lloc demà, dijous, a les quatre de la tarda, a l'escola de nenes del carrer de Montjuich del Carme.

— **RUM BELLESA** (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. És inofensiu. És l'ideal. Venda a les perfumeries.

El Consell Directiu de l'Associació Barcelonina de Mestres Oficials, en la seva darrera sessió, va prendre els acords següents:

Acceptar l'oferta que ha fet d'unes Normes per a la implantació del Socors Mutuel el mestre de Roquetes N. Esteve Lluís Franquesa, en crear la dita societat per als associats.

Regrar a la Cristalleria Planell i Ribà S. en C. la deferència que representa pels components d'aquesta Associació el fet d'haver-hi permès visitar en col·lectivitat la important fàbrica que posseeix a la carretera de Les Corts d'aquesta ciutat, i la galanura exquisida amb que foren acompanyats a totes les dependències d'aquella casa.

Continuar els actes culturals d'aquest curs començats el mes passat per don Antoni Galés, encarregant als consocios donya Maria Baldo de Torres i don Llorenç Jau i Olló, que actuen de ponents en una conversa pedagògica cada un; i al consoci don Frederic Dorsete que doni una conferència, planejant-ne d'altres per quan aquestes s'hagin celebrat.

Estudiar la millor manera d'atendre les despeses que ocasionarà a l'Associació l'Assemblea que la Federació de Mestres de Catalunya celebrará a Girona l'istiu vinent, i fer constar que la Barcelonina de Mestres Oficials està disposada a aportar amb joia tota la col·laboració que calgui per a contribuir a donar-li força i relleu.

— **DEPILATORI BELLESA** treu d'arrel el pel moixí, pel de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en perfums.

— Si al comprar una vaixella us heu gastat unes quantes pessetes, és lògic que sigui bona... Això s'obté amb garantia comprant-la a la **Cristalleria Esteve. R. Catalunya, 95**

Demà, a les quatre de la tarda, les soques de l'Associació Escolar Femenina, visitaran el Patronat Social Escolar del Poblet (Província, 389, tocant a la Sagrada Família), on després de recórrer les diferents seccions i dependències de tan interessant obra, les alumnes observaran les visites i llurs famílies amb la representació del drama infantil, en tres actes, «La flor boscanca».

-Ganga automòbils

En veng alguns en un sol lot pel que s'ofereixin. Pregat s'abstinguin intermediaris. Escriure a núm. 2.475, Rambla Estudis, 6, Anuncis.

Ingressaren als calabossos del Palau de Justícia, a disposició del jutjat de la Llotja, Josep Lluís Muriano i Manuel Caro Montoliu, detinguts per la policia a instància de l'amo de la fonda «La Paz», don Ramon Valls.

Sembla que l'esmentat senyor anava observant, de molts dies ençà, a la fonda, la falta d'importants quantitats, no solament de metàl·lic, sinó també de joies de la seva propietat, sospitant de dos individus que anaven a dormir i es feien cridar a les quatre del matí, coincidint llur marca, el primer dia, amb la falta de 400 pessetes de l'habitació de l'amo; el segon amb la de 600 pessetes de la d'un passatger d'Igualada, i la tercera vegada amb la de 1.300 d'un altre hoste.

Devant d'això, l'amo posà una estreta vigilància avisant la policia, i donant per resultat la detenció dels esmentats subjectes, que vestien elegantíssimament, i que encara no s'havien ficat al llit, tardant molta estona en obrir a la policia.

Sembla que aquells llengaren diversos objectes al carrer, on els esperava algú que estava d'acord amb ells.

Només els foren acupats dos parells de sabatilles, una pila elèctrica i unes alicates.

De les gestions practicades sembla que el Josep Lluís Muriano, ha usat diferents noms, coneixent-se'l pel nom de «Fantomas», com al més perillós rata d'hotel.

Fou detingut un subjecte, que es dedicava a demanar quantitats de diner a determinades personalitats, falsificant la firma de periodistes.

El dia 22 del corrent, a les onze

del matí, el capità general farà la reglamentària visita de presons.

Al castell de Montjuich farà la visita el comandant militar d'aquella fortalesa.

La Caixa d'Estalvis ha ingressat últimament 693.488 pessetes procedents de 3768 impositcions, essent 634 el nombre de nous imponents.

S'han satisfet per 1.633 reintegres, 600.744'15 pessetes, i per a la compra de valors per compte de 12 imponents 36.273 pessetes.

Total 1.645 reintegres i 627.017'15 pessetes.

Volent pujar a un tramvia en marxa al carrer de Sant Andreu, tingué la desgràcia de caure Jaume Garcia Massana, de 44 anys, fent-se contusions de pronòstic reservat al front i a la mà i braç drets.

Valent que no obria la porta una dona d'uns 60 anys que vivia al número 73 del carrer de Xifre, els veïns avisaren la policia, la qual trobà morta a la sudita dona. Els veïns no saben com es defa. Només saben que era soltera i nascuda a Puerto Rico.

Al carrer de Sans, davant del de l'Espanya Industrial, el tramvia atropella a Pere Bas Gil, de 24 anys, fent-li una contusió a la cara, de pronòstic lleu.

Al taller d'ebenisteria que hi ha al núm. 16 del carrer de la Cadena, va pendre mal, clavant-se una gubia al genoll esquerre, l'obrer Carles Gómez Coret, de 18 anys.

El ciclista Antoni Pagès Fabró, de 19 anys, va caure al carrer de la Bordeta, davant del núm. 31, fent-se ferides de pronòstic reservat al pit, cara i mans.

Per circular amb números de l'any passat, la Guàrdia Urbana ha decomissat algunes bicicletes.

Ha estat posat a disposició del jutjat de Llotja el xicot Antoni Trias Saboya, de 19 anys, per haver furat un armari que estava per mostra a la porteria de la casa núm. 5 del carrer de la Boqueria, i del qual fort se n'adonà la portera.

La Secció de Propaganda i Excursions de l'Ateneu Obrer del districte II diumenge vinent farà una visita col·lectiva al Museu d'Art i Arqueologia del Parc de Barcelona.

Lloc de reunió, Plaça del Desdonsol, abans d'Armes, davant del Museu, a les deu del matí.

La Secció d'Excursionisme de l'Ateneu Enciclopèdic ha organitzat per al diumenge vinent una visita col·lectiva al Gran Teatre del Liceu.

Lloc de reunió, al seu estatge, carrer del Carme, 30, a les 9'30 en punt del matí.

L'Associació d'Empresaris d'Espectacles públics d'aquesta ciutat celebrará una Assemblea general extraordinària al seu domicili social (Rambla de Canaleles, 7, principal), el divendres, a les quatre de la tarda, amb motiu de l'arribada a aquesta ciutat del gerent de la Societat Espanyola d'Empresaris d'Espectacles, de Madrid, de la qual aquesta Associació Catalana forma part, a fi d'establir les orientacions necessàries i definitives per a la defensa dels interessos de les Empreses; pregant, per tant, a tots els que exploiten algun espectacle, encara que no siguin associats, sigui la que sigui la seva classe i categoria, i no hagin rebut invitació, es donin per invitats a tan important acte.

Demà, dijous, a les deu de la vetlla, al Centre Excursionista de Catalunya el soci de la Secció de fotografia don Gerard Collorin donarà una sessió de projeccions de la República Argentina.

— Els dibuixos atractius erents per la «Manufacture Parisienne» del Passeig de Gràcia, 115, en mobles de jonc i mèdula, són un encantament d'elegància i comoditat.

Per a demà, dijous, a les deu de la nit, està convocada l'Assemblea general de delegats de la Confederació Deportiva de Catalunya amb caràcter de segona convocatori, la qual reunió tindrà lloc al domicili de la Societat de Carreres de Cavalls, Passeig de Gràcia, 32.

El dissabte vinent se celebrará a l'Ateneu Enciclopèdic Popular una sessió pública d'homenatge a l'eminent escriptor Paster, en la qual parlaran els Srs. N. August Pl i Suñer, N. A. Bertran, director de l'Institut

Françès, i el president de l'Ateneu, doctor Aguadé.

Demà, a les deu de la vetlla, donarà En Joaquim Maurin una segona conferència pública a l'Ateneu Enciclopèdic Popular (Carme, 30), sobre «Impressions d'un viatge per la Rússia dels Soviets».

Todas las FIEBRES PELIGROSAS Viruela, Sarampión, Escarlatina, Tifus, Erisipela, Influenza, Fiebre puerperal, etc.

BOISSON BLANCHE

DEPOSITO GENERAL F. GARCIA GUZMAN

P. Santa Catalina, 4 VALENCIA

TOSILASA

en pastilles o xarop

Per a combatre amb èxit segur refredats, bronquitis, pneumonies, oïes, catarros, etc., és l'especific recomanat amb més fepels metges

Demanis en totes les farmàcies i centres d'especifics

- Barrets peluts pell de Llop

immens assortit des de 20 Ptes. Ronda Universitat, 4 (prop de Balmes).

Del natural

Tipus i costums

Les vuit hores

Fins ara només havia descrit tipus: avui penso parlar d'un costum, com ben clarament indica el subtítol: del costum de treballar «vuit hores», segons van acordar amos i treballadors.

Es clar que si compareu les «vuit hores» amb el que es treballava abans, que per a alguns era de sol a sol, tenen raó i motiu els obrers per a estar-ne ben contents, però si amb això es creuen haver aconseguit una cosa justa i equitativa, ni puc donar-los la raó, ni puc comprendre que tan bonament s'hi hagin conformats.

I és que pel que es veu no hi ha res tan fàcil en aquest món com convèncer una multitud.

A primera vista, bé ho sembla que tinguin raó, però si ens hi entrem a una mica en pensar-hi, ho veurem tot seguit que és una injustícia, com ho era el que es feia abans.

No essent iguals els treballs, no ho hauria d'ésser tampoc el temps a que estan obligats a treballar diàriament.

Hi ha oficis i professions que són infinitament més pesats i carregosos que molts d'altres, i, per tant, seria lògic i humà que no treballassin tantes hores: si fins n'hi ha que per a guanyar-se la vida només s'han de passejar!

El palaeta, el treballador del camp, el descarregador del moll o del que sigui, per exemple, han de suar més del que convé a la seva salut per a guanyar-se el pa, i, en canvi, els xofers, cotxers, bedels, porters i molts d'altres, el alguna vegada arriben a suar estant en «funcions», no serà pas de cansanci, no, serà, o d'aburrimient, o per haver-se adormit, per no saber que fer.

Ves si n'hi ha de diferència entre els uns i els altres! Ves si n'hi ha de desnivell!

N'hi ha d'altres de treballs que, sense ésser físicament pesats, ho resulten també, encara que per un altre estil.

En el meu últim viatge a Madrid, pel febrer d'aquest mateix any, i una de les tantes vegades que vaig anar en el Metropolita, vaig pensar-hi tant en les «vuit hores», que em vaig prometre a mi mateixa fer-ne un article, i així m'ho he proposat avui.

Vaig observar, com deu haver observat altra gent, que aquells empleats, si descomtem els que fan el servei a l'alt de tot, és a dir al carrer, tots fan llàstima, tant ells com elles. No en vaig veure cap que demostrés bon humor, ni que tingués cara de bona salut. I és que cal veure en quines condicions passen aquelles «vuit hores»! Soterrats

en vida, sense veure el sol que els escalfa i els doni vida, sempre amb llum artificial, a més baixa temperatura, naturalment, que els que «viuen damunt d'ells», i amb l'assombrosa rapidesa amb què precisament s'han de fer tots els serveis, s'han d'oblidar per força de que són d'aquest món, que per a ells els ha de fer l'efecte que roda més de pressa que per a nosaltres.

Allí tot hom corre, trens i passatgers; i ells, no obstant, en acabar el treball, es troben al mateix lloc, més aburrits que el dia abans i amb més necessitat d'abandonar aquella vida, que al capdavant, tan mals resultats n'han d'esperar.

Ja els obrers tenen les «vuit hores»; ja han donat fa temps aquest pas de gegant, ara ja es creuen iguals. I tan lluny que n'estan d'aconseguir-ho! Tan lluny, que els poden augurar que no hi arribaran mai, ni ells, ni ningú.

La igualtat és una de tantes coses, que no més poden existir d'una manera: teòricament. És un somni que amb més o menys freqüència envaeix el nostre esperit, fent-nos acaronar idees formoses... subtils, que de moment ens enlluernen, i després s'esfumen... s'esvaeixen, fins que acaben per desaparèixer. Un somni, i res més que un somni!

La igualtat, com algunes altres coses, no més pot existir per a què es parli d'ella; per a embellir discursos, conferències, articles, perquè se'n parli en molts mitjans i perquè de vegades cantant les seves excel·lències serveixi per a contenir el desbordament d'alguna molt marcada «desigualtat». Pràcticament, no se li pot estendre la vida; ni ha existit, ni existirà.

Una de les coses que, a segons qui, li sol donar la sensació de que realment n'hi ha d'igualtat, és la publicació de les lleis, i així llegim per exemple:

«Todos los ciudadanos estarán obligados a pagar...», el que sigui. Doncs bé: encara no surt una llei d'aquestes no n'hi ha pocs ni gaires d'aquests mateixos «ciudadanos» que no més pensen en buscar i trobar la manera de no pagar-ho el que els diu la «Gaceta». I com a natural conseqüència, resultarà que els uns ho paguen i els altres ho queden a deure. Ves si n'és de diferent!

Diu el Codi penal en el seu article 418, que tot el que mati a un altre, que no sigui de la família, car per aquest cas ja hi ha un altre article, i concorri qualsevol de les circumstàncies d'alevosia, premeditació, ensanyament, etc., serà castigat amb cadena temporal en el seu grau màxim, o bé amb la pena de mort.

I quants n'hi deu haver que en llegir-ho, deuen pensar: «Almenys és un consol això de que a tots se'ns jutgi de la mateixa manera. Qui la faci que la pagui!»

I ja ens tornem a trobar amb el mateix: que «la fan», són molts per desgràcia, i no tots «la paguen» de la mateixa manera.

En aquest, com en tots els altres casos de la vida, hi entren un sens fi de circumstàncies, que són, precisament, les encarregades de que en el món no es trobin dos homes les vides dels quals siguin exactament iguals.

Suposem, per exemple, dos processats, que hagin fet el mateix crim, que l'hagin confessat i que les circumstàncies que van pendre part en els respectius assassinats, s'assemblin força, i malgrat tot això, l'un mor al patibul i l'altre no. És a dir que la mateixa causa, no produeix el mateix efecte, i es comprèn. El que així no ho veïem, fóra necessari que no sabés o no es recordés de que en el món hi ha advocats defensors, encarregats de buscar i d'inventar totes les atenuants possibles per a fer veure, si fos precis, el «negre», blanc; que hi ha fiscals encarregats de fer tot el contrari, de fer-ho veure tot «negre»; que hi ha jurats, que hi ha influències, que una de les maneres de solemnitzar el sant del rei i de la reina i la festivitat del Dijous Sant, és perdonant de la pena de mort, uns quants sentenciats, etc., etc.

Pot molt bé donar-se el cas, doncs, que trobant-se gairebé en les mateixes circumstàncies, l'un ho pagui en el patibul i l'altre en un presidí, que ben mirat no ho sé pas el que deu ésser pitjor, però que és innegable que de la una cosa a l'altra, hi ha un cent per cent de diferència.

No més en dos casos som ben iguals en aquest món, i això de segur perquè no depen de nosaltres, perquè no ens deixem triar: «en el venir a aquesta vida», i «en el del-

lar-la».

En tot el demés, ni ho som, ni podem ésser-ho d'iguals.

Josepa LLANAS RIBOT

Vida religiosa

Avui: Sants Eugeni i Orestes, màrtirs, i Santa Lúcia, verge i màrtir. Demà: Sants Nicasí i Pompeu, bisbes, i Santa Eutròpia, màrtir.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Nostra Dona del Carme. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda.

La missa de demà: Dia, cinquè de la infraoctava color morat.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona dels Dolors, a Sant Cugat.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Maria Auxiliadora, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Sant Rafel Arcàngel, a la mateixa capella.

ADVERTENCIA

En virtut del Can. 1252 del Dret Canònic, se suprimeix aquest any el dejuni i abstinència prescrits per llei ordinària la vigília de Nadal, per la raó d'escaure's en diumenge el dia 24 de desembre, ho advertim expressament perquè hi ha molts calendaris que s'han equivocat en aquest punt.

EVANGELI DE LA TERCERA DOMINICA D'ADVENT

En aquell temps: Els jueus enviaren de Jerusalem a Joan sacerdots i Levites a demanar-li: Tu qui ets? Ell confessà i no negà; i confessà: Jo no soc el Crist. Com és, doncs? li pregunten. Els Elies? Diu: No el soc. Els el Profeta? No, respon. Li diuen aleshores: Qui ets? per a donar una resposta als qui ens han enviat: Que ens dius de tu mateix: Jo soc, diu, la veu del qui clama en el desert: Aplaneu el camí del Senyor, tal com va dir el profeta Isaïes. — Enviats com eren d'entre els Fariseus, li demanen i li diuen: Com bateges, doncs, si tu no ets el Crist, ni Elies, ni el Profeta? Joan els fa de resposta: Jo us batejo en aigua; entre vosaltres està el que vosaltres no coneixeu. Darrera meu ve, i és primer que jo, del qual no soc, digueu, digne de desfer la corretja del calçat.

Això passà a Bethània, a l'altra banda del Jordà, on Joan batejava.

(Joan I, 19-28).

(De la «Falla Dominical», del Bisbat de Barcelona.)

— Solemníssims resultaren els cultes que se celebraren a l'església de Beates Dominiques, amb motiu del quart centenari de la fundació del Monestir del dit Institut.

La capella de música de la Congregació de la Purificació de la Santíssima Verge i Sant Josep va cantar escollides peces durant la Missa de Comunió, que va tenir lloc a les vuit del matí, i a les deu, a l'Ofici la missa a tres veus del P. Guzman, anomenada de «Santa Teresa», amb notable encert i brillantesa.

El reverend P. Miquel Mendoza, S. J., en un eloqüent discurs, enaltí la sublimitat dels vots religiosos.

Un nombros concurs de fidels omplí el temple, que llua esplèndida lluminària realçant les formoses línies del nou altar major.

Necrològica

Acaba de morir En Joaquim Giménez Sala, antic funcionari de la Diputació i la Mancomunitat. El senyor Giménez era un home humil i bo, complidor escrupolós tota la vida del seu deure; vidu exemplar, pare amantíssim; un ciutadà honorable, en una paraula.

El seu càrrec de caixer-dipositari de la Diputació i la Mancomunitat, era per ell exercit com un sacerdot. En els trenta dos anys que figurava en la Diputació i la Mancomunitat, tots els presidents li havien dispensat la més absoluta confiança i els anys inoblidables d'En Prat de la Riba, li xuparen el seu barcelonisme honest d'un ferm nacionalisme.

Entitats religioses i benèfiques li conferiren els càrrecs més delicats: era tresorer de les Conferències de Bellem i de la més ampla Conferència de Sant Vicens de Paul.

Era caixer del Montepiu de Nostra Dona de l'Esperança i formava entre la Junta de «Pro-libertat», per a dur ajut material i moral als presos.

Només havia fet bé i només deixava exemples.

Els qui l'havem conegut, tindrem sempre com una honor la recordança de la seva amistat.

Al Cel sia el bondadoso varo.

NOTICIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

ELS EXAMENS EXTRAORDINARIS

Madrid, 12, 8'30 mit.

La «Gaceta» d'avui publica una Reial ordre del Ministeri d'Instrucció Pública disposant:

Primer. — Que es concedeixin exàmens extraordinaris el mes de gener vinent a aquells alumnes dels centres d'ensenyament, dependents d'aquest Ministeri, als quals fets una o dues assignatures per a terminar l'ur carrera i grau d'ensenyament.

Segon. — A tal efecte s'obrirà matrícula en els dits centres el dia 15 de desembre del corrent any i es tancarà el 31 del mateix mes.

Tercer. — Els exàmens extraordinaris de què tracta el número primer s'efectuaran la segona quinzena del mes de gener vinent, però entenent que aquests es consideraran com un avenc dels del mes de juny, i que l'alumne que per qualsevol motiu no aprovi l'assignatura o assignatures de les quals s'ha d'examinar o deixi de presentar-se a l'examen no podrà repetir-lo fins al mes de setembre.

NOTA BURSATIL

Els fons públics mantenen llur fermesa anterior, quedant el deute regular en partida a 70'85 sense variació.

Els Tesors acusen un lleu descens i les Obligacions hipotecàries estan sostenudes.

Hi ha una gran demanda d'obligacions del Banc d'Espanya i passen de 585 a 590.

Els Nords i Alacants queden menys fermes que ahir, perdent una pesseta els Alacants i dues els Nords.

Els Explosius pugen dos enters i les Sucretes denoten gran fermesa, pujant les preferents 175 per 100 i les ordinàries 925.

Els francs milloren 50 cèntims, les lliures 10, els dòlars no varien, els marcs es fan particularment a 0'08, quedant paper a aquest canvi i diners a 0'0785.

PETICIO

Una comissió de mestres que presentaren oportunament instància per a ingressar al Cos d'auxiliars tècnics de Correus i que ho foren admeses, ha estat acompanyada a Governació, preguntant que se'ls permeti d'actuar en els exàmens d'aptitud que en el dit Cos van a celebrar-se.

El subsecretari, pel qual han estat rebudes, ha promès transmetre llur preu al ministre.

EL JOG

La Correspondencia de España diu que el ministre de la Governació té decidit el seu criteri sobre el joc.

Els nous governadors portaran instruccions concretes i terminants per a perseguir el joc en llurs demarcacions. Un criteri idèntic s'aplicarà a Madrid i Barcelona; però, tenint en compte que en aquestes capitals hi ha diverses organitzacions de beneficència els ingressos de les quals no són altres que els procedents del joc, aquell criteri es limitarà en termes que no es donarà cap altra autorització per a jugar, i les autoritzacions aniran caducant a mesura que les necessitats de l'assistència pública ho permetin.

PERSONAL D'AEROSTACIO

Com a resultat del concurs celebrat a l'efecte són nomenats oficials alumnes d'Aerostació a l'Escola d'Aeronàutica Naval de Barcelona els alferes de nau Joan J. Zañaregui, Gil Delgado, Josep de la Rocha i Riedel, Jesús Fontan Lobé i ensenys es disposa que e tinent de nau Ricard Casas Nitocla, que prengué part en el concurs, quedí en expectació del resultat del seu reconeixement facultatiu.

EN BERENQUER AL PALAU

Madrid, 12, 9'15 mit.

«Harald», diu que un d'aquests dies el general Berenguer anirà al Palau per a complimentar el Rei.

Afegeix que potser sigui aquesta l'última vegada que ho faci, car, si resultés condemnat, no podria tornar al regí alcaisser.

FIRMA D'ISENDA

Jubilant, reglamentàriament el cap d'administració de segona classe del cos pericial de Duanes N'Artur Galan Moreno.

Nomenant segon cap de la Duana d'Almeria a En Pantaleó Alonso Fernández, actual oficial de la de Santander.

Idem administrador de la Duana de Cadix a N'Alfons Moreno, actual segon cap de la d'Almeria.

Declarant compresos en el concepte quart de l'article primer del capítol 23 del vigent pressupost de despeses del Ministeri de Foment els que es produïxin per expropiacions dels pantans d'alimentació del canal de Castella i perquè es pugui realitzar per administració obres extraordinàries i urgents al Palau del Generalife de Granada.

LES EXCULPACIONS D'EN BERENQUER

En les exculpacions que avui publica en «La Acción», el general Berenguer parla de l'estat de les tropes quan s'esdevingué el desastre, i dona compte del curs dels treballs del general Picasso i de les Reials ordres que rebé del senyor Clavero, amb les quals quedava resolta la compatibilitat del jure instructor amb la independència que necessitava el general en cap de les tropes.

DENUNCIA

Pel fiscal ha estat denunciat l'últim número de la revista «España», per la inserció d'un article que es considera injuriós per al Rei.

FOC

A les dotze de la tarda d'avui s'ha declarat un incendi a la Direcció de Seguretat.

Com a conseqüència de la pressió excessiva que tenia la calefacció del dit departament, el foc ha encès unes fustes de l'entornat de l'entresol.

Com que era hora d'oficina i els empleats estaven en sos llocs, s'ha cridat per telèfon al servei d'incendis, que ha succeït als pocs moments l'incendi.

VISITA

Aquest migdia l'ex-Alt Comissari al Marroc, general En Damià Berenguer, ha visitat al seu deixat oficial, el comte de Romanós.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 12, 10'30 mit.

El Consell ha acabat a un quart de deu, i del seu resultat se n'ha donat la següent nota oficial:

«S'ha aprovat el repartiment de la contribució territorial exigible en 1923-24».

S'acorda que per tots els ministres es comuniqui al Ministeri de Finances l'estat d'amortitzacions de personal realitzades, comptant-se amb tot rigor les disposicions vigents que ordenen amortitzacions.

S'ha decidit sotmetre a la firma del Rei l'ordenament decret suspensió les sessions de Cortes.

S'aproven diversos expedients de tràmit dels Ministeris de Guerra i Instrucció.

El ministre de Foment explica la situació d'abastiment de blats. Anuncia, en línies generals, la conducta que pensa adoptar en l'assumpte, i el Govern l'ha aprovada.

El ministre de la Guerra donà compte del nou estat suau rebut sobre la situació de les causes instruídes al Marroc. El dit estat acusa un progrés general en l'avancament i tramitació.

ELS ALCALDES

Interrogats els ministres sobre la qüestió del nomenament d'alcaldes, han manifestat que havien començat d'ocupar-se de l'assumpte, no ultimant-lo. Continuaran estudiant-lo en un altre Consell.

DISCURS D'EN LERROUX

El senyor Azzeti ha telegrafiat avui al senyor Lerroux manifestant-li com l'havia satisfet la idea de celebrar a València un acte polític en el qual el cap del partit radical expressi la seva opinió sobre el pla de les responsabilitats.

El senyor Lerroux sortirà el divendres vinent, a la nit, cap a València. El discurs el pronunciarà diumenge al matí.

L'ASSEMBLEA MAURISTA

Ha continuat les seves deliberacions l'Assemblea maurista, aprovant-se la següent proposició:

«L'Assemblea declara que, inspirant-se, en tots els seus treballs, en les doctrines glorioses mantingudes sempre per l'insigne patriota don Antoni Maura i Montaner durant la seva vida pública, sotmeten incondicionalment a la seva superior autoritat i autèntica interpretació totes les conclusions que s'aprovin en el curs de la seva deliberació per si l'error, la inoportunitat o la conveniència pesen vici de nul·litat o enerven la bona fe i desig d'encertar que les anima».

Després es discutí la ponència que sobre el règim de la propietat presenta a l'Assemblea el senyor Tarragó d'integració maurista a Barcelona, que fou defensada pel senyor Palau, siacorda sobre aquesta ponència, en unió de la del senyor Calvo Sotelo referent a l'assalariat i reformes socials, quedà ajornat per a la sessió vinent, en la qual estarà present el senyor Tarragó.

En totes dues ponències s'assenyala el greu error que entraña legislar amb caràcter general sobre aquesta matèria, car els aspectes són tan distints com les regions diverses de la Península.

S'aprova, després, una proposició dient que és necessari deputar les responsabilitats per la catàstrofe de Melilla.

Es presenta també una altra proposició perquè l'Assemblea acordi declarar que no han de sobrepassar els qui hagin ocupat una càrrega per període de temps inferior a dos anys.

Després d'alguna discussió, s'acorda que els temes de caràcter polític se'an discutin en la sessió plenària del dijous i divendres.

En la sessió d'aquesta tarda el tenyor Tarragó defensà una ponència sobre el tema primer.

Recorda els estudis de l'Assemblea anterior i diu que greu que la solució del problema agrari està en l'associació agrícola.

Parla de les simpaties que els moralistes gallescs tenen a Catalunya, i creu que amb algunes observacions pot admetre's una emenda que sobre el particular li ha presentat el senyor López de Haro.

El senyor López de Haro explica el significat de l'esmena presentada al senyor Tarragó per a ésser inclosa en la seva ponència.

S'acorda que els tres senyors que han fet observacions en la ponència es posin d'acord per a formular una ponència definitiva.

El senyor Calvo Sotelo (don Josep) llegeix una ponència sobre el règim de salaris.

AMPLIACIO DEL CONSELL

Madrid, 13, 12'30 matinalada

Si bé el nervi del Consell l'ha constituït la discussió sobre els nomenaments d'alcaldes, ha estat molt important la part que els ministres han dedicat a continuar l'examen del problema del Marroc.

Com ja s'indica en la nota oficial, acusa un progrés general la tramitació de les causes incoades pel desastre del Marroc.

El ministre de la Guerra donà lectura d'una estadística, i d'aquesta es dedueix que molts processos han passat a plenari i són molt pocs els pendents de tramitació, i alguns estan-cats per trobar-se en el capítol dels encartats.

Es planteja en el Consell la qüestió de la repatriació dels soldats de quota que són a Àfrica.

El criteri del Govern és que, per als efectes de les obligacions dels soldats, siguin equiparats tant els de quota com els qui no ho són, i que la repatriació dels primers s'efectuï amb les respectives unitats.

El Govern vol que quan sigui a Madrid el general Burguete, el viatge del qual s'efectuarà els primers dies de la setmana entrant, s'envesteixi el problema de la repatriació, que no està interrompuda, perquè aquests dies han arribat a la Península una batària de mutanya i part d'una altra.

A judici del ministre de la Guerra s'ha de començar immediatament el pla d'organització d'un exèrcit voluntari ben dotat, i costi el que costi. Amb aquesta garantia s'intensificarà la repatriació de les forces peninsulars i s'avançarà en l'acció política. Reduïdes les posicions i delegada

l'actuació de les forces indígenes, es vol que la nostra missió de protectorat arribi a la seva màxima eficàcia.

Probablement el divendres es reuniran els ministres de la Guerra i Estat per a celebrar una conferència preparatòria de les converses que han de celebrar després amb l'Alt Comissari.

Els punts principals que han de tocar són: Repatriació de forces, organització de l'exèrcit colonial, rescat de presoners, mitjans per a activar ço que és pertany a la depuració de responsabilitats i investigar les quantitats invertides procedents del pressupost de Guerra.

A primers de gener és possible que el ministre de la Guerra realitzi un viatge al Marroc.

Quant al proveïment de blat, del que es tracta és d'un problema de transport i aranzel.

Es possible que el ministre de Foment, senyor Gasset, fidel al seu credo, eminentment agrari, s'inclinari a favor dels bladers, i que alguns altres ministres es posessin al costat dels interessos del consumidor, recalant un acord del Consell en el sentit que, havent-hi blat en l'interior, pugui exportar-se al litoral i s'eviti que pugui encarrir-se el preu del pa.

Oberta discussió en el Consell sobre els nomenaments d'alcaldes de Reial ordre, són obertament refractaris a la implantació d'aquest sistema no solament el senyor Pedragal, qui representa dins del Govern els reformistes, sinó el mateix marquès de Alhucemas.

En el primer Consell seguirà tractant-se d'aquesta important qüestió, i, com nosaltres anticipàvem ahir, recalcant l'acord de designar-los de R. O.

Es una qüestió d'alta política — ens deia aquesta nit un dels ministres. I adduïa els següents raonaments:

«Els observadors tenen muntat a tot Espanya, per un llarg període de govern un «singlado» perfecte i arrelat. Els liberals tenen un programa per complir, amb unes transformacions tan fortes com la reforma de la Constitució. Per a fer-ho ha de dur una majoria, i, com que la qüestió de doctrina per a nosaltres és la cosa fonamental, no hi ha dubte que la cosa secundària són els alcaldes, ja de R. O. o d'elecció popular».

Tampoc recalgué acord sobre el nomenament de governador de Barcelona.

Amb tot, creiem que serà nomenat sense previ Consell de Ministres, i és probable que per a aquest alt càrrec es designi a persona de la confiança del marquès d'Alhucemas.

No seria difícil que s'ofertés el càrrec als senyors Garriga i Francos Rodríguez, perquè es desitja que recalgui en persona que conegui a tots els problemes de Catalunya.

Com que encara no ha constituït amb els interessats, es desconfia que tingui exit la gestió del marquès de Alhucemas.

VISITES

Aquesta tarda visitaren al ministre de la Guerra els generals de divisió i ex-ministres Santiago i Berenguer.

El comunicat de Guerra d'aquesta nit, diu així:

«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc comunica a aquest ministeri:

Ahir matí, una partida de 150 malfactors de Melilla, atacà la força de Actib de Midar, encarregada d'establir protecció. Generalitzat el foc, amb la resta de les forces de policia i gent del poblat, rebutjaren als agressors cap a les muntanyes d'Alazidura, agafant a l'epenim un mort amb qüanament i causant-li altres cinc baixes vistes. Per la nostra part havem tingut quatre policies i un país indígenes, morts, dos ferits de policia, greus, i quatre cavalls morts.

Efectuant vols de prova de motors, ha caigut un hidroavió en pendre aigua, restant l'aparell totalment estrallat i resultant ferits els tripulants. No comunico a V. E. els noms perquè el comandant general no els ha donat. Els hi demano amb urgència.

L'enemic feu ahir foc d'artilleria contra la plaça d'Alhucemas, sense conseqüències, contestant la plaça, que causà grans destroces a les canoneres i poblets enemics».

UNA DENUNCIA

Julia Gómez Santa Elena, carter del gir postal, amb el número 630, ha denunciat aquesta tarda a la Comissaria de la Inclusa que s'ha presentat aquesta tarda al domicili de Dolores Rodríguez, Rodas, 13, i que l'esmentada senyora li ha impedit de sortir de l'habitació on havia penetrat per a fer remesa d'un gir.

El carter, amb grans treballs, ha pogut sortir de les habitacions de la citada senyora, i ha marxat a posar el fet al coneixement de l'autoritat.

PARTIT D'ENTRENAMENT

Al camp de l'Atletico s'ha jugat aquesta tarda el primer partit d'entrenament de l'equip de selecció espanyola que ha d'anar a Lisboa per a lluitar amb l'onze portuguès.

Els entrenats, que vestien jersey vermell, s'han aïllat en el següent forma:

Zamora; Carrasco, Montesinos, Samitier, Meana, Peña; Piers, X, Travieso, Carmelo, Acedo.

Els entrenadors, de blanc, s'han arreglerat així:

Marcel, Alarriaga, Palolo, Sicilia, Caballero, Corsino; Pegasa, Bernabeu, Monjardi, Del Rio, Olaso.

Han vençut els entrenadors per dos a un.

El dels entrenats ha estat degut a un xut d'En Piers. Els dels entrenadors, un a Monjardi, i el segon, a Caballero (de penalty).

L'ALCALDE DE BARCELONA

Aquest matí ha estat a la Casa de la Vila l'alcalde de Barcelona, marquès d'Alfella, amb el propòsit de saludar el comte del Valle de Suñel.

Aquest no era a l'Ajuntament.

Alguns edils han acompanyat l'esmentada autoritat de la capital catalana a visitar algunes dependències i oficines del municipi, de les quals ha fet grans elogis.

EL TEMPS

La temperatura segueix baixant considerablement, i el fred és extremat a tot arreu.

Poques vegades s'han conegut en aquesta època temperatures tan baixes, puix s'han arribat a registrar 8 i 9 graus sota zero a Terol.

La cosa pitjor del temps és una gran sequedat, que és general a Espanya.

El temps és bo a tot arreu i les observacions de l'Institut Meteorològic no acusen probabilitat d'un imminent canvi de temps.

Pronostic del temps: bo en general, anunciant-se boires en diverses regions.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — A les primeres hores de la tarda, un hidroplà que tripulaven el capità García Muñoz i el mecànic soldat Ramón Bajés, ha caigut prop de Mar Xica.

L'aparell ha quedat completament destruït i ambdós tripulants han resultat amb lesions.

En el vapor correu s'han repartit alguns soldats del reemplaç de 1920, que estaven en el tercer any de servei i que havien elegit cos abans d'entrar en caixa; per consegüent, estaven compresos en una recent Reial ordre.

En l'Aeròdrom de Nador se celebra una festa amb motiu d'ésser el dia de la Verge de Loreto, patrona de l'aviació.

S'ha disposat que es facin algunes obres en l'antic blocus del caporal Noval, prop de la posició del Zoco el Hach.

Procedents de la zona francesa arribaren els indígenes qui havien quedat sotmesos a observació al llatzeret de la Restinga.

Del campament de Dar Quebdani sortiren forces per a conduir el combat de queviures a Aydir-Assus i Tyguntz. El servei s'ha fet sense esdevenir-se res de nou.

El senyor López Ferrer i el general Castro Girona han visitat Mont Arutit amb l'objecte de designar el lloc on se situaran, després de l'organització del protectorat, les forces que han d'operar entre les cabiles hostils. En dies successius visitaran altres llocs del territori, amb el mateix fi.

Es diu que la intervenció civil compondrà per ara des del Kert a Melilla. Kert enlla tot serà militar.

El coronel Las Heras ha presentat

al general Castro Girona la seva organització, composta per quatre metalls i tres oficines indígenes iguals a les que funcionen a Tàrragona.

El tinent coronel d'Intendència, retirat, don Ildefonso de los Reyes, aquest matí era al despatx del segon cap de l'Estat Major d'aquesta comandància, i li ha vingut un atac d'hemiplegia. Se l'ha traslladat a l'hospital de la Creu Roja, on continua en estat greu.

Han ingressat a l'Hospital militar els lliners del batalló de Guadalajara don Ricard Torrente i don Vicens Almelà i el sots-oficial senyor González, els quals foren ferits pels volts de Tizzi-Azza en recent agressió.

LA VAGA AGRÀRIA

Vigo. — El jutge de Tui ha decretat la llibertat de vuit processats agraris qui, junt amb els que ho foren últimament, sumen 17.

Comerciants d'aquesta plaça, per amor al poble, s'han constituït en fiduciaris dels encartats.

D'un moment a l'altre s'espera que acabi la vaga agrària, en vista d'aquesta resolució judicial i concordin al mercat els agricultors.

LES RESPONSABILITATS

El senyor Alcalde Zamora ha dirigit una carta a don Alfons Sala, molt afectuosa, dolent-se que hagi adoptat la decisió de retirar-se de la política, i recordant-li que dintre la Comissió parlamentària estigué al seu costat per a votar les responsabilitats i que manté el compromís adquirit, que és la convicció més absoluta que, perquè resplandeixi la justícia, cal exigir les responsabilitats.

DE BILBAO

Bilbao. — Ahir tarda es van reunir en assemblea els tramviarers per a canviar impressions.

En la junta, que ha durat molt temps, s'ha tractat de facultar la directiva perquè immediatament s'intervist amb les societats que integren la Casa del Poble per a veure la manera d'organitzar la vaga general si no es troba la manera més pràctica de resoldre el conflicte.

També s'ha acordat demanar al governador civil autorització per a usar armes de foc. Segons ells, tots els empleats de la companyia les usen i se n'usen i tot. També acordaren telegrafiar al ministre de la Governació pregant-li la immediata llibertat dels tramviarers que són a la presó sense que el jutjat els acusi de res.

Un company de la secció de tallers dona compte als companys d'haver estat acomiadat dissabte, pel sol motiu de repartir una convocatòria.

Tots els tramviarers s'han felicitat de la marxa del governador civil.

EL REI A ALMERIA

Almeria. — El Rei quan arribi, es dirigirà des de l'estació a la Catedral, on es cantarà un Te-Deum.

Després el monarca imposarà la medalla militar a la bandera del regiment de la Corona, acte que tindrà

lloc a l'andana de la Costa.

A la caserna del dit regiment serà obsequiat el sobirà amb un àpat, i seguidament tindrà lloc a l'Ajuntament la recepció oficial.

Terminada aquesta, el Rei es dirigirà a l'Alcassaba, i després, acompanyat de les autoritats, es dirigirà en automòbil a Viator, on visitarà el camp de tir.

En tornar li oferiran al Casino un te d'honor seguit d'un banquet.

Des del Casino marxarà el sobirà a l'estació per a agafar el tren que el conduirà a Villa Amor.

MITING SINDICALISTA

Pamplona. — S'ha celebrat un miting organitzat pel Sindicat Unificat.

Hi assistí nombros públic. Han parlat Miquel Anor i Salvador Seguí atacant els sindicats catòlics i l'litúrgia, i els sacerdots que intervenen en les dites organitzacions.

El «Noi del Sucre» ha donat una conferència sobre l'orientació dels sindicats.

NAUFRAGS

Cádiz. — A bord del vapor «Rius y Taulet» han arribat a aquesta ciutat els naufragats del vapor «Catalunya» que naufragà a la costa de Villagarcía.

El vaixell naufragat pertanyia a la Transmediterrània.

Els naufragats foren obsequiats per les autoritats de marina.

ELS HOSPITALS DE LARRAIX

Sevilla. — Ha tornat de Larraix la duquesa de la Victoria continuant el seu viatge a Madrid per a donar compte de l'estat dels hospitals de sang d'aquella plaça.

DESGRACIA

Tenèrife. — Al poble de Vista Gorda de la illa de La Palma, al lloc conegut pel Prai, diversos joves jugaven en un bassa a la vora de la mar.

De sobte una onada arrastrà el noi Josep Machin, de set anys d'edat, a Wenceslau Díaz Rocha, de 16 i la nena Justa Machin, de 14.

Tots tres van desaparèixer sense que hagin aparegut llurs cadàvers.

LOCOMOTORES

Vigo. — En el vapor «Urmientel» han vingut quatre locomotors per a la companyia del ferrocarril d'Orense a Vigo, donant-se el cas que hagi hagut d'abandonar el port per no haver-hi grues per a realitzar la descàrrega.

Aquesta s'ha efectuat a la badia, mercès a què el vaixell porta potents grues.

DE CADIZ

Madrid, 13, 2 matinalda.

Cádiz. — El vapor «Isa de Mehorcas», que era esperat avui, no ha arribat de Larraix, per no haver pogut desembarcar allí les tropes que portava, a conseqüència del mal estat de la barra.

Els esquadrans de llancers de Vilaviciosa han fet un simulacre a Arcos de la Frontera. Sen esperats ací. L'Ajuntament i el Casino els ob-

En Joaquim Giménez i Sala

vidu d'Encarnació Parés i Riudor

Dipositari-Caixa de l'Exema. Mancomunitat de Catalunya i Diputació de Barcelona

ha mort en la pau del Senyor

confortat amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

L'Exema. Mancomunitat de Catalunya, filla Maria, cunyats, cunyades, nebots, cosins i parents tots, en participar tan trista nova, preguen un record per al finat i l'assistència a l'enterrament que tindrà lloc demà, dijous, dia 14, a les tres en punt: Casa mortuòria, Plaça Reial, 10.

No es conviда particularment

sequiaran. L'alcalde ha invitat l'Ajuntament a rebre les tropes.

NOTES DE BILBAO

Bilbao. — A dos quarts de cinc de la tarda ha marxat a Gijón el governador dimissionari, senyor Regueral.

Sotseria pels regidors maifistes, nacionalistes, republicans, socialistes i jaumins, s'ha presentat a l'Ajuntament una moció felicitant-se per la marxa del Governador, per considerar que la seva actuació ha estat fúnebre.

L'alcalde s'ha negat a admetre la moció.

A la Diputació, la Comissió provincial ha acordat veure amb gust la marxa del governador.

Al carrer de Bilbao Vieja han topat un automòbil i un tramvia.

L'automòbil ha quedat destruït. Ha resultat ferida greu Josefina Garcia.

Han marxat a Barcelona Marcell Domingo, i el diputat provincial senyor Casanovas, essent acomiadats per molts republicans.

Obituari

ENTERRAMENTS

N'Antoni Rolán i Pérez. Demà, dijous, a les deu, a Sant Quintí de Mediona.

Na Madrona Mateu i Gomis. Demà, dijous, a dos quarts de deu, Tratalgar, 70.

Na Irene Maltes i Arbós, vidua d'En Ramon Ferran i Felici. Demà, a les deu, Muntanya, 109 bis.

FUNERALS

Na Elissa Prats i Torres, vidua d'En Josep Petit i Miquel. Mort a Sant Jeroni de la Murtra el 28 de setembre. Demà, a l'església dels Dominics.

En Josep Misset i Godori. Mort el 24 de novembre passat. Demà, misses de deu a dotze, a la parroquia de Sarrià i a les de Malgrat i Sant Andreu de Llavaneres.

En Manuel Navarro i Beser. Mort el 4 dels corrents. Demà, a les deu,

a Sant Francesc de Paula.

Na Matilde Heras i Coll. Mort el 8 del corrent. Defina, de sis a dotze, misses a la capella de la Medalla Miraculosa de la Casa de Caritat.

ANIVERSARIS

Na Concepció de Dalmau i Bocabella. Mort el 15 de desembre de 1930. Demà, dijous, misses a la capella de la Sagrada Família, de deu a dotze.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIÓ

N'Antoni Moreno de la Vega. Enterrat aquest matí.

Na Dolores Soley i Soley. Enterrada aquesta tarda.

En Frederic Cajal i Pueyo. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Maria Duran i Ferreras. Enterrat aquesta tarda.

En Josep Mullerat Pasols. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

En Rosend Llovetas i Clot. Enterrat a La Junquera.

Na Isabel Ferrer i Cerdà. Enterrada aquest matí al Cementiri Nou.

Folletó de LA VEU DE CATALUNYA
59 13 DESEMBRE 1932

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

— Faci's portar la cadira, Rachel. La senyora del costat ja vindrà la bonica de fer-nos lloc; no és veritat, senyora?

— Vamos, Emília.

— Ay qué bobol! Però qué bobol!...

Però diga usted: usted cree que yo no tengo ojos? Todos los enamorados son ciegos. Usted ignora hasta que punto somos amigas Delfina y yo!... Pues se me figura que ha dicho bastante... No! no se haga usted el desentendido. Lo sé todo... Si no he leído la cartita... Ja! ja! ja!... Qué bobol! Y se pone encarnado... Ne craignez rien, mon cher ami... Después de todo, yo estoy contentísima. Quiero mucho a Delfina, celebró

mucho verla en camino de ser la esposa de todo un caballero y me pida, por otra parte, la elección de usted. Delfina es un ángel, un ángel de bondad, con poco mundo, ciertamente, el poquito mundo que pudo tener al lado de unos padres hasta ayer humildes... Pero de mundo se aprende fácilmente... Luego, si el padre no da un tropezón, o no cae en la manía de hacer hereu, será rica, un magnífico partido.

— Pero, hija, hija!... exclamà d'Emília, tot torbat i esmugint el roig com el foc, ple el cervell de cabòries, mira com servien el xampany a l'Emília, i, tot trèmul, parà la seva copa al broc mateix de l'ampolla.

— Mon cher ami: je porte mon toast... Quere que brinde con ella por la próxima boda?

— Emília, por Dios, déjeme usted i baixant la veu al to d'un sospir, se li atansà dissimuladament i li digué a l'orella:

— Es usted el diablo en persona.

— Justament, la veu de tro de l'amor de la casa retrunyí en aquell moment a la sala.

— Senyores i senyores: que tal? Ha anat bé això? Les han servides en pau? Bebamos en silencio.

— bé? Doncs, si estan a punt, podrem sortir a dar un volt... (Senyores!)... Joves!... Vinguin aquí! Alça! Apal! A fer bracet amb les senyores.

— Una riada d'homes de tota edat, vestits de levita, una breva entfe-dents i una gardènia al trauc, s'abalançà a la sala a complir l'ordre d'aquell cap de colla. Les dones s'al·lucenaren, s'arremolinaren, estirant-se vestits i batrets, i amb gaudi als

ulls s'enganxaren al braç que se'ls ofería, mirant el braç com queia la falda, com agudantien millor la tola.

Aquesta vegada, En Mas es portà com un home: prengué la Rachel, la Delfina, una a mà i al braç d'un de tant. El Baró no tingué més remei que seguir amb l'Emília, desmentint retintut per ella com qui no vol la cosa, fins a ésser els darrers de sortir, tot fent escarafalls de la grosseria d'En Giró i de tot aquell amas de parvenus.

— Però su hermanita, de usted?

— Rachel? Rachel irá muy contenta con las de Foix. Deje usted, deje usted que pase toda esa tarde. Y adonde querrá llevarlos ahora ese salvaje?

— A visitar su jardín polágero? Que estúpido de hombre!

— Pero a nosotros qué nos importa? No estamos bien usted y yo?

— oposa l'Emília, recordant, a la fi, que era noble i sentint ja la vanitat de portar amb ell l'única noia de món i de talent d'aquella reunió.

— También es verdad.

— I com en avançat pel corredor veíes encara mig cove ple de gardènies, i allí mateix una salda deserta, l'Emília tingué un acudit.

— Ay qué idea!... Chico!... téu a un onia de la casa.

— I demanant-li l'aferró ben prim, s'internà amb el Baró a la saleta per a fer-se una capota de gardènies per aquella nit.

— No le parece a usted mejor esto que ver árboles y verduras? Verá usted con qué facilidad me monto yo un sombrero... Esta noche, Hugonotes, verdad? es verdad? es verdad? I ambdós se situaren a la saleta,

ell a una butaca, ella al sofà, el cove de les flors als peus, dues rodanxes de filferro al costat. Va treure's ella el sombrero, els guants, i estirant-se els genolls i aplaquant-se la falda de seda:

— Si ahora tuviese usted la bondad de prestarme su pañuelo para tenderme aquí... El mío, ya lo ve usted, es tan diminuto...

— Qué bien huele! — digué ell, apoderant-se'n i ensucant. — Que esencia gasta usted?

— Esta es opopomax.

Però el Baró no les tenia totes. El paper que estava fent amb la noia Foix el tenia escorregut. Aquella altra el tractaria de còrta, de cadet. Per altra part, el morlincava pensar que ella fos tan ànima de boca. Per què havia de cotiar a les amigues allò de la caria, una ambre que no tenien encara res de formal?

Si ell feia el criatura, més criatura era ella, que així es prenia seriosament els preludis d'una emboscada. (Aquí es torbà roig.) D'una emboscada, sí, Delfina; perquè si no, hi havia bon dot... euh! Que no és sacrifici així el Baró d'Emília per la filla d'un ex-fuster?

I al final d'aquestes reflexions li barrinaven el cervell altres idees. Quin propòsit tindria la Llopis al tendir-lo així a son costat? Estaria enamorada d'ell?

Ell casar-s'hi, no; amb aquesta, ni carregada d'or: sabia massa. Aprofitar la gana, divertir-s'hi... per què no? Això ja és una altra cosa. I a meditar el pla de la conquesta, quan la noia, desentortolligant un mànec de filferro li digué:

— Però Barón, qué hago yo? Qué distraída soy!... Vaya usted, por Dios,

con Delfina! Vaya usted, hombre, vaya usted.

D'Emília donà una llambregada a portes i tancades. Aquestes paraules eren una provocació i, sense pensar-hi més, deixà la butaca i, euh! a assegurar-se al costat de la noia per agafar-li la mà i, cenyint-li a cintura amb el braç esquerre, dir-li amb to apassionat:

— I qué me importa a mi Delfina? A quien altro es a usted.

— Barón, Barón, qué vehemente es usted, por Dios! Déjeme usted en paz!

— exclamà ella, fingint serietat, retirant la mà i fent com que s'al·lucava.

— Però oiga usted, oiga usted.

— Todo lo que usted quiera; pero desde la butaca.

I com el jove no s'atrequés, s'al·lucà ella, penent l'actitud seriosa i digna d'una dona oïda.

El Baró tornà a la butaca, tot parat i avergonyit, arrossegant-se per aquells mobles com un gos xurriat. «Era ben bé un ximple; ni go sava aixecar els ulls i ella es muntava els llavis».

— Però qué bobos, qué bobos son ustedes! — exclamà ella, reprenent la fèrria, el cap moix, diogn gran es-ríet.

— Emília, hay momentos en la vida del hombre...

— No continue usted, Barón. Esto lo ha oído usted en un drama cursi. Voyons, soyez, donc, raisonnable; écoutez-moi.

Un gran xivarrí de còra trencà la conversa. Eren grans xiscles de dones, acompanyats d'un soroll pregon i llarg com d'una grossa esllavissa-

LLETRES I LLIBRES

Poemes

CAPVESPRE DE JUNY

Sota un cel blau, de seda ben ti-
[vanta,
camino en mig dels prats i els cas-
[tanyes.
Canta una font a vora meu, i canta,
lluny, la campana en un benigne
[bres.
Maria al món el seu esguard de-
[canta;
aqueixa és l'hora que Jesús hi és
i el cel davalla a nostra humil com-
[planta,
i, dolçament, intima amb els carrés.
Canta la merla en el pollanc més
[alt.
O com és dolç el si de l'Etern!
Per què n'han perdut l'esma nostres
[vides? —
En pladosos, ignorats eixams
els àngels del Senyor broden els
[camps
de gladiols i de margarides.

Torriglia, juny 1922.

FRED

On és? Fa molt fred.
Dirieu que glaça.
Una dona passa
per un caminet.
Una recolzada
l'engoleix, enllà.
Qui sap si és finada?
Mai més tornarà.
La neu ja no es fon,
la penya es fa musca
i l'última busca
ja no és en el món.
En el rec contort
és tota aturada
l'aigua envidriada
com un ull de mort.
Els camps són transits.
Diu l'arbre en la via:
— Mireu-me agonitzant —
i eixampla, sos dits.

JOSEP CARNER

Un furt

Des del portal, la meua mare, quan
jo sortia per mos jocs, solia acompanyar-me amb un esguard llarg i amorós. Jo el sentia, aquell esguard, sobre meu, com un mantell sedós, com la pressió física d'una besada muda i llarga. I quan, al girant del carrer, estava a punt de perdre'm de vista, em deia:
— No passis més enllà del Pi. —
O dolça terra de pins i de molins!
D'una hora lluny s'albiren, coronant el coster, ungint-lo de moviment i de gràcia. Quin bell efecte les grans ales blanques, esvoltegants entre els 'ullatges d'or. Però el pi del vet matern, no era cap d'aquests pins de la carena, sinó que era un pi que hi havia a la bella vora del camí veïnal, a la sortida mateixa del poble. La soca d'aquest pi era el terme de les meves caminades; fosca com si fos fosca en bronze, sofocant com un miliari romà.

Però què dic com un miliari romà? Com el «Non plus ultra», com les columnes d'Hercules, com el «Finis terrae», com l'última Thule.
Sempre m'ha agradat vorejar els abismes. Gràt sia a Déu, que encara tinc el cap ferm i la cama torta i el peu segur. Procurava d'ésser obedient al manament maternal; no passava del terme prescrit, però li anava vora-vora, si calia, no calia. Tocant mateix al pi, hi havia un verger paradisiac, dins el qual vaig caure en temptació. El meu fruit primerenc no fou de fruita, com us podrieu pensar, sinó que fou de flors, de flors tremoladisses i papilionàcies, de sensitives flors de pèsol.

Aqueixa gesta és deguda a complir, pel mes de març. El mes de març, a la meua terra, és suau i tebi com una capsa de vellut; els dies de març no teneh la diàfana fredor dels liles del desembre corgelat o del gener moradenc; sinó que són dolços i com embolcallats per un alè d'abril, que ja s'annuncia. Sota l'amable escalfor d'aquell soler ros, sobre la fac de la terra núbil, tot comença de somriure i de florir. Els aires són falaguers i blans com un ventall de plomissó. Les aigües són de cristall, i corren, cantant i rient. Entre els aires embaumats i les aigües cançoneres hi ha

una graciós competència. Duen les aigües amb llur veu de flauta líquida:

Som joia de la prada,
argent som fugitiu,
som un safr esquiu,
som urna trabucada...

I els aires responen amb llur veu de flauta fluida:

Som l'ala dels aromes,
llenguatge som d'abril,
som música gentil;
per címes i per comes
portem la joia als cors
i fem ballar les flors.

De la dansa de les flors se n'espandien mil perfums. Al so del vent ballaven corrimoniosament les flors de corretjóla que són unes a manera de faltes acampanades amb quatre ratlles de vermell. D'aquestes flors, en diem «faltes de la Mare de Déu». L'alè del vent, suau i rítmic, feia córrer una argentada tremolor sobre els favars aleshores ufans de llur fullatge, d'un verd pal·lid com aquell de les oliveres; i esparpillava les miríades de pupilles negres que animen la blanca i menuda flor i els pèsols en flor. O els pèsols en flor! Ells em temptaren victoriosament i em feren allargar el braç a la cosa vedada.

Però d'això temps enrera vaig fer-ne una canço que em plau de reproduir. Els altres minyons del poble solien estrenar-se robant fruites; jo em vaig estrenar furtant flors. La canço que vaig treure'n fa així, sota el títol georgic «Tantus amor fiorum!»

Les codonyes ben olents
l'avidesa de mes dents
no temptaren, aflades,
ni les nesples coronades
a la vora dels torrents;

ni el lledó, magre i rodó,
ni la serva ni el murto
que entre fulles s'enclavava,
ni les prunes d'aranyo
arriçat de tanta espina.

La magrana mig partida
no incità ma boca àrida
amb sa boca de coral,
ni la galta gelebrida
de la poma de Nadal.

Ni l'ametlló fredoluc
que s'abriga entre la fulla
del vent de març enemic,
ni l'ametlló fredoluc
que a l'infant li diu que el culla.

Una flor encaradessa
que temptava men braç curt
de darrera una bardissa,
una flor encaradessa
motiva mon primer furt.

Mes ulls d'infant, plens d'encís,
contemplaven una cloa
sota un vent estulladís...
tot un mòbil paradís
de vermella flor desclosa.

L'aire subtil i seré,
de fredor diamantina,
de bona olor era ple...
com l'embauema l'alè
de la boca femenina

de tan de pèsol florit.
Tan petit fui alrevit
per saltar l'alçada tanca
i quin feix que n'he collit
de flor encarnada i blanca!

Devasta el verger tancat
mon agl'afany d'abella...
ues, del Paradís vedat,
la mestressa, amb un grapat,
me'n tragué per una orella!

Me'n tragué per una orella, i em portà vergonyosament a la meua mare, amb el cos del delhote entre les mans: un grossíssim feix de flors afofllades. Malgrat la sanció que el furt tingué, fulminant i enèrgica, els petits furts es repetiren. Això em prova la relativa ineficàcia del càstig. No vaig tornar a robar flors de pèsol; però, fruita, sí.

Celebra Claudià la venturosa sort d'aquell vell pagès, que vivia en un suburbi de la ciutat de Verona. Aquest rústic «anòia» comptava els anys, no pels consolsats que regulaven els fastes romans, sinó que coneixia la primavera per les flors i la tardor per

les fruites. Nosaltres també comptàvem així: el temps de cireres, el temps de figues — flors, el temps d'ametlles, el temps de murtons... Per Pasqua granada acostumava el mestre d'escola a acompanyar-nos, a tots els minyons, a confessar. Un minyó es confessava que havia robat albercocs. — Albercocs? què ja n'hi ha? — demana, estranyat, el confessor. I el minyó respongué, baixant més encara la veu, per intensificar la confidència: — Ja intén!

Ai, trist i pecador! Totes les vegades que retorn al poble, davant meu, darrera meu, a dreta, a sinestra, veig més d'una bardissa que vaig saltar, veig més d'una poma que vaig esbrancar, i més d'un parral on van fer-me l'esquena per abastar el fruit altívol. Si mai, com Jasmin, el poeta gascó, em veig (que no m'hi veuré) a firmar a casa del notari

un boel quadrat
de paper timbrat

que em faci automàticament posseïdor legítim d'un hort, no creguau, no, que hi posí post, ni muradal per fidament erigit de vidres. El tancare amb una bardissa de murra, que no té espines, sí flor i fruit. Li posaré nom de «Sòl-guín-vol». I faré fer aquesta crida:

— Qui furté de jóve, es deixa fur-
tar de vell. Co que he pres als avis,
ho retorn als nris.

LLEONAR RIBER

COMENTARIS

AL VOLT D'UN APLEC DE RONDA-
LLES (VALERI SERRA I BOLDU. —
«EDITORIAL CATALANA»)

Aquest aplec de rondalles, de con-
tes, té la gràcia suma d'haver estat,
en cada peça, rebut araig de font,
del mateix llavi, o de la ploma es-
tant, de l'artesa, del rector, de la
masovera, o altra persona popular
generalment feta a interessar els par-
vuls. I a l'huc en els casos que no
és literalment copiat del poble, ho
és al menys en l'argument, i el folk-
lorista s'ha identificat amb l'estil po-
pular. També s'hi coneix favorablement
la intervenció del folklorista
en l'haver triat la versió de cada
conte entre moltes. Per exemple, el
d'«Els quatre germans que se surten
del tot», l'havem conegut amb altres
varies versions que corren en col·lec-
cions de contes familiars a la lectu-
ra dels nens; i hem de confessar que
la d'En Serra i Boldu ens ha
semblat més rica, més lògica dins la
fantasia; admet, en les conseqüències
la més exemplar. I de segur que no
és l'únic dels contes que excel·leix.

Com a llibre de contes el conside-
rem definitiu, per raó del llenguatge
no arreglat, modest i popular,
elegantment popular ben sovint, per
tal com la flexió sintàctica hi és re-
tornada a aquella conmissió i perso-
nalitat, genials de la frase catalana,
que potser fóra bo que els literats
restablisin més sovint, i quan hi
hagi avinentesa; llenguatge pocs mo-
ments vulgar. Però no ens deixem
ara deturar per continguts bolvers.

En son conjunt, pel que ja assenya-
lem abans, té el mèrit definitiu d'una
immediata simplicitat d'origen que el
fa apte a la intel·ligència dels usu-
fructuadors naturals del gènere que
són els petits.

No cal oblidar, per això, que, com
ho assenyalava el vocabla mateix, el
conte demana ésser contat. Aquest
llibre típic refrescarà la memòria al
contaire, i també li serà norma d'ex-
pressió senzilla. Aleshores el gran po-
drà contar la rondalla al petit. Con-
tar-la; no llegir-la, per poc que es pu-
gui. Sobre tot envers criatures no
traspassant els cinc anys, em faria
por que el llibre, entremig d'ell i el
contador, no fos com una careta que
empedreís l'expressió. Procurant re-
freicar els meus goigs de criatura,
en dedueixo que la fesomia i l'ento-
nació, i a estones l'accenton, són, en
aquesta esfera de la meravella, un
tesor d'ànima. Quan la nostra mai-
nadera, la nostra mare, aduïa el nostre
pare amorós i pacient, certes ho-
res que els altres dequien, ens pro-
pinaven el cantant de la rondalla.

el so allargat que posaven en aquell
«lluny, lluny...» per exemple, o la

veu abaixada sotjadora del misteri,
o el detall, en contarnos el conte de
la majordona qui es presenta a l'of-
fici de la Festa Major, amb el ca-
brít escorxat sobre el genoll, de que
aquell: «Dona nostra, dona nostra,
vos que del cabrit feu mostra...» que
li respon el rector intercalat amb el
llatí del prefaci, el contador ens el
donés precisament cantat, i amb la
mateixa tonada tan coneguda a l'of-
fici d'aquell Ofici secular dels di-
menes viletans... tot això: entona-
ció, expressió, l'accenton imitatiu, i
la ullada i el cop de mà refermant
un incident, dedum, pels nostres re-
cords de criatura i la reviviscència
que avui n'experimentem en criat-
ures nostres, que ha d'ésser tingut en
consideració del bon conaire, per
tal com és essència d'ànima o de-
tall vitalíssim d'aquest gènere actiu,
dramàtic, meravellós i ingenu que
és la rondalla.

Sigui cada bon contaire un poeta
en les coses súdites. Sigui-ho en la
naturalitat del llenguatge.

Aquesta naturalitat del llenguatge,
en un gènere, que, comparat amb
el teatre és de complexió tant de me-
na activa, no cal entendre-la en un
sentit massa rigorós. No ens passem
que per dir els mots ben compren-
sibles a la ment dels més petits, re-
duïssim el llenguatge fins a deixar-la
a la misèria. Suposem un passatge
de rondalla: «I quan el nen, aca-
bant de sortir del bosc, s'havia asse-
gut, tot trist, al marge d'un camí, li
«compareix» una senyora, i li diu
aquestes paraules:...» D'aquest «li
compareix», o un altre mot no mas-
sa usual, si demanèssim a una cria-
tura de quatre anys i mig, de cinc,
que, destacadament, ens en digués el
significat amb un equivalent més
quotidià, de segur que el posaríem
en perplexitat. No sabria donar-ne
raó. I no obstant, ell, imaginatiu-
ment, en mig de l'acció del conte,
prou s'explica el compareixer d'aque-
lla figura. I, de fet, li compareix. Que
ell no sapiga donar una definició del
verb «compareix», que hi vol dir?
Es trobant aquest mot desconegut,
una vegada, i una altra, i una altra,
incorporats a accions, o a imatge,
assequibles al seu cervell, que arri-
barà a descobrir el valor de les pa-
raules. Veuauquí com el conte li pot
ésser un element més per a apen-
dre a coordinar.

I així s'esdevé en casos reals. Hau-
rem vist que aquest mateix petit, que
encara diu «avegar» en compte de
«cavar», o que no pot recordar-se de
si se'n diu una «resina» o una «al-
zina» de l'arbre que li fou signat
pocs dies abans, té, no obstant, no
diguem el coneixement, però sí el
sentit, de termes més savis. Escol-
teu-lo; pregunta a la seva mare:
— Mama, què tinc de fer, ara, per
ser útil en el món? — Vosaltres hau-
reu començat davant la gravitat de
la frase d'aquest menut de cinc anys,
aplicada tan apunt. Cenguem-ne el
secref. Deu tenir un germà més
grandet, o qui sap si un companyó,
envers els quals, en forma de con-
sell, de reny, de lloanca, haurà sen-
tit aplicat aquell concepte de la uti-
lilitat social. Escenari avinentíssim per
a atials paraules-acció pot ésser fen-
ne un dis assenyalat, la rondalla. El
petit oient (que aquí tanqueval dir es-
pectador) s'imaginarà, viurà per dins
aquestes paraules, abans i tot de po-
der-les definir. Ell té el sentit de la
paraula pel reflexe en acció; i el
seu definir-la és aplicant-la.

PURGATORI INTEL·LECTUAL

LA FANTASIA EN TRES TEMPS. —
Si em va fer estranyesa?... Passada
la primera obnubilació, el primer cop
a la sang, no gens. Ja havia de sa-
ber que la nostra gent és la qui am-
un: — Issa, noi! — acompanyant d'una
empentada de company de trinquet,
ajuda a enlairar un home; amb un:
— Oslà-la! — avespat i «sorneguera-
ment ponderatiu, li ronda la calgu-
da; i amb un: — Elziva-li! — aficionat,
una puntada de peu, el tira d'alta-
baix, i entara li escup damunt, de
la vora estant de la tribuna.

CERTES PARAULES... — Ja sabem
que hi ha paraules que, si després
han passat, prou varien tenir la seva
época. L'«que», posada on s'«cau», en
batmenia, potser no hi ha paraula

que no trobés el seu encaix.

Aquests dies, refrescant la lectura
d'una poètica nostra, m'ha soplat la
paraula «papelló» usada, en la lletra
adaptada a una dansa de la terra,
tan apunt, que m'ha reconciliat, per
aquesta vegada, amb el vocabla «pa-
pelló»: «Que Déu vos guard, el pa-
pelló rondaire...» de la balladora. Aquí
el masculí s'imposava. La imatge que
compara a aquell insecte el fadrí ron-
daire, en bona lògica no admet
cosa millor.

Però fora d'un cas així, em costa
de trobar adients, on sigui, la parau-
la que feminitza l'ocell, com la que
masculinitza la papellona.

«Ocellat... Papelló?...»
En aquest ordre del llenguatge, com
en altres, estic per l'ocell i per la
papellona.

JOSEP LLEONART

Postals de Catalunya

Primera sèrie

III

El Torn

Al senyor Rector.

No serà dit que faci únicament
memòria de l'Empordà amb les me-
ves «Postals de Catalunya», que els
amics heu celebrades amb una pon-
deració que amicalment tan sols puc
suportar.

Avui, seguint el camí que m'ase-
nyalen els núvols, vinc a terres de
ponent, des dels indrets de llevant
que petjo encara.

Jo tinc en el meu arxiu de roda-
soques contumac dues fulles que es-
timo amb molt assenyallada prefe-
rència. Són dues fulles de Kodak co-
llidies anys enllà i on hi són perpe-
tuades dues meravelloses estones de
poètica objectiva. Són dues fulles
del teu paisatge, del teu ambient, de
la teva terra d'adopció ide proseli-
tisme apostòlic.

Una d'aquestes fulles ostenta una
pompa d'Ovidi, dita sense mots. Té
la vull dir i així serà feta la «Pos-
tal» d'avui, malgrat jo sigui un ho-
me de poques traces.

Un pesombre violat que cau de l'es-
pressor de fulles d'una aulina més
vella que jo i tu. Aquest pesombre,
empal·lidor de la verdor d'una d'uns
garbons de fenc, posats vora una pa-
rret baixa, de pedres negres... Tot
arran de la socolada de la paret, una
faixa d'herbes de llistó. Una «car-
reta sota l'arc», que fa una branca
major de l'aulina, i dintre la car-
reta, entre un feix de saques en des-
ordre, un noi adormit i un gos que
el vigila...

Ningú més, ningú més. Els de la
casa deuen ésser a la treballada.

Al fons del quadre, el campanar
quadrat de la teva parròquia i per
dossal de tot això aquella muntanya
enaspada, vertical, intensa, salvat-
gina; formidable, que l'únic camí que
s'ha deixat escriure, damunt és el
camí que va a La Miana, i que mo-
nès el transiten el Rector, els mat-
xos dels carboners i, de tard en tard,
entre bleixes de cançament i inter-
jeccions castellanes, els carrabiners
que segueixen algun rastre...

Ara que hi sóc posat et dibuixaré
l'altre full, que ajudarà a la com-
prensió força, força.

Ve-te'l aquí:

Les vint cases del poblat. Les vint
xemeneres, que, com vint padrires,
teixen uns núvols de canem
blanc... Un bledar esponerós, da-
vant mateix del balcó de la teva ca-
sa rectoral... Aquell cementiri sense
xiprers, que és el cementiri que m'ha
punyit més endins de l'animeta dis-
treta... Un pobre sent la dormida de-
cantat en el pedris de la Santa Creu
des d'on beneeixes tí els blats de
l'anyada... Un boet de rieral, amb
rocs com uns crails pelats... Unes
feixes de terres negres, amb uns ei-
rerers ben blancs...

Tot això és el Torn; tot això i
aquell molí d'aigües verdes i fumo-
ses; aquells clapers de violes que em-
baumen els ombrots i aquell esbo-
jarrament de les roselles que m'as-
sen els sembrats, cada cosa pel seu
temps i sempre pel mateix caire.

Tot això és el teu paisatge, el teu ambient, la terra on adormir els vius i enterrar els morts, on sents a Déu i on li parles amb la teva oració d'infant perdurable; l'indret on pernoctes als teus pobres malalts moribunds, on segueixes el viure minúscul de les plantes i els animals, on dorms i on vigiles, on reses i on cantes, amic Rector qui vas...

por la escondida senda,
por donde han ido
los pocos sabios
que en el mundo han sido...

ONE

La premsa francesa i l'antologia de poetes catalans de M. Schneberger.

Reproduïem no fa gaire els judicis d'alguns periòdics parisiens referents al llibre de M. Schneberger La premsa departamental francesa també hi ha dedicat una atenció. N'han parlat "La République", "L'Œuvre", "Le Petit Parisien", "L'Alpe", de Grenoble; "La Petite Gironda", de Bordeaux; "La Démocratie de l'Ouest", de Saint-Nazaire i molts d'altres. "Le Cri de Nice" escriu:

"Les éditeurs Povolozky et Cie (13, rue Bonaparte, Paris VI), publient un choix bien fourni de poèmes traduits du catalan. Le livre débute par un essai sur la littérature catalane depuis les origines; chaque poète est présenté par une notice bio et bibliographique. Il est difficile de donner un aperçu d'ensemble, chaque auteur ayant son tempérament propre; l'impression qui se dégage de cette lecture fait cependant comprendre que tous ces poètes (une cinquantaine pour plus de cent poèmes) ont un lien commun: l'écriture est artiste; la nature est une des principales sources d'inspiration; elle fournit des descriptions colorées, lumineuses et des rapprochements lyriques d'où se dégage une impression profonde. L'autre source d'inspiration c'est l'amour et l'on retrouve ici le caractère de la poésie espagnole, des notations rapides, après, des images fortes, brillantes comme l'éclair ou empreintes d'une farouche mélancolie.

"Il est toujours intéressant d'atteindre par ses poètes à l'âme d'un peuple; celle-ci n'est pas trop éloignée de la nôtre en raison d'une culture latine et grecque qui s'attire en maintes pages."

"Le Progrès de l'Oise", de Compiègne diu en la seva secció de "Les livres qu'il faut lire."

"A partir de 1854, la poésie catalane retournant aux sources de l'inspiration populaire parce qu'à cette époque parallèlement se développaient les idées sur le régionalisme catalan. La poésie renaissante de Catalogne apparaît donc avec son double caractère qui la signale pendant cette époque, à la fois réaliste parce qu'elle reprend sa base au cœur des aspirations de la race, idéaliste parce que, de cette racine, elle aspire vers l'esprit solidaire, vers l'esprit européen."

"Le volume débute par l'histoire des origines, histoire peu connue en France et fort intéressante, où la Catalogne atteint un lustre remarquable; à signaler les rapports du dialecte avec le provençal et les fragments de textes anciens qui seront d'utiles références pour les lettres et les philologues. Le volume se continue par l'histoire de cette renaissance dont nous avons dit quelques mots plus haut. Un choix de poèmes avec des biographies ou chaque auteur se trouve analysé avec soin en traits caractéristiques et une bibliographie, complète cet important volume qui manquait à l'histoire des littératures européennes, aucune anthologie catalane n'était encore parue en France."

"C'est un livre que tous vaudront ranger dans leur bibliothèque, aussi bien l'érudite qui cherche les rapports linguistiques des littératures européennes que l'amateur soucieux d'une belle œuvre ou l'artiste qui trouvera, parmi ce choix de poèmes, quelques-unes des plus belles pleines d'expression occidentale."

M. A. Barrau, de Bordeaux, poeta clàssic a qui no plaïen els poemes en prosa ni el vers lliure, escriví un important diari "La France" d'aquella ciutat.

"L'Anthologie des poètes catalans contemporains depuis 1854", de M. A.

Schneberger est une sélection de poèmes dont la traduction, quelque fidèle qu'elle soit ne peut offrir qu'une beauté amoindrie. L'architecture et la décoration des strophes ainsi que la musique des rimes étaient considérablement modifiées ou n'existaient plus: ces poésies choisies échappent donc à la critique. Par contre, l'essai sur la littérature catalane et les notes bio-bibliographiques dont M. Schneberger a complété son travail de compilateur, présentent un réel intérêt.

"Après avoir montré les origines de la langue catalane qui existait déjà vers le neuvième siècle et noté son influence au quinzième, M. Schneberger aborde la période de la Renaissance littéraire en Catalogne qui se manifeste avec l'avènement du romantisme, puis, avec le goût des études historiques et fait, incidemment, une légère incursion dans le domaine de la prose."

"Quand aux bio-bibliographies, ce ne sont pas de séches et insipides nomenclatures d'état civil, mais bien de délicieuses miniatures, des notices élégantes, concises et substantielles néanmoins, où sont analysées, en phrases éloquentes, les particularités et les caractéristiques des 50 poètes dont M. Schneberger nous donne les principales œuvres."

En "Le Petit Nîçois", de Nîça, M. Robert Montségur dedica entusiastes elogis al llibre de M. Schneberger i escriu, entre altres coses:

"On ne saurait trop féliciter M. J. Povolozky de vouloir combler le grand vide dont souffrait la grande majorité du public français qui ne peut, par manque de temps ou d'argent, ou encore par ignorance de la langue usitée, lire in-extenso dans les traductions ou dans les textes les chefs-d'œuvre des littératures. Le très distingué éditeur a placé le réputé érudit qu'est Alexandre Mercereau à la tête des "Grandes Anthologies"; sous sa direction des hommes avertis donneront tour à tour accompagnés de notices bio et bibliographiques, d'essais sur la littérature dont le volume sera l'objet, les originaux ou les traductions des meilleurs poètes des poètes russes, anglais, suisses, italiens, espagnols, portugais, belges, japonais, scandinaves, allemands, arabes, hindous, chinois, etc."

"Les Grandes Anthologies" débutent par celle des Poètes catalans contemporains depuis 1854. Elle fait bien augurer des suivantes, M. A. Schneberger, pour qui la langue catalane ne semble plus avoir de secrets, nous en fait connaître les origines, nous initie à ses différentes périodes historiques: la première qui domine de toute son imposant grandeur la figure de Raymond Lulle; la seconde qui comprend une partie du XV et tout le XVI siècle, d'où se dégage une personnalité capitale, celle de Raimond Muntaner; puis il nous montre le déclin rapide, le castillan envahissant tout. Avec le Romantisme, la renaissance surgit."

"D'abord ce fut bien peu de chose, quelques timides essais, puis la langue catalane se reconstruit son joug monté merveilleusement à l'empyre. Trois Cents ans de dégénérescence furent effacés en quelques années. Le mouvement de 1839 fut si rapide, si fébrile, à la fois, que des poètes tels que: Pico-Campemar, Pages de Puig, Francesc Mathen, Martí-Folguera, Isidore Reventós, Angel Guimerà et Jacint Verdaguer; des prosateurs tels que: Sempere i Miquel, Joan Sardà, Ixart, Narcís Oller, Frederic Soler, Victor Balaguer, E. Vidal, Riera i Bertran, Feliu i Codina paraissent au regard des nouvelles couches comme des ancêtres d'un temps déjà héroïque. Mais tous ces vieux maîtres "peuvent" reposer en paix. Leur exemple a donné des promesses: une gerbe de fleurs vives et rayonnantes, que berce, sur le sol catalan, la brise méditerranéenne, sous l'azur d'un ciel helléno-chrétien."

A "La Dépêche de Toulouse", tan popular el migjorn de França, M. Jean Blaise fa diversos comentaris al llibre de què parlem i diu, respecte a la literatura nostrada:

"Il s'agit d'une littérature vivante, imposante, non pas généralement naïve comme ordinairement celle du folklore. Bien des poètes catalans sont des raffinés. Il faut avouer que tel auteur qui figure dans le recueil a subi l'influence de futurisme ce qui ne donne pas envie à tout le monde de connaître ce livre. Au contraire, parmi les poèmes qui le composent beaucoup sont très clairs, très sains. D'autres ont une megastreuse beauté. D'autres séduisent par la délicatesse du détail."

Les Revistes

"ESTUDIOS FRANCISCANOS"

"Estudios Franciscanos". Sumari de novembre: Estudios: Vers l'alliberament de tot mal. P. Miquel d'Esplugues: Evangelio de San Marcos. P. Ferrn de la Cot; La divina Maternidad, P. Rupert M. de Manresa. Franciscanismo: El libro de la Beata Angela de Foligno, Fra Daniel de Molins de Rei. Revista de Revistes: Revue Grégorienne. — Revista Litúrgica. — The Catholic World. — Revue Liturgique et Monastique. — Revue de Philosophie. — Benediktinische Monatschrift. Bibliografía: Religione e Scienza, por Fra Agostino Gemelli, O. F. M. — Giovanni Pierluigi di Palestrina, per R. Casimiri. — Fisiologia della Condotta dell'Arco, por el Dr. F. A. Steinhäuser. — El Psicoanálisis y la Educación, por Pierre Bovet. — La Garduña de Sevilla y Anzuelo de las Bolsas, de Castillo Solorzano. — Libros recibidos. Miscelánea: Chesterton; Y Cinesi e la nozione dell'anima."

Gran Metropolità de Barcelona S. A.

La xarxa del Gran Metropolità de Barcelona, tal com està concebuda respon al doble objecte d'intensificar el tràfic entre les barridies populars, en les quals els sistemes de transports ordinari, tramvies, autobusos, autos, etc., han arribat al límit màxim compatible amb la circulació per les calçades, i al mateix temps, posar en ràpida comunicació el centre de la urbs, en el qual la densitat de la població és considerable, amb els dels diversos pobles agregats, aconseguint-se d'aquesta manera unificar la dita densitat, descompartint el centre en benefici de les barridies extremes i afavorint a aquell amb l'afluència considerable d'aquests, donada la rapidesa i freqüentació dels trens i el preu módic del viatge, unit a la comoditat i seguretat oferta al viatger, tenint, per tant, en compte, el doble factor d'ingressos immediats i la perspectiva de desenrotllament del negoci."

La xarxa estudiada per la Companyia Gran Metropolità de Barcelona té el seu desenrotllament de 33 quilòmetres, i posa en comunicació Barcelona amb Gràcia, Sant Gervasi, Sarrià, Les Corts, Horta, Sant Andreu, Poble Nou i el port.

Les primeres línies d'aquesta xarxa són les de "Lesseps-Pla de la Boqueria", i "Lesseps-Portal de Mar", que corresponen a les línies I i II, respectivament.

TRACAT

Arrenca la línia número I a l'estació de la Plaça de Lesseps; baixa pel carrer de Salmeron, seguint l'eix del mateix per alçar per una corba i contracorba de 500 metres de radi l'andén dels números impars del Passeig de Gràcia; segueix l'eix del mateix fins a la Plaça de Catalunya, a la qual arriba per altra corba de 250 metres; travessa a aquesta en Diagonal, i per altra nova corba de 200 metres de radi emboca les Rambles, l'eix del qual segueix fins al Pla de la Boqueria, on, per ara, s'estableix l'estació de terme.

La línia II té com a l'el trajecte comprès entre Lesseps i la bifurcació, el punt precís de la qual correspon a 2473 m. de longitud a comptar de l'origen dirigit-se per la Ronda de Sant Pere i Plaça d'Urquinaona al carrer de Bilbao i per la Reforma, l'eix de la qual segueix fins al Passeig de Colom, que travessa, amb una corba de 120 metres per alçar la que, pel moment, serà estació de terme, anomenada "Portal de Mar".

La longitud de la línia I és de 3.600 metres, i la de la II de 4.500 metres, compreses les vies de maniobres.

Les rampes mitges d'aquestes línies són, respectivament: 18 0/0 i 15,6 0/0. La separació màxima entre estacions de 912 m. i la mínima 459 m.

INFRAESTRUCTURA

Passat el període de treballs preliminars que requereix obra de tan gran importància, es donà començ a les d'infraestructura l'agost de 1921, començant pels túnels, per a la perforació dels quals s'han utilitzat els pous números 2 i 3, ubicats a la Plaça de Catalunya; el 4, a Diputació; el 5, a Aragó; el 6, a Provença; el 7, a Diagonal; el 8, a l'entrada de Gràcia; el 9, a la Rambla del Prat; el 10, a la Plaça de Trilla, i,

més tard, els números 8 bis i II, ubicats, respectivament, al carrer Ros d'Oiano i Plaça de Lesseps.

En 15 mesos s'han construït 2.338,42 metres de túnels per a doble via i perforades, totalment, quatre de les sis estacions de la línia I, estant acabades a falta d'ornamentació i andens, les de la Plaça de Catalunya, i pròximes a acabar-se les d'Aragó, Diagonal i Rambla del Prat; començada la de Lesseps i per començar la del "Pla de la Boqueria".

Les cinc estacions primeres són amb voltes; llurs longituds són de 70 metres, a excepció de la de la Plaça de Catalunya la qual té 75 i disposa d'andens de 4 metres o de 3 metres, segons la importància de tràfic a servir.

L'estació del "Pla de la Boqueria", en aquesta línia és l'única amb coberta metàl·lica.

En la línia II es troben construïts 596 metres de túnel de via doble, adquirits per la Companyia, i construïts per l'Excm. Ajuntament, i a més la part comú amb la línia I i la bifurcació, donant-se començ a la construcció de la resta de les obres abans de finir el present any; ubicant dos pous, un a la Ronda de Sant Pere i altre al carrer de Bilbao. Aquesta línia té, demés, les estacions d'Urquinaona, "Jaume I" i la de terme "Portal de Mar"; les dues primeres amb voltes, i l'última, com la de la Boqueria, de coberta metàl·lica.

(Continuarà)

El succés d'avui

UN MORT I TRES FERITS

A la una de la matinal, entre els carrers Consell de Cent i Calàbria hi havia un grup de quatre individus sospitosos.

El vigilant del carrer, Pasqual Laporta, avisà el seu company Julià Font, del carrer de Viladomat. Tots dos es dirigiren envers el grup, essent agredits a trets i resultant tots dos ferits.

En sentir els disparos acudiren dues parelles de seguretat i dos agents de vigilància, els quals perseguiren els agressors, creuant-se un tiroteig del qual resultà ferit un guàrdia i un agressor.

El vigilant Pasqual Laporta resultà greument ferit, essent portat al dispensari del carrer de Sepúlveda, on va morir. Tenia 50 anys i habitava al carrer de Lamote. Presentava ferides a la regió precordial i cinc espais intercostals dret, proccidit esquerre i una esquerra.

També foren curats al mateix dispensari Jaume Giménez Serra, de 19 anys, xerif, habitant Vallespir, 17, botiga. Presentava ferida per arma de foc amb orifici d'entrada a la regió lumbar esquerra, sense orifici de sortida, de pronòstic greu.

Julià Expòsit, de 55 anys, guàrdia de seguretat, habitant al carrer del Sitj de 1714, 63, primer, segona. Presentava ferida per arma de foc a la regió posterior del peu dret, de pronòstic reservat.

Julià Font Font, de 60 anys, habitant al carrer de la Diputació, 71, segon, segona, vigilant. Presentava ferida per arma de foc amb orifici d'entrada i sortida, al braç dret, de pronòstic reservat.

En Giménez passà a l'Hospital Clínic.

Fou detingut un dels agressors anomenat Josep Batlle, de 22 anys, al qual se li ocupà una pistola Star amb dos carregadors, amb senyals d'haver estat disparada.

Al Giménez Serra se li trobà una citació per a compareixer al procés que se li segueix per robaria.

Ha ingressat als calabossos del Palau de Justícia el detingut Josep Batlle Salvat.

El ferit Giménez continua a l'Hospital Clínic, vigilat per dos guàrdies de seguretat.

El governador, senyor Ardanz, acompanyat del cap de policia, senyor Borrú, ha visitat aquest matí la família del vigilant mort Pasqual Laporta, sentint remesa de 500 pessetes.

També ha visitat al vigilant Font i al guàrdia Julià Expòsit, que resultaren ferits, i als quals ha fet remesa de 150 pessetes a cada un.

Sardanes

Demà, a les deu de la vetlla gran audició de sardanes a càrrec de la cobla Catalana en els jardins del bar "La Patria", organitzada per l'Associació Sardanista Barcelona.

D'espectacles

ESPANYOL. — "L'ombra de Montjuich", comèdia dramàtica en tres actes, original d'En Juli Vallmitjana.

En Vallmitjana, feia temps que estava allunyat del teatre, però, en reparar, la nit del dissabte passat, a l'Espanyol, amb la seva obra "L'ombra de Montjuich", el públic li demostrà que seguia recordant-se d'ell i apreciava-lo com autor original i suggestiu. Les obres d'En Vallmitjana, tenen el do de desvetllar un interès especialíssim. No se li pot negar que és el creador d'un teatre, i si es pot discutir, amb l'estètica a la mà, la bellesa d'aquells móns on brolla i soterrani on l'autor s'inspira, no es pot pas negar l'existència d'aquells móns, ni la sinceritat i versemblança amb què és transportat a les taules.

Els èxits d'En Vallmitjana depenen, precisament, que ell no és un literat, ni un home de teatre, en el sentit que s'acostuma a donar als tals qualificatius. L'absència d'una habilitat i la presència d'un temperament artístic primitiu, com el que ha inspirat certs drames argentins i alguns russos; quelcom del qual es troba en "Las salvajes", d'Albert Giraldo, i en "Déu de la vanjança", de Shalom Hass, el jueu rus (amb dos drames representats l'any passat, a Barcelona; el primer, per la Companyia Alba-Bonafé, i el segon, per la de N'Alfred de Sacretis), s'imposa als espectadors, que van al teatre per riure i sofrir contemplant realitats, siguin de la mena que vulguin. En Vallmitjana ha viscut les seves tragèdies. Heu's aquí tot el secret dels seus èxits: Agafa el que més ha commogut el seu cor d'explorador de la gent del bronze i ho exhibeix amb una emoció infantil, amb un llenguatge que és plasticitat i no retòrica, i amb un argument que és palpitació d'episodis i mai una cosa premeditada i combinada.

En Vallmitjana té la sabiduria de l'instint, i pinta amb escenes, com un altre pinta amb colors, i es val del mateix llot que trepitja pels clars i obscurs dels seus diàlegs.

"L'ombra de Montjuich", és un bucejar dintre l'abjectió del subsof barceloní. Els personatges són instantànies de miserables, producte de la fam i de la incultura, gent irredimible, que lluiten entre ells esgrimint secrets de l'ànima, tipus ben definits, d'un relleu corrent, quasi podrien dir sense retoc que es manifesten amb la cruïda de l'original, i per això es fan inoblidables.

L'ambient és just i un respira baf de borra i de lladronís, però l'autor no vol que el quadro resulti desesperant i, com una nota gaula, posa en unig de la púrria el tipus d'"Estrella", tanmateix ben aconfortador. Aquesta "Estrella", demostra com la bonhomia d'En Vallmitjana ha posat en contacte amb els seus nervis, i justifica el gest de dur-los al teatre, que és com una delicat alsi qui poden remeiar un estat social inconcebible, i ahora un avís als distrats que es recorden de Santa Bàrbara només quan trona.

Molt podria dir-se sobre la impressió que produeixen obres d'aquesta mena en els esperits delicats i sobre els caïres de bellesa que inclouen, però ens trobem davant d'un autor senzill i modest que ni tan sols ha començat a recollir els xardorosos aplaudiments de la concurrència la nit de l'estrena, i per tal, que porta una convicció que camina a dret fil, i no són els apostolats els que cal discutir en una crònica teatral.

Els intèrprets, especialment els senyors Sanjaume i Tormo hi posaren el coll. La presentació, amb molt caràcter, va contribuir a l'èxit, que fou sorollós.

P. B.

La proppassada setmana començaren els assaigs de les obres que han d'integrar el cartell de la segona vetllada selecta de Teatre Català i estranger: Una de les obres és la famosa comèdia en tres actes, de Carles Vildrac, "El paquibot Tenacity". Aquesta obra va estrenar-se a París, al teatre "Vieux Colombier", i la seva companyia l'ha representada en francès, en diversos teatres d'Europa. També ha estat traduïda a l'anglès, i estrenada a Hammersmith Theatre de Londres.

La segona obra serà la comèdia en un acte de Carles Soldevila, "Civilitzats tanmateix", la qual, a les hores de la seva publicació, en el llibre "Una atzagaiada", fou tan ben acollida per la crítica.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

La Conferència de Lausana

El projecte interaliat sobre els Estrets — Contraproposicions turques

Heu aquí el text del projecte interaliat sobre el règim dels Estrets:

Desmilitarització de la zona dels Estrets:

Article primer. No haurà d'existir cap instal·lació permanent d'ordre militar o naval susceptible d'impedir el lliure pas a través dels Estrets.

Article segon. Altament seran desmilitaritzades les zones i els llocs següents:

Primer. Dardanel·ls Al nord-est la península de Gallipoli i la regió al sud-est de la línia Kavak-Bodosto-Ak-Bounar. Al sud-est la regió compresa entre la costa i la línia següent: del cap situat davant de Tenedos a Bigha i a Karabigha.

Segon. Bòsfor: a l'est, zona estenent-se fins a la línia Xilè-Guebzé. A l'oest zona estenent-se fins a la línia de Koutxouk-Trekmedjé.

Totes les illes del mar de Màrmara. Les illes Samotràcia, Samos, Imbros i Tenedos del mar Egeu.

Article tercer. La desmilitarització ha de comportar les mesures següents: destrucció de les fortificacions existents, llevat de les obres que presentin un caràcter artístic, i de tota instal·lació d'ordre militar o naval. Cap força naval s'estacionarà ni es mouirà de dintre les zones desmilitaritzades, llevat de les forces de policia i de la gendarmeria necessàries al manteniment de l'ordre interior. L'efectiu de les quals serà determinat tenint en compte el promís de l'efectiu de les forces de policia i de gendarmeria atorgades en el conjunt del territori turc, sota la reserva de disposicions especials referents a Constantinoble.

Article quart. A Constantinoble i a les proximitats immediates podrà ser-hi mantinguda una guarnició l'efectiu de la qual serà determinat d'acord entre les potències invitants i el govern turc.

Article cinquè. Si, en cas de guerra, Turquia, usant dels seus drets de potència bel·ligerant, es veia obligada a modificar aquest estat de desmilitarització, es veurà obligada a restablir el statu quo ante bellum a la conclusió de la pau.

Llibertat dels Estrets — Regles pel pas dels vaixells als Dardanel·ls, el mar de Màrmara i el Bòsfor.

Article primer. Vaixells de comerç comprenent-hi els vaixells hospitalars, fets i vaixells de pesca, així com les aeronaus comercials.

A. En temps de pau: Completa llibertat de navegació i de pas, de dia i de nit, sigui del pavelló i del carregament que es vulgui, sense cap formalitat, taxa o qualsevol import.

B. En temps de guerra, essent neutral Turquia: Completa llibertat de navegació i de pas, de dia i de nit, en les mateixes condicions que s'han de fallar més amunt.

C. En temps de guerra, essent bel·ligerant Turquia: Llibertat de navegació per als vaixells neutrals i les aeronaus comercials neutrals, si el vaixell o l'aeronau no ajuda l'enemic transportant contraband, tropes o subdís enemics. Turquia tindrà el dret de visitar els esmentats vaixells i aeronaus, i a l'efecte les aeronaus hauran d'aterrar en zones que seran fixades i preparades per Turquia. Les mesures a prendre per Turquia per a privar que els vaixells enemics utilitzin els Estrets no seran de naturalesa a prohibir el lliure pas d'un vaixell neutral, Turquia es compromet a donar als vaixells les instruccions o pilots necessaris a l'efecte.

Article segon. Vaixells de guerra i aeronaus de guerra:

A. En temps de pau: Completa llibertat de pas, de dia o de nit, sigui el pavelló que es vulgui, sense cap formalitat, taxa o import qualsevol, però sota les reserves següents:

La força total que una potència pot fer passar pels Estrets i mantenir al Mar Negre no excedirà de la flota més forta de les potències ribereñes del Mar Negre i existent al Mar Negre al moment del pas.

Pel cas que les potències ribereñes del mar Negre s'entenguessin per una desmilitarització total de llurs forces navals, les potències es reserven indi-

vidualment el dret de fer passar pels Estrets i mantenir al mar Negre una força de tres vaixells un dels quals podria tenir un tonellatge superior a 10.000 tones.

B. En temps de guerra, essent neutral Turquia: Completa llibertat de pas, de dia o de nit, sigui del pavelló que es vulgui, sense cap formalitat, taxa o qualsevol import, amb les mateixes limitacions que són previstes a l'article 2, paràgraf A. No obstant aquestes limitacions no seran aplicables a una potència bel·ligerant en perjudici dels seus drets de bel·ligerant al mar Negre.

Als vaixells de guerra i aeronaus de guerra dels bel·ligerants els serà prohibit procedir a cap captura i a exercir el dret de visita i de lliurar-se a cap acte d'hostilitat a la zona dels Estrets. Els serà prohibit passar més de 24 hores més del temps necessari pel pas dels Estrets, llevat del cas de força major.

Pel que es refereix al proveïment i les reparacions, seran regits per les disposicions de la convenció 13 de La Haina, 1907, referents a la neutralitat marítima.

C. En temps de guerra, essent bel·ligerant Turquia: Completa llibertat de pas pels vaixells de guerra neutrals, sense cap formalitat, taxa o import qualsevol, però sota les mateixes limitacions que són previstes a l'article 2, paràgraf A. Les aeronaus de guerra neutrals efectuaran el pas pels Estrets amb les mateixes limitacions que són previstes en l'article 2, paràgraf A, a llurs riscos i perills i seran sotmeses al dret d'enquesta respecte a llur caràcter. A aquest efecte les aeronaus hauran d'aterrar a les zones que seran fixades per Turquia.

Les mesures a prendre per Turquia per a impedir als vaixells enemics que utilitzin els Estrets no seran de naturalesa a prohibir el lliure pas dels vaixells neutrals.

Turquia es compromet a proveir als vaixells d'instruccions o pilots necessaris a l'efecte.

Article tercer. Estada als ports dels Estrets i del mar Negre:

A. Els articles primer i segon s'apliquen al pas dels vaixells i aeronaus per i per damunt dels Estrets i no atempten al dret de Turquia de dictar el reglament que sigui necessari pel que es refereix al nombre dels vaixells de guerra i aeronaus de guerra d'una mateixa potència que podran visitar simultàniament els ports turcs, així com la durada de llur estada.

B. Les potències ribereñes del mar Negre tindran el mateix dret pel que es refereix a llurs ports.

C. Les potències signatàries que, anteriorment a 1914, tenien el dret de mantenir funcionaris als Estrets continuaran a exercir aquest dret en les mateixes condicions.

D. Les potències signatàries que tenen el dret de tenir vaixells al Danubi conservaran aquest dret i el de canviar-los per altres vaixells si és necessari.

En la sessió del dia 8, Ismet Patxa, havent pogut escoltar les declaracions dels delegats i estudiar el projecte interaliat feu una declaració en la qual diu:

«Fa cinc segles que els turcs són mestres dels Estrets, que han fortificat i defensat amb tots els mitjans dels quals disposaven. El fet que els turcs hagin estat els guardians dels Estrets ha influït diversament sobre les relacions de les potències del mar Negre i del Mediterrani quan es trobaven en guerra entre elles. Així, per exemple, aquestes diverses influències donaren per resultat el tractat de 1883 que reconeixia certs drets a favor de Rússia. Aquest estat de coses no portà pas una guerra. Més tard, en 1856, Turquia, per a lluitar en companyia dels seus aliats contra la Rússia tsarista, feu passar els Estrets a llurs vaixells de guerra i fa poc encara, en 1914, Turquia tancà i defensà els Estrets contra les dues parts aliades.

Declarà que en tots aquests casos

Turquia no havia res contra els tractats internacionals. Criticà la desmilitarització dels Estrets i diu que llur influència sobre les relacions internacionals ha d'ésser determinada no pel fet que siguin o no en estat de defensa, sinó pels tractats regulant el règim que hi serà aplicat als vaixells de guerra.

Altament, afegeix, la defensa dels Estrets significa al mateix temps la defensa de la capital de Turquia, del mar de Màrmara i de la Tràcia oriental. No fortificar els Estrets és deixar les regions més sensibles i més importants de Turquia sense mitjans de defensa i es veuria exposada a veure destruïda la seva capital per la flota d'un Estat estranger o ocupada per tropes de qualsevol potència.

Posa per exemple el perill de guerra entre un Estat ribereñ del mar Negre i un Estat mediterrani i en aquest cas cada un d'ells intentarà tan aviat com sigui possible posar la mà als Estrets. El primer resultat d'aquesta temptativa serà provocar una guerra per una discrepància que s'hauria pogut resoldre sense recórrer a les armes i el segon resultat serà fer participar a Turquia en aquesta guerra pel simple fet que haurà estat atacada sense cap provocació.

Totes aquestes consideracions — afegeix — mostren que l'estat de coses resultant de la desmilitarització dels Estrets fa il·lusoria la pau entre els Estrets del mar Negre i del Mediterrani i entre Turquia. Per tant sosté la necessitat de les fortificacions i diu que Turquia es veurà obligada a conformar-se a la línia de conducta que s'hagués convingut amb les altres potències.

Acaba dient que la seguretat dels territoris turcs exigeix altament que els vaixells de guerra que passaran pels Estrets no siguin de força a constituir un perill per la regió compresa entre els dos Estrets i no posi cap inconvenient al pas dels vaixells de comerç en les condicions assenyalades pel projecte dels aliats.

A continuació assenyalà les bases del règim que voldria veure aplicar als Estrets:

Primera: Garantia que permeti assegurar contra tota sorpresa venint de terra o de mar la seguretat als Estrets de Constantinoble i del mar de Màrmara.

Segona: Limitació de les forces navals que vagin al mar Negre, de manera que no constitueixin un perill per a la zona que s'estén entre els dos Estrets i al mar Negre. Poden ésser compostes de vaixells lleugers emplaçats per a la protecció del comerç internacional.

Tercera: Llibertat de pas en temps de pau com en temps de guerra pels vaixells de comerç; en el cas que Turquia es trobes en guerra, s'accontentarà amb un control tècnic indispensable.

Després declarà dolents per Turquia els punts següents del projecte dels aliats.

Primer: Cal excloure del mar de Màrmara l'expressió «Estrets», car els preparatius de defensa fets a les costes d'aquesta mar, tot essent sense influència sobre la llibertat de pas, són necessaris per a la defensa de l'Anatòlia i de la Tràcia.

Segon: La línia de ferrocarril que constitueix, per una part, un important mitjà de lligam entre Anatòlia i Tràcia, i d'altra part, posseeix Constantinoble una guarnició, és inútil tenir una zona desmilitaritzada als voltants del Bòsfor. N'hi ha prou amb indicar que no hi haurà fortificacions terrestres o marítimes als dos costats.

Tercer: Es declara que, a les zones desmilitaritzades, no s'hi hauran d'efectuar moviments de tropes. Al contrari, caldria admetre aquests moviments, car les zones referides lliguen entre elles les dues parts del país.

Quart: Amb l'objecte de poder defensar, mitjançant una flota, les costes del mar de Màrmara, Turquia té necessitat d'entretenir a Constantinoble i als Estrets arsenals i altres instal·lacions marítimes.

Cinquè: Els límits de les zones desmilitaritzades són massa extensos. Sisè: De les quatre illes situades al llarg dels Estrets, la sobirania turca hi ha d'ésser reconeguda i afirmada sobre les d'Imbros, Tenedos i Samatràcia, i la de Lermos ha de declarar-se autònoma.

Setè: Un mínim de mitjans de

defensa haurà d'ésser assegurat a la península de Gallipoli per a preservar-la d'un atac de sorpresa.

Lausana, 13. — Els russos enviaren amunt passada una nota de protesta contra la Conferència, en el que es refereix a la reunió de tècnics, que qualifiquen d'innecessària.

Sembla que les potències no contestaran la nota dels russos per considerar-la inoportuna.

El text primitiu dels aliats respecte a l'alliberació dels Estrets no difereix d'cap manera del revisat. — Havas.

Els Estats Units i Europa

Washington, 13. — A la Casa Blanca s'ha declarat que el govern americà es preocupa actualment de diversos problemes europeus i molt especialment del de les reparacions a propòsit del qual desenrotlla alguna activitat. — Havas.

Londres, 13. — Diu el «Times» que la delegació financiera britànica, que presidirà el ministre de Finances, embarcarà el 27 del corrent en direcció a Nova York, on entaularà converses sobre les qüestions i problemes econòmics. — Havas.

Londres, 13. — La delegació britànica per a la consolidació del deute, presidida pel ministre de Finances, Mr. Stanley Baldwin, embarcarà el dia 27 del corrent a bord del «Majestic», en direcció als Estats Units. — Havas.

L'evacuació d'Irlanda

Londres, 13. — Aquests dies s'està procedint a l'evacuació de la Irlanda del Sud per les tropes britàniques.

Es creu que l'evacuació quedarà completament acabada abans de les festes de Nadal. — Havas.

Catàstrofe a Cuba

Londres, 13. — Un despatx rebut de l'Havana diu que a conseqüència d'una explosió de la reineria de sucre «La Estrella», de Camagüey, cal lamentar un centenar de víctimes, entre morts i ferits, en sa majoria espanyols. — Havas.

Espanya i França

Paris, 13. — La premsa, ocupant-se de la imposició de les insignies del gran cordó de la Legió d'Honor a l'ambaixador d'Espanya, senyor Quiñones de León, considera l'acte de M. Poincaré com un testimoni de reconeixement particularment als rellevants serveis prestats per l'home, segons «Le Petit Parisien», que ha dedicat tots els seus esforços a aconseguir la més estreta aproximació entre França i Espanya.

«Tothom aprovarà» — diu «Le Gaulois» — aquesta distinció a un diplomàtic eminent, que sempre ha donat a França testimoni indiscutible de la seva amistat. — Havas.

La Conferència de Moscou

Helsingfors, 13. — La conferència del desarmament ha fracassat, per haver-se negat els russos a signar el pacte de no agressió prèviament a tot acord en l'assumpte de la reducció dels armaments. — Havas.

Helsingfors, 13. — Litvinof ha declarat en la sessió final de la conferència del desarmament, que la proposició dels Estats bàltics i de Polònia sobre la signatura de la part del tractat relativa a la no agressió, era inacceptable en absolut.

Amb tot, el representant rus va dir que prenia nota en el relatiu a la convocatòria d'una comissió tècnica militar. — Havas.

El Congrés Internacional de la Pau

La Haya, 13. — En el Congrés Internacional de la Pau, el delegat rus Radak preconitzà la lluita de classes, font intervenir en la mateixa l'exercit.

El delegat belga Vandervelde feu-teja durament la Rússia soviètica, dient que aquesta ho faria millor al·liberant la Geòrgia que no executant als socialistes mal avinguts amb el règimen soviètic. Ha afegit que la guerra deu ésser combatuda per tots els mitjans, però que s'ha de mantenir el dret de defensa legítima per a totes les nacions.

Afirmà per últim el dret de França i Bèlgica a obtenir reparació per les regions devastades per Alemanya. — Havas.

Terratrèmol al Japó

Osaka, 1. — S'ha registrat una violenta sotragada de terra a la regió de Kinshi.

Se sap que fins ara hi ha 23 morts i 22 ferits.

Les sotragades sísmiques continuen causant gran alarma.

La muntanya Unzen està en estat d'erupció. Les poblacions properes, esporuguides, han fugit. — Havas.

Lloyd George a Espanya

Londres, 13. — A les redaccions dels periòdics i als cercles polítics és objecte de grans comentaris l'anunci del viatge de Mr. Lloyd George a Algeciras i altres punts d'Espanya.

L'esmentat viatge l'empendrà l'ex-ministre abans de Nadal i durarà un mes. L'acompanyarà, ultra la seva muller i filla, lord Birkenhead, Miss Winslow Churchill, Sir J. Davies, Lord Ridel i alguns dels membres del Gabinet que Lloyd George va presidir.

Lloyd George i el seu seguit tenen ja reservades habitacions a un hotel d'Algeciras. — Havas.

Commoedor comiat del mariscal Pilsudski

Varsòvia. — Abans de procedir-se a l'elecció del nou president de la República, un centenar de diputats i senadors, així com els membres del govern es reuniren a la gran sala del palau per a escoltar el discurs de comiat del cap de l'Estat que resigna les seves funcions malgrat la viva insistència d'una gran part de l'opinió en reelegir-lo.

El discurs del mariscal Pilsudski durà més d'una hora i va resumir les dificultats amb què topà en l'exercici de les seves altes funcions. Assenyalà que les crítiques l'afectaven personalment, no l'haurien commogut si no haguessin estat al mateix temps perjudicials al prestigi i l'autoritat del mandat que tenia.

«La vostra tria — afegí — per a la successió del lloc que deixava vacant, ha de correspondre a un home remarcable que hagi prestat serveis assenyalats, no a la causa d'un partit, sinó a la causa de la pàtria. Ha d'ésser un home de compromís i d'un esperit ponderat, car la vida de la democràcia s'apoda del tot sobre savis compromisos». El candidat a la presidència de la República ha de saber conciliar la seva pròpia voluntat amb la dels altres; no pot ésser un home de partit ni de doctrina, sinó que ha de pensar abans que tot en l'interès real de l'Estat i de la nació.

Al final del seu discurs, el mariscal Pilsudski, amb paraules senzilles, però emocionants, donà les gràcies a tots els que l'han volgut ajudar en l'exercici de les seves dures funcions en el moment més crític per a la República polonesa ressuscitada.

El discurs fou escoltat de peu dret per tots els assistents i produí una impressió tan profunda que passaren diversos minuts sense que cap dels presents pogués pendre la paraula.

La crisi sud-eslava

Viena. — Patxic ha acceptat amb reserves l'encàrrec del rei de formar nou Govern. En el cas que Patxic hagués de renunciar l'encàrrec, serà confiat probablement a l'actual ministre de Negocis estrangers Ninic.

Alguns indicis fan creure que Patxic pot reeixir a formar el nou govern. La coalició dels radicals amb els democràtes sembla, que si bé no ha estat reconstituïda, està almenys en millors condicions.

Després que els democràtes han decidit declinar tractar amb el bloc croata de Radic, el cap dels democràtes Davicovic, a la iniciativa del qual és degut l'intent d'una intel·ligència entre Belgrad i Zagabria, ha presentat la dimissió com a resultat de la votació del grup parlamentari.

L'emigració italiana

Nova York. — Les autoritats federals, acollint íntegrament la demanda del comissariat italià de l'emigració, han acordat l'ingrés als Estats Units, dels emigrants que traspassaven del número assignat a Itàlia.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 13 de desembre de 1922

L'«A. B. C.» separatista

L'ARTICLE que ha publicat l'A. B. C. donant com a única solució del problema català la independència absoluta de la nostra pàtria, traeix una ideologia i una mentalitat que, en concretar el màxim patriotisme espanyol en la màxima restricció del concepte d'Espanya, ha presidit una història tres voltes secular de desintegració i de decadència.

Es endebades que l'A. B. C. vulgui titllar el catalanisme polític de separatista. Amb evidència aclaparadora demostra el seu article que ells són els veritables separatistes. L'A. B. C. i els diaris i segments d'opinió castellana que pensen com ell realitzen una tasca radicalment separatista. És evident que si tots els altres sectors d'opinió de les terres d'Espanya pensessin d'aquesta manera no hi hauria al capdavant altra solució al problema català que la propugnada pel separatisme.

Sembla mentida tanta inconsciència i tanta ignorància. Tots els arguments d'ordre econòmic que insinua l'A. B. C. demostren precisament el contrari del que el diari madrileny es proposa. Un separatista català subscriuria íntegrament les proposicions de l'A. B. C., segur de fer un bon negoci. Aquesta ignorància dels problemes econòmics, que exerceixen llur influència ineludible en la vida dels pobles, porta els diaris i els polítics de Madrid a casos tan simptomàtics i significatius com el que ha passat amb el Tractat amb França. Cregueren a Madrid que calia sacrificar els interessos de certes indústries catalanes als interessos de l'agricultura del país. I són ara els mateixos viticultors no catalans qui demanen la denúncia del Tractat amb França.

Quan En Prat de la Riba, a la seva obra fonamental *La Nacionalitat Catalana*, rebutjava el separatisme i cercava una fórmula harmònica de convivència per als pobles peninsulars, no tenia per a res en compte aquest Aranzel que retreuen sempre l'A. B. C. i els que pensen com ell. Tenia en compte altres raons de distinta nissaga, que fóra inútil tractar d'explicar a l'A. B. C., car no en capiria la significació fonamental.

Si la qüestió restés inexorablement plantejada en els termes del dilema fatal que ens proposa l'A. B. C.: o l'Aranzel o la llibertat, Catalunya no dubitaria un sol moment.

El diari madrileny respon a una tradició històrica, que ha menat sempre envers la desfeta i el fracàs, en tractar amb aquesta lleugeresa els problemes més vius i més alts de l'espiritualitat dels pobles, i en mantenir aquest concepte anacrònic i arbitrari de les realitats econòmiques.

Tot l'article és amarat d'un separatisme mental i cordial irreductible, d'una concepció fantàstica de l'economia dels pobles peninsulars, i d'un despit instintiu contra el cos i contra l'ànima de Catalunya, contra l'espiritualitat i la riquesa de la nostra terra, contra els ideals i contra els interessos de la nostra Pàtria.

L'A. B. C. ha denunciat moltes vegades l'existència més o menys hipotètica del separatisme a Catalunya i se n'ha plangut. Mai, però, no havia estat escrit a Catalunya ni havia estat inserit a cap diari de Catalunya un article d'una substància separatista tan virulenta com el que ha publicat suara l'A. B. C.

Articles i actituds com els de l'A. B. C. realitzen una propaganda destriadora molt més viva i eficaç que les més exaltades predicacions dels més inconformistes i més intransigents catalanistes i demostren que quan el diari madrileny ens diu separatistes és que ell es sent ja radicalment separat de Catalunya.

Qüestions socials

ELS QUINERS

Entre els cuiners i similars que formaven part del Sindicat Unic del ram de l'alimentació, s'ha circulat una invitació per a que assisteixin a l'Assemblea general que es celebrarà avui dimecres, a dos quarts d'onze de la nit, al carrer del Comte de l'Asalt, per a tractar de la reorganització del Sindicat Unic del ram.

ELS LITOGRAFES

La Societat d'impressors litògrafs *La Solidaritat*, en reunió general acordada persistir en la vaga que fa temps ve sostenint en els tallers de litografia sobre llana, mentre els patrons no concedeixin als seus operaris millores anàlogues a les convingudes des del mes d'octubre, amb un dels patrons del mateix ram.

LES INTERNACIONALS

Havent-se presentat en plena reorganització del ram, una qüestió prèvia de principis sindicals de caràcter internacional, el Sindicat Unic de les

Arts Gràfiques, Paper, Cartró i Similars, convoca a totes les seccions que integren, a l'Assemblea general extraordinària que tindrà lloc avui a dos quarts de deu de la nit, al seu local social, carrer de l'Olm, 10, principal, i quin principal objecte serà el de tractar ampliamment respecte a la circular número 1, rebuda de la Confederació del Treball, proposant l'envi d'una delegació obrera a la pròxima Conferència internacional de Berlín.

LES BARALLES SOCIALS

Un individu nomenat Isidre Mitjana Font, de 24 anys, fequer, es presentà al forn que En Joaquim Dalmau té establert al carrer de Cambrils, número 14, i preguntà pels operaris de l'esmentada casa, Enric López Turull, de 39 anys, i Manel Mauri, de 27, sostenint amb ells una violenta baralla per qüestions relacionades amb el Sindicat del seu ofici.

El Mitjana va treure's una pistola Star, essent desarmat pels dos operaris. Es presentà un guàrdia municipal, que es féu càrrec del Mitjana i de la pistola.

Les Idees i les Imatges

D'UNA NOVEL·LA FLONJA I D'UNA BIOGRAFIA CRITICA

Qualques tirades d'adjectius secs i violents de Menor, tan generoses — dit sigui de passada — com anarquitzants, no llueixen, tanmateix, la flongesa de conjunt de «A la deriva» (1), un dels darrers llibres de N. Maseras.

Havem dit flongesa, però no en un sentit pejoratiu.

La flongesa no vol pas dir sempre, ni de molt, estovament.

Hi ha flongeses de plomat fi, de llanes suaus, de tons frescos de jallatge, d'aromats pàlids de rosa; hi ha hi ha flongeses de mans delitosesment entrellacades; hi ha dolces besades flonges; hi ha esguards d'una corporendora inenarrable flongesa.

Demés, per no ésser, precisament, una característica racialment catalana aquesta flongesa, d'En Maseras resulta potser doblement avalorable i enriquidora del total nostrat.

Detall curjós:

En Cristòfor de Domènec, en un petit volum, suau publicat (2), a propòsit de l'obra general de l'autor de «A la deriva», ens apar, tant pel fons com per la forma, el menys flonjo — no sigui dit tampoc pejorativament — dels escolastes.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) A can Verdaguier, llibreter. Barcelona, 1921.

(2) «El novel·lista català Alfons Maseras». Barcelona, 1922.

Diada Nacionalista a Tremp

A les angonies que les terres del Pallars, tan abandonades sempre, han sofert per la tirania i la injustícia, segueix el redreçament de la consciència nacional. De tres anys ençà, des de que semblava una gosadia dir-se nacionalista, s'ha arribat al moment actual on son comptats i assenyalats els que segueixen les absurdes petjades centralistes.

El canvi és degut a la constància, al zel i a l'entusiasme que en la redempció d'aquestes terres ha esmerçat l'actual regidor de l'Ajuntament de Barcelona En Joaquim Maria de Nadal, secundat pel fervent nacionalista En Josep Figuerola, que han posat tot el valor i influència al servei de la causa catalana, sempre que de l'interès de la Comarca s'ha tractat.

L'exaltació patriòtica és tanta que sols s'esperen els moments propicis per a enarbolar la senyera i aixordar l'espai amb «Els Segadors». El poble està freturos de vitorejar Catalunya en els mateixos indrets on era menyspreada nostra Pàtria, i posar-se al costat dels seus capdells, als que fraternalment estima. D'aquest estat d'ànim n'han sorgit iniciatives i els projectes ràpidament s'han vingut a realitzar.

Els agricultors abans es trobaven amb moltes dificultats per moldre el blat, les olives, abonar els camps; ara, els nacionalistes, malgrat l'oposició feta per la U. M. N. i tots els que han renunciat a ésser catalans, han obtingut la concessió d'un Sindicat Agrícola oficialment reconegut, s'han muntat un molí d'oli, altre de blat, i cada dia són més els aventatges materials, apart de l'ample sentor nacionalista que's respira.

El moment inicial que portarà a la plenitud de les aspiracions patriòtiques, és ara. Perquè tota la Conca es prepara a solemnitzar-ho.

El proper diumenge dia 17, tindrà lloc la inauguració del Sindicat Agrícola i dels molins, i demés un acte d'afirmació nacionalista, en el qual, ultra els senyors Nadal i Figuerola, parlaran, l'ex-batlle popular de la ciutat de Tremp, processat que fou per la causa de Catalunya, els regidors En Germà Jordana i En Francesc Cubell.

Unes audicions de sardanes, posaran fi a la festa, a la qual hi assistiran representacions de la Conca i Vall d'Ager, havent promès varies poblacions assistir-hi des dels senyors Rector i Alcalde al darrer infant.

Notes de la Generalitat

LA COL·LECCIO MINERVA

Acaba de sortir el volum XXXIX de la col·lecció «Minerva» que encloï «Lliçons pràctiques de cuina». Abans de fi d'any sortirà el volum XL que contindrà «Instruccions Meteorològiques per als Observatoris rurals», escrites pel Dr. Fontseré, i la segona edició de «Nocions de Puericultura» del Dr. Reig i Raventós.

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Exempció de subhasta sol·licitada per l'Ajuntament de Bagà per a concertar amb don Carles Noguera el servei de llum pública de la localitat per mitjà de l'electricitat.

Idem idem idem idem idem per a realitzar les obres de reparació de presa de captació d'aigua potable que abasteix aquella localitat.

Idem idem idem idem idem de Pallegà per a emetre 7.406 pessetes en els edificis escolars consignades en un pressupost extraordinari.

Recurs d'alçada interposat per don Francesc Escarré contra l'acord de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat relatiu al nomenament de farmacèutic titular a favor de don Ramon de Trincheria.

Ofici documentat de l'Alcalde de Castellbisbal referent a les darreres eleccions municipals amb el vot en contra dels senyors Micó i Flaquer.

Nomenament de vocals metges propietari i suplent de la Comissió Mixta de Reclutament per a 1923.

SIGNATURA D'UNES ESCRITURES

Autoritzada pel notari don Emili Crehuet ha signat avui el senyor President l'escriptura d'adjudicació a favor del Foment d'Obres i Construccions de les obres de construcció del tros primer del camí veïnal de Molins de Rei a Vallvidriera.

També ha signat, autoritzada pel notari don Isidor Lapuente, la l'adjudicació a favor de don Jaume Jordana de les de construcció del camí veïnal de Sant Pere Salavina a Calaf.

FOTOGRAFIES DELS MONESTIRS DE POBLET I SANTES CREUS

El Servei d'Arquitectura de la Mancomunitat de Catalunya necessita fotografies antigues dels Monestirs de Poblet i Santes Creus que puguin servir per a demostrar el procés de la seva devastació.

A tot aquells que posseeixin les dites fotografies se'ls agrairà les prestat per una curta temporada, rementant-les a tal efecte al senyor arquitecte de la Mancomunitat, amb la data aproximada en què foren fetes.

VISITES

Han visitat el senyor Puig i Cadafalch, al seu espai de la Presidència de la Mancomunitat:

Els diputats senyors Iria, Massó i Llorens i Marqués.

El director de l'Escola d'Agricultura, don Carles Pi i Suñer.

Don Josep M. Bofill i Pitchot.

Polítiques

ACCIO RADICAL CATALANA

El vinent diumenge, dia 17, a les tres de la tarda, celebrarà l'acte inaugural de les seves tasques a París.

Aquest consistirà en un discurs del president senyor Marius Sugrañes i per la declaració política d'A. R. C. feta en nom seu per En Carles Ferran.

Després tindrà lloc una festa literària i musical.

ELS LLIBERALS DEL DISTRICTE VI

Ha pres possessió al seu local social, el Comitè Lliberal del districte sisè. Li donà possessió el vice-president de la Comissió del Partit, senyor Gassol, acompanyat dels vocals de la dita comissió senyors Rosich i Bruguera, donant instruccions als reunits sobre els deures a complir. El senyor Valls i Gavalda, president del Comitè, oferí la seva voluntat i energia per a la prompta reorganització del districte, encarregant als seus companys que secundin les seves iniciatives.

Seguint les instruccions del cap a Catalunya, del partit, En Frederic Schwartz, el Comitè celebrà, d'aquí a pocs dies, un acte públic per a posar-se en contacte amb els seus correligionaris.

A L'ATENEU D. R. DEL POBLE NOU

Aquesta entitat celebrà el dissabte, a ja nit, la tercera de les conferències.

Hi acudí nombros públic qui escoltà i aplaudí en diversos indrets del seu discurs a En Salvador Bregon, qui parlà de l'actuació nacionalista a l'Ajuntament.

La conferència consistí de dues parts, en la primera de les quals explicà el senyor Bregon l'actuació administrativa, i en l'altra, la política. Féu referència als contractes del nou Metropolità transversal, Escorxador, Hotel de Vendes, i altres. Explicà les derivacions del règim de les carnes fins l'estat present de llibertat. Observà les defectuoses costums que s'han anat desterrant de la vida municipal, i amb exemples vius, féu gal present. En la segona part es regal present. E n la segona part es referí als debats polítics del Consistori, que digué és un Congrés però sense immunitat, i féu ressaltar l'actuació castellanista dels radicals. Acabà aquesta part, dient que no ha cregut precis recaptar una singularitat personal, perquè mai s'han posat entremesos al seu radicalisme catalanista, per part de la Lliga.

Un gran benefici és per a nosaltres — foren les darreres paraules del conferenciant — que es pugui ésser una persona honorable abans i després d'haver estat regidor i que això sia, quan el veïnat es doni compte de la regeneració que es fa en la vida municipal.

Govern civil

EL SENYOR ARDANAZ SEGUITA ESENT GOVERNADOR UNS QUANTS DIES

Al Govern civil han facilitat còpia del següent telegrama que el ministre de la Governació ha enviat al general Ardanaz:

En contesta al seu telegrama li agrairia molt, per conèixer a l'interès del Govern, que tingues la bondat de continuar al davant d'aquesta «provincia», sense fer remesa del comandament, de manera interina; a cap altra autoritat, en espera de que s'acordi la designació del seu successor, que crec no ha de demorar-se. El saluda, etc.

El senyor Armiñán

Un dels noms que s'han sentit pronunciar, en parlar de qui serà nomenat governador de Barcelona, és el de don Lluís Armiñán.

Indubtablement tindrà aquest senyor una llarga llista de mèrits — que nosaltres no coneixem — per a ocupar el dit càrrec. Però nosaltres volem recordar-me un, que segurament superarà tots els que figurin en aquella llista.

El senyor Armiñán és autor d'una comèdia en tres actes, titulada «Los Segadores», en la qual es diu mal de Catalunya i dels catalans.

Si el dit senyor vingues aquí de governador, podríem organitzar una funció en son obsequi en la qual es posés en escena aquella comèdia.

L'Exposició Internacional del Moble

Tenint en compte les reiterades instances d'industrials nacionals i estrangers que han mostrat vivissims desigs de conèixer a l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'interiors que se celebrarà en aquesta ciutat durant els mesos de maig i juny de 1923. El Comitè Executiu d'aquesta certamen ha acordat prorrogar el termini d'inscripció fins el dia 15 del vinent mes de gener.

Els industrials de Barcelona poden sol·licitar, tota mena de detalls informatius, formalitzar personalment llur inscripció a les oficines de l'Exposició, carrer de Lleida, 2, cada dia de treball, de nou a una i de quatre a set.

L'«ABC» demana la independència de Catalunya

Amb epígrafs a tota plana, el «A B C» ha publicat l'article següent:

El més greu de los problemas actuales. — Como puede España aceptar la disgregación de Cataluña. — Cada día es más agresiva y más intensa la propaganda antiespañola en Cataluña. Hay centenares de millares de buenos catalanes que aman a España, pero que toleran pasivamente estas propagandas. Se intenta hacer de España una colonia de los profesionales del catalanismo y sus industrias. Un dilema fatal se impone a los gobernantes españoles y se impone a Cataluña. — Un semanario recién fundado que llega a nuestras manos colma la medida de nuestra resignación y hace desbordar la copa de amargura que bastantes años ya se ofrece inevitable a los labios de todo español. Este semanario se titula «L'Estat Català», y está dirigido por un diputado de las Cortes españolas: En Francesc Macià. En la cabecera de este semanario, al lado del título luce la estrella solitaria, que ha llegado a simbolizar los pueblos irreductibles; al lado del nombre del director, esta palabra, «Diputat», muestra su calidad de diputado de la nación española.

En realidad, en todo el número de «L'Estat Català» hay ninguna novedad que pueda sorprendernos. En todo el texto escrito en Barcelona, como en el manifiesto publicado por el núcleo separatista de París, que se llama «Acció Radical Catalana», se tiene la vilgía de mentir a sabiendas, una tiranía castellana que no existe y de fingir, a sabiendas también, un estado de postergación y de explotación de la pobre Cataluña que existe mucho menos. ¿Cómo ha de sorprendernos esa infame mentira, mantenida para soliviantar y engañar a los payeses y para exaltar a las juventudes impresionables, si estamos presenciando frecuentemente el doloroso espectáculo de que quienes en Madrid han sido ministros de la Corona y aspiran a volver a serlo presidan impasibles en Cataluña mítines y reuniones en que también se habla de esta tiranía y se dan muertes a España?

A B C ha luchado con todas sus fuerzas contra esta injusticia y esta iniquidad; ha mantenido tenaces campañas para intentar que los que en Cataluña no son profesionales de la política y podían liberar su conciencia de las sugestiones de esta predicación antiespañola opusieran su opinión a la de quienes buscan en el auge de los bufetes, en los logros de las actas y en los medros de los cargos su provecho personal. Hemos intentado a la vez que los políticos españoles pusieran en claro este doble juego de quienes vienen al Parlamento español y no hablan aquí de esa mentida tiranía con cuya ficción han envenenado al pueblo catalán y llegan a ministros y gobiernan a la nación con iguales modos y arbitrios, intenciones y provecho que los gallegos, o los andaluces, o los vascos que llegan a los Consejos de la Corona.

Confesamos que hemos fracasado en ambos propósitos. Ni en Cataluña surge una conciencia española capaz de arrojar ese tinglado de falsedades, ni en Madrid los directores de la política ponen término a ese equívoco, que hace creer a los catalanes que sus enviados a las Cortes son capaces de mantener aquí lo que allí dicen y proponen.

Entre tanto, con toda impunidad, con toda libertad — quién podrá sin mentir evocar el parecido con Irlanda o con Polonia o con Herzegovina? — en toda Cataluña se siembra el odio a España y el desprecio a España; no es ya el presidente de un organismo del Estado, como la Mancomunidad, con sus intemperancias de pura toxicidad externa, sino el maestro en la escuela y el sacerdote en el púlpito quienes van creando unas generaciones que realmente se creen sometidas a una tiranía extranjera, explotadas por un Estado central que vive del jugo de Cataluña y que consume en los fastos de la corte y en las holganzas de la burocracia el fruto del trabajo del pueblo catalán.

A ese pueblo no se le dice no sólo que la desventurada Castilla no ejerce ninguna dominación sobre Cataluña, ni que todas las regiones españolas tienen la misma organización e iguales derechos y deberes, sino que desde que Fernando VII arrasó los algarabios granadinos para contentar a los fabricantes catalanes, fue Cataluña la región mimada y privilegiada, la que ha tenido las menores cargas y los mayores provechos,

la que arrastró a los políticos españoles a convertir en caso de honor romántica la lucha en las colonias, cuando lo que en realidad defendían los pobres soldaditos manchegos, castellanos, gallegos, andaluces, levantinos que allí morían gritando «¡Viva España!» era el monopolio y la explotación de aquellos mercados por los exportadores del puerto de Barcelona.

Y hay más aún: no sólo el dinero del Estado, de toda la nación, corre suelto y diligente a Cataluña y embellece las ciudades con edificios y acrecienta la capacidad de sus puertos y subvenciona las Exposiciones en desmesurada proporción, y no sólo se somete la vida entera de España al Arancel aduanero regulado por las necesidades de Cataluña, sino que hace treinta años que Cataluña da ocasiones frecuentes para que se tenga en menosprecio y en deshonra el nombre de la Patria en el extranjero. Ninguna urbe de España dio ocasión a que se la llamara ciudad de las bombas, y en ninguna ciudad del mundo pudo arraigar el anarquismo terrorista como en Barcelona. Y cuando ante la inacción social, ante el fracaso evidente de toda autoridad y toda ley, surge la sombra trágica de Montjuich, nueva afrenta en el mundo entero. Ante la silueta de Ferrer, triste espectáculo se repite. Primero se acusa al Estado de torpeza, de levedad, de indecisión, de dejar en desorden los intereses materiales...

Luego se le acusa de inquisitorial, de cruel, de ancestral... Ellos son los moderados... Ellos, los que no pueden evitar el terrorismo rojo ni el blanco y vuelven las manos suplicantes al Estado para calumniarlo luego... En esas enroscadas, en ese doble juego murio asesinado Cánovas y murió asesinado Dato... Nada de esto se le dice al pueblo catalán; nada del esfuerzo y del sacrificio con que todas las regiones contribuyen al engrandecimiento y prosperidad de Cataluña...

Hay más todavía. Cuando esta es la realidad, que puede demostrarse con hechos, con cifras, con toda suerte de pruebas, se le dice al pueblo catalán y se dice en el Parlamento español — hace pocos días lo decía el señor Duran y Ventosa — que Madrid desatiende el problema catalán, que padece incompreensión, que se le niegan las reivindicaciones que pide Cataluña, y se nos amenaza con toda suerte de males si no se les deja hacer a su antojo, desde convertirse en dueños de la red telefónica, que pertenece al Estado, hasta expulsar el idioma español y prohibir su uso... Y no satisfechos aún, se dice al pueblo que sólo por las armas podrá recabar su independencia. Hay una sistemática y estudiada gradación en la amenaza... «¡Juventud de Barcelona — escribe en catalán «L'Estat Català» — juventudes del campo, del Pla de Llerda, del Ampurdán, juventudes todas de Cataluña! ¡La Patria os pide vuestra voluntad! ¡Para la Patria vuestro entusiasmo! ¡Por la Patria disciplinados como un solo hombre, futuros legionarios de la eterna Cataluña!»

Así se prepara a los catalanes para la guerra civil, porque, además de envenenarles el alma, «L'Estat Català» tiene una oficina de organización con un lema que está escrito en el mismo número: «Para liberar a Cataluña, las razones no sirven de nada; se ha de crear un Ejército... Y esto se escribe, se imprime, circula en censura por los correos de toda la nación... ¡Ya ves la tiranía de España!»

Atendamos a otro sector de esta técnica que ha encontrado su fórmula en la palabra «esvidencias». «¡Oh! No hagáis caso de esas estridencias. No se puede evitar que los exaltados griten, que los poco escrupulosos mintan, que los violentos lleguen al improperio y a la injuria. Ved lo que hacemos nosotros...»

Vamos lo que hacen estos señores. Estos señores edictaron de menos la existencia en Barcelona, en la Barcelona de las iras acratas y de las reivindicaciones agresivas del proletariado, una barrida o avenida que tuviera un sello de opulencia, y en esta barrida se edifica un pelotío para el Rey de España. Fuera ello desconcertante si no revelara claramente, con otros muchos indicios, el género de independencia a que aspira Cataluña... Ni siquiera la Monarquía dual que se derrumbaba en el

Imperio austro-húngaro; es algo más sutil, más perfeccionado. Cataluña quiere permanecer dentro del Estado español; el Rey de España tiene entre sus títulos nobiliarios el de conde de Barcelona, y no habría inconveniente en que se proclamara a Alfonso XIII heredero de Berenguer el Grande y de Berenguer el Curvo. Tampoco habría inconveniente, antes al contrario, habría una forzosa necesidad de utilizar la diplomacia del Estado español en las relaciones exteriores y, finalmente, una unión aduanera, cuya aceptación por España ya se prepara pidiéndola con alborozados gritos fraternales para Portugal, donde no hay ninguna industria que compita con las catalanas. Salvo estos lazos que pardurarían, todo el régimen político, jurídico y militar tendría el carácter y los modos del régimen de un Estado independiente...

Es esto lo que se quiere conseguir. El señor Cambó podría ser una vez más ministro en España; el más humilde e inofensivo español sería extranjero en las Ramblas barcelonesas. Es este el ideal que se esconde tras esas falaces invenciones de la tiranía española. Veintidós millones de habitantes, cercados dentro de la Península por esa unión aduanera, seríamos consumidores forzados de los productos de la industria catalana. Por compensación se ofrecería a España un mercado de dos millones de habitantes, que necesitarían esos mismos productos españoles. Como negocio, nadie dudará que es tan opulento como la avenida donde lentamente, y dando tiempo al tiempo, se van colocando los sillares del palacio del conde de Barcelona. Y para eso, para llegar a esa explotación privilegiada de una nación entera, como se explotó a Cuba y a Puerto Rico, para convertir en realidad a España en una colonia de Cataluña se habla al pueblo catalán de guerra civil y se pide la organización de un Ejército, y se siembra y difunde el odio a España y se la deshonra en el extranjero con infames mentiras...

Esté tranquilo el señor Macià, que perteneció al Ejército español y juró sus banderas. España no le dará motivos para que ponga término a su hoja de servicios con los laureles de ese caudillaje que ambiciona. España ha aprendido bastante y se ha curado de muchos nobles anhelos por los que luchó con el hidalgo lanzón de Don Quijote. España — estamos seguros de ello — no querrá más guerras civiles, no apetece imponer la razón por la fuerza. Por el amor, por la justicia, por la tradición, por la mutua conveniencia, Cataluña seguirá siendo española mientras que, cuando esas semillas que se siembran de odio, de menosprecio, de aborrecimiento, den su fruto, Cataluña dejará de ser española, sin que pueda fingirse ante el mundo esclavizada y encadenada y mucho menos invadida por un ejército opresor.

Dejará de ser española... Estríbales estas palabras con tremenda amargura, pero con el convencimiento de que nos encorramos ante una realidad... Dejara de ser española; pero... entendiéndolo bien los catalanes que hoy se muestran «estados indiferentes o remisos, los que no hacen nada por contrarrestar las campañas de los locos y los profesionales... Dejara de ser; esto es, que su independencia no será un hábil negocio ni una monstruosa especulación, sino una realidad geográfica y política.

No habrá un privilegio para que el señor Cambó y sus sucesores sean españoles en Madrid y catalanes en Barcelona. España confesará que su territorio se ha mermado una vez más; la línea fronteriza habrá descendido desde el Pirineo hasta el Segre y el Ebro; pero, al pasar esta línea, no seremos sólo los españoles quienes nos veamos extranjeros en la tierra catalana que tan lealmente amamos; los catalanes también serán extranjeros en la tierra de España. Y allí habrá una Aduna.

Si España ha de ver encorrida su vida para proteger industrias, protegerá con el Arancel los países de Béjar y de Alcoy; si España ha de encontrar mercados para sus frutos, para sus vinos, para los productos del trabajo nacional, tendrá las manos libres para tratar con Inglaterra y abrir nuestro mercado a los tegidos ingleses y para tratar con Francia y recibir baratas las sederías de Lyon y para tratar con Alemania y proveernos de buena maquinaria. Fraternalmente, en régimen de igualdad, todos los sacrificios nos parecerán pequeños para conservar la santa integridad de España; engaña-

Notes del Municipi

OPOSICIONS A MUSICS

MUNICIPALS.
Dilluns i dimarts tingueren efecte al Saló de Cent de l'Ajuntament, exercicis d'oposició a places vacants de la Banda Municipal.

Entre ambdues sessions, actuaren 20 opositors, davant d'un Tribunal presidit pel de la Comissió de Cultura senyor Barbey i constituït pels senyors director i sot-director de la Banda Municipal.

Un públic nombrosíssim, format en sa quasi totalitat per professionals músics, presencià les oposicions, subratllant amb manifestacions d'evident satisfacció els exercicis d'alguns dels aspirants.

Demà, dijous, a les quatre de la tarda, davant del dit Tribunal, continuaran les dites oposicions, corresponent actuar als opositors de Trompa, Trompeta, Bugle, Mi bemol i instruments de percussió.

MUSICA CATALANA A LES ESCOLES

La Comissió de Cultura a fi de divulgar entre els alumnes que concurren a les escoles municipals les produccions selectes de la música popular catalana, ha organitzat algunes audicions dedicades a aquest tema.

Una d'elles ha tingut lloc últimament a l'Escola de Labors i Oficis de la dona, a càrrec de la cantant senyoreta Badia, qui, acompanyada al piano pel mestre senyor Marqués, interpretà una escollida sèrie de cançons catalanes.

El pròxim dissabte se celebrará a la pròpia escola una altra sessió d'anàloga índole, en la qual, l'escriptora donya Carme Karr dissertarà sobre les cançons catalanes de bressol, l'artista senyoreta Torné n'interpretarà algunes al piano.

El mateix dia serà dedicada una altra d'aquestes manifestacions a les alumnes de les escoles municipals d'adultes. El mestre don Joan Llengueras donarà una conferència sobre «L'encís de les nostres cançons populars de Nadal», amb la col·laboració de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica. Aquesta sessió tindrà lloc a l'Escola Baixeras.

EL MARQUES D'ALELLA HA REPRES POSSESSIO DE L'ALCALDIA

De tornada de Madrid, on hi anà per assistir a les noces d'una neboda, aquest migdia s'ha possessat del càrrec, amb les formalitats de ritual,

dos, escarnejats, calumniats, amenaçats de una guerra civil, venint com la pasivada de los más de los catalanes dan alientos a esas campañas de los profesionales, creemos interpretar la opinión de España entera, al de cir a Cataluña:

— Pensad bien; ya ha ido el equívoco demasiado lejos. España no enviará un solo soldado para cometer por la fuerza ni acrecentara su pesada deuda, con nuevas guerras civiles; pero no soportará que se la engañe con una combinación mantañil y gitanesca. Si queréis ser independientes, si creéis que podréis vivir sin España, tendréis que aceptar todos los resultados de la independencia.

Roto el lazo nacional no habrá promiscuaciones ni equívocos. Acabará España donde Cataluña comienza. Nos separará, como apetecéis, el idioma y el régimen político; pero también nos separará el régimen aduanero. Los buques con bandera española que sustentan el tráfico con América, a costa de millones del presupuesto nacional, partirán de Valencia, descargaran sus mercancías en Cádiz y en Sevilla. Si no queréis el amor español no contéis tampoco con el mercado español. Aceptamos resignados vuestro odio, pero lo aceptamos con este dilema: hermanos o extranjeros.

Tenemos la seguridad de que España entera se alzaría como un solo hombre para imponer esta política a sus gobernantes remisos y transigentes.

La campanya del Marroc

PADRINA DE GUERRA

Demana padrina de guerra el soldat d'Albuera destacat a Dar Drius En Josep Pons, del Tren Regimental.

l'alcalde en propietat senyor marqués d'Allella, cessant en l'exercici accidental el primer tinent d'alcalde don Enric Maynés.

CRIDA

Per assabentar-les d'un assumpte que els interessa es serviran presentar-se demà, de onze a una, al Negociat Central (Quintès) d'aquest Ajuntament, les persones que a continuació s'expressen:

Magdalena Alcobe, Angel Alonso Morales, Daniel Bonet Espuig, Vicens Carnicer Ternel, Salvador Cantagual Casellas, Antoni Estevan Serrano, Olaguer Gabarín Legorreta, Manuel Gancedo Otero, Pascuala Gernés, Ramon Giménez-García, Aureli Gómez Cuetó, Bernat Guillen Ortiz, Gabriel Lucas Villegas, Anastasi Martínez Gomez, Joan Mata Nicolau, Magi Ribalta Ribas, Joan Rodés Castelló, Felp Salvador Rosés, Serafi Serrajordí Sadurní, Joaquim Torres Pons, Bartomeu Valladollí Diego.

L'INSTITUT DE BENEFICENCIA

Serveis prestats durant el mes de novembre per l'Institut Municipal de Beneficència:

Als 13 dispensaris mèdico-quirúrgics: Ferits auxiliats, 819; operacions practicades, 125; visites gratuïtes en els locals, 9.753; visites urgents a domicili, 256; reconeixements a persones, 570; reconeixements a persones alienades, 13; certificacions i informes, 1.746; ausis a alcoholitzats, 53; vacunacions, 1.771; serveis diversos, 298.

Als dispensaris d'especialitats: Oftalmologia: visites practicades, 1.985; operacions, 37. — Oto-rino-laringologia: visites practicades, 824; operacions, 24. — Vies urinàries: Visites practicades, 924; operacions, 12. — Puericultura: nova visites, 638; vacunacions, 84. — Ginecologia: malalties visitades, 177; operacions, 8. — Teologia, embarassades assistides, 410; parts assistides, 106; vacunacions, 141. — Odontologia: inspeccions a les escoles nacionals, 1.582; operacions practicades, 189.

A l'Asil municipal del Parc: Visites a malalts i alienats, 1.252; operacions, 3; vacunacions, 10.

Al Laboratori d'Anàlisis clínics: Anàlisis de llet de vaques, 820; anàlisis d'orins, 405; anàlisis de sang, 27; malalts traslladats, 21; morts traslladats al dipòsit judicial, 34.

L'Aplec de Santa Maria de Terrassa

Els cavallers de Sant Jordi han encarregat la celebració de l'acte religiós al doctor Batlle, Pyre. Els parlamentaris aniran a càrrec dels senyors Joan Monton i Manuel Thió.

S'han imprès uns fulles que es repartiran a tots els Pomells i entitats nacionalistes de Terrassa, Rubí, Sant Cugat i Sabadell.

Com que és molta la gent de Barcelona que promet anar-hi, s'avisarà oportunament l'hora de sortida.

La festa de Santa Llúcia

A la Capella de la Catedral hi ha hagut, durant tot el dia d'avui, una gran animació.

Durant el matí s'han celebrat misses i un ofici.

L'altar de la Santa és bellament il·luminat i ornat.

Als voltants de la Catedral i especialment al carrer del Bisbe hi ha hagut gran nombre d'orbs implorant caritat.

A la plaça de Sant Jaume s'ha fet la tradicional fira de figures de pessebre.

La Universitat

La Junta Econòmica ha acordat concedir 2.500 pessetes de premis en metàl·lic distribuïdes de la forma següent:

750 pessetes a Joan Tarrasa Puig; 500 pessetes a Juli Ferrer, 625 pessetes a Joan Vázquez Sacoz, i 625 a Jaume Suñer Pi.

Els dos primers són alumnes de la Facultat de Filosofia i Lletres i els dos restants de la Facultat de Medicina.

—El cap de la secció administrativa de Blanes comunica la vacant de l'escola de Gelida.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 13, 2 tarda.

Com en dies anteriors, el president ha rebut avui innombrables visites al seu despatx oficial. Entre elles, figurava la d'una comissió de senadors i diputats canaris, acompanyats pel senyor Lloroux.

Aquests visitants han sol·licitat auxilis econòmics de l'Estat per a minörar els perjudicis causats a les caçteres i molins.

També ha visitat el president l'ex-president del Consell d'Estat senyor Andrade.

Demés l'han visitat el Fiscal del Suprem i molts diputats i senadors.

El marquès d'Alhucemas ha rebut després els periodistes manifestant-los que el pröxim Consell se celebrarà demà passat, divendres, perquè demà a la tarda té recepció diplomática el ministre d'Estat.

Ha afegit que encara que havia despatxat amb el Rei no havia sotmés a la firma cap decret.

Ha anunciat, per últim, el president que el dissabte pröxim se celebrarà a l'Hipòdrom de la Castellana l'acte de la donació d'una bandera a les tropes de Sanitat.

A aquesta festa militar hi assistirà el Rei i el ministre de la Guerra, senyor Alcalá Zamora.

DE GOVERNACIO

El duc d'Almodovar del Valle ha manifestat que del Consell celebrat ahir tarda ja s'havien publicat en els periodics amplies referències.

Preguntat respecte del pensament del Govern sobre els alcaldes de real ordre ha contestat:

—En posar-nos drets per a separar-nos parlarem quelcom sobre això, però sense adoptar acord sobre persones.

Es clar que ja és conegut el criteri del partit liberal en aquesta matèria, així és que seran nomenats alcaldes de real ordre en aquells punts on els hagin fet els conservadors.

Després de les eleccions serà arribat el moment d'aplicar la doctrina liberal en aquesta matèria.

—I del governador de Barcelona?

—Sobre aquest extrem, donarem un vot de confiança al president del Consell perquè faci la designació.

—Tan difícil és això?—ha preguntat un periodista.

—No; el que passa és que el càrrec és difícil i la designació ha de recaure sobre una persona que reuneixi les degudes condicions de capacitat, competència i coneixement, que sigui garantia d'encert en la seva gestió.

D'ESTAT

Entre altres visites ha rebut aquest matí el ministre d'Estat l'ex-ministre senyor Egüillor.

Demà, a les dotze, rebra el senyor Alba la visita del nou ambaixador de l'Argentina.

La conferència versarà sobre la data en què el diplomàtic americà presentarà al Rei les cartes credencials que l'acrediten com a representant de l'Argentina a Madrid.

Demà, a dos quarts de cinc de la tarda, se celebrarà recepció diplomática al ministeri d'Estat.

El senyor Alba rebra tots els ambaixadors i ministres acreditats en aquesta Cort.

ASCENS

Amb motiu de la mort del general de divisió senyor Ortega, governador militar de Girona, ascendirà probablement a divisionari el general de brigada, director de l'Escola de Guerra, don Pius Suárez Inclán.

UN PLET

A l'Ajuntament de Los Pajos, província de Santander, està plantejat un interessant plet.

Fa deu anys l'Ajuntament del citat poble arrendà a alguns particulars, els monts públics, per a vedat de caça, en una extensió de 15.000 hectàries.

En aquests terrenys està enclavat el vedat de La Faixa, on sol anar el Rei a caçar singlars i ossos.

L'import anual de l'arrendament és de 1.500 pessetes.

Per tan exigua quantitat, els veïns dels pobles que comprenen la comarca, es veuen impossibilitats de dedicar-se a la caça, i el que és pitjor, de defensar-se contra els animals

feréstecs, que, amb els vedats de caça augmenten considerablement.

S'ha fet pública la següent estadística dels danys causats pels llops i altres animals feréstecs.

Animals domèstics moris per llops i altres animals feréstecs: 236 caps de bestiar cavallar, a 175 pessetes un, 41.300 pessetes.

505 caps de bestiar boví, a 2,300 pessetes: 151.500.

1.246 caps de bestiar capriu i de llana, a 17 pessetes: 21.182.

Estralls causats en els sembrats pels senglars:

1.782 celemins de blat de moro, a 5 pessetes el celemi, 8.910.

1.774 roves de patates, a 1'40 pessetes rova, 2.483'70.

Total: Pessetes 223.361'70.

Cal fer present que les taxacions són donades molt per sota del seu veritable valor.

Els veïns d'El Pajós demanen als poders públics la supressió absoluta dels vedats de caça i el dret de tot ciutadà a caçar lliurement amb la corresponent llicència de caça a les muntanyes de l'Estat d'aquesta província de Santander.

Si per a això cal reformar la vigent llei de caça, que es reformi.

L'ASSEMBLEA MAURISTA

A la sessió d'anit passada de l'Assemblea maurista, es donà compte de la ponència del senyor Marañón, en la qual es considera el problema com de fronteres per a Espanya, i no colonial, havent de limitar-se l'ocupació a la zona de protectorat d'un exercit adequat.

L'organització d'Espanya ha d'inspirar-se en el sentit de les constitucions indígenes a tota la zona del Marroc.

Intervingueren en la discussió d'aquesta ponència alguns oradors, convenint la majoria que Espanya no pot despendre's del Marroc.

El senyor Tarragó, de Barcelona, digué que el maurisme ha de dedicar-se a desfer l'ambient d'hostilitat que tot ço que avui sia parlar del Marroc produeix.

El senyor Golcochea féu el resum del debat, i a continuació va discutir-se el tema de política internacional, quedant les conclusions pendents per al dilluns.

NOTES DEL PALAU

Madrid, 13, 4'15 nit.

El Rei ha estat complimentat avui pels generals Weyler, Marvá i el comandant general de Larraix, general Sanjurjo.

També ha rebut en audiència les dissoltes Comissions Informatives del Cos Juridic i de Veterinària, el director d'Ordre públic, don Carlos Blanco, l'ex-ministre senyor Ordóñez i el cardenal monsenyor Vidal i Barraquer.

DE GRACIA I JUSTICIA

Una comissió de la societat de veïns ha visitat el ministre de Gràcia i Justícia, demanant que s'oposi al recurs que contra la legalitat del decret sobre lloguers es veurà aviat.

El comitè de Romanones els ha contestat que el Tribunal Suprem obrirà en estricte justícia, però que, no obstant, parlarà amb el fiscal per a recomanar-li que estudiï a fons l'assumpte.

Després ha rebut el comitè de Romanones les visites del Bisbe de Madrid-Alcalá i de l'arquebisbe de Valladolid.

DE FOMENT

El ministre de Foment ha rebut aquest matí la visita del Consell de Administració de la Companyia de Ferrocarrils del Nord.

Després ha conferenciat amb el president del Consell de Minería.

PRESA DE POSSESSIO

Aquest matí s'ha possessionat de la Direcció general de Belles Arts don Ferran Weyler.

Entre aquest i el director sortint, senyor Leantis, s'han canviat els discursos de rubrica.

L'ATENEU DE MADRID

La Junta Directiva de l'Ateneu, nomenada fa poc, ha presentat la dimissió en ple.

En la junta general que se celebrarà demà s'acordarà si s'accepta o no, i en cas afirmatiu, s'assenyalarà la data per a l'elecció de la nova Directiva.

Sembla que entre els associats imperen dues tendències: la dels que

creuen que l'actual Junta ha de continuar, i la dels que, pel contrari, jutgen que aquesta Junta no té els prestigis suficients per a exercir funcions que sempre tingueren persones d'una major significació al món de les lletres, arts i ciències.

EL CONGRES DEL COMERC D'ULTRAMAR

A la secretaria del Congrés Nacional del Comerç Espanyol a Ultramar han començat a arribar notícies dels nuclis de comerciants espanyols a Amèrica, especialment a Nova York, Montevideo, Santiago de Xile, Rio Janeiro i de la Unió Comercial Espanyola de Costa Rica i Cambrà de Comerç Espanyol de l'Havana, donant compte de l'entusiasme amb què ha estat acollida la pröxima celebració del Congrés i dels treballs allí iniciats per a concórrer-hi amb la major solemnitat i eficàcia possibles.

De la Cambra espanyola de Comerç de l'Havana s'ha rebut una carta de la qual són els següents paràgrafs:

«La Cambra accepta unànimement i amb gran entusiasme la invitació i ha acordat nomenar oficialment els delegats que la representin i fer una activa propaganda perquè vagin al Congrés el major nombre possible de Comerciants i industrials residents a Cuba, puix a això tenen dret tots, segons el R. D., oferint-los al mateix temps tota mena de facilitats que poguessin donar-los la Cambra.

S'acordà nomenar una comissió de propaganda per a obtenir el major nombre possible de congressistes i altres diverses repartides per gremis perquè estudin i presentin Memòries conformes al text assenyalat en la convocatòria.

Havent tornat dels Estats Units el secretari d'aquesta Cambra, don Rafael Soro, se li donà l'encàrrec perquè estudiï i proposi un pla d'acció mancomunada entre les Cambres de Comerç espanyoles de Nova York, Mèxic i Havana, per tal de presentar al Congrés que ha de celebrar-se a Espanya solucions aconsellades per l'experiència, la qual cosa en la pràctica donarà ampla base a les conclusions que es formulin que han d'ésser presentades davant del Comitè Central del Congrés.»

EL RAM DE LA FUSTA

Madrid, 13, 5'15 tarda.

El conflicte del ram de la fusta tendeix a solucionar-se.

Uns 2.000 obrers fusters envien ahir al treball, acceptant les condicions assenyalades pels patrons, en aixecar el dia 22 de novembre, el llocant declarat a primers d'agost.

El nucli més considerable va acudir als grans tallers, en alguns dels quals s'han représ ja les tasques.

Actualment, els obrers que s'han reintegrat a llurs llocs sumen més de la meitat del gremi, que està format per uns 8.000.

Molts dels que tornaren a entrar als tallers esqueixaren públicament els carnets del sindicat.

EL GOVERNADOR DE BARCELONA

S'assegura que el nou governador de Barcelona serà don Manuel Portela.

L'ACTITUD

DEL GENERAL BERENGUER

Diu «El Debate»:

S'ha comentat molt la visita del general Berenguer al marquès d'Alhucemas, al comitè de Romanones i al senyor Alcalá Zamora.

Sembla que el general ha exposat a aquests senyors el seu propòsit de renunciar al càrrec de senador, fundant-se en raons de delicadesa.

Els visitats han contestat al general que no hi ha motiu per a la renúncia ni possibilitat. Sols hi ha el precedent d'anàleg intent pel duc de Fernandina que arribà a la renúncia renunciant a la nacionalitat espanyola.

FIRMA DE GUERRA

Nomenant general de la brigada d'artilleria de la 15 divisió al general de brigada don Josep Díaz i Gil que actualment comanda la de la 7 divisió.

Idem idem de la 7 divisió al general de brigada don Manuel Martínez i García que actualment comanda la de la 15 divisió.

Idem primer tinent fiscal militar del Consell Suprem dde Guerra i Marina, al contralmirall de l'Armada, don Eugeni Montero i Reguera.

Disposant que l'auditor general de l'Exèrcit, don Carlos Blanco i Pérez,

cessi, per passar a un altre destí, en el càrrec de conseller del Suprem de Guerra i Marina.

Admetent la dimissió que, fundada en el mal estat de salut, ha presentat l'intendent de divisió don Caietà Termes de la Riva, del càrrec d'intendent militar de la sisena regió.

Idem idem idem que ha presentat l'inspector mèdic de segona classe, don Josep Salvat i Martí, del càrrec d'inspector de Sanitat militar de la setena regió.

Disposant que els generals de brigada en situació de primera reserva, don Pere Cavanna i Sanz i Felip Aguilà i Hipólito, passin a la de segona reserva per haver complert l'edat reglamentària.

Concedint la gran creu de Sant Hermenegild als generals de brigada don Frederic Baeza i Ledesma i don Angel Fernández i García; a l'intendent de divisió don Caietà Termes de la Riva i a l'inspector de Sanitat Militar de l'Armada, don Rodolf Núñez Suárez.

Concedint l'empleu de general de brigada honorari en situació de reserva a ls coronels d'infanteria retirats don Rómulo Donat i don Rafael Ramis i el càrrec d'intendent de divisió honorari en situació de reserva al coronel d'intendència retirat, don Manuel López i Vaquero.

Destinant a manar el dipòsit de recría i doma de la primera zona pequària (Ecija), al coronel de cavalleria don Joan Orozco i Mijaran.

Concedint la creu del Mèrit militar amb distintiu blanc a un cap i tres oficials i menció honorífica militar a vuit caps i un oficial de distintes armes i cossos de l'exèrcit.

Concedint llibertat condicional al corregend de la Penitenciaría militar de Mahó, Pere Paulès, soldat de llancers del Rei.

FIRMA DE MARINA

Destinant per a eventualitats del servei al vice-almirall de l'Armada, don Josep Rivera i Alvarez Canero.

Nomenant general en cap de la Divisió d'Instrucció al contralmirall de l'Armada, don Antoni Rogi.

SINISTRES MARITIMS

Vigo. — A dos quarts de dotze de la nit, a l'altura de la Illa Torruella, el vaporat pesquer «Weyler núm. 3», va envestir al «Gabrielito», també pesquer, tirant-lo a fons en 10 minuts.

La tripulació fou salvada pel «Weyler núm. 1», i portada al port sense novetat.

València. — Remolcat per una parella de bou ha estat conduït a aquest port el pallebot «Domingo López», de la matrícula de Gandia.

L'esmentada embarcació fou trobada a uns 20 milles de Cullera, completament estrallada, a causa del temporal.

La tripulació no sofri cap dany.

ESTRANGER

El tràfec txecoslovac per Trieste

Trieste. — L'oficina de premsa del govern txecoslovac comunica que durant aquest mes se celebrarà a Venècia una conferència entre Italia i Txecoslovàquia per a tractar del tràfec txecoslovac a través de Trieste i d'altres qüestions referents als transports.

BARCELONA

Un ferit

Al bar «La Brama», del carrer de Sant Sadurní, un individu desconegut, sense tenir-hi cap paraula, va donar una punyalada a Enric Cortea Escobedo, de 27 anys, casat, habitant al carrer d'Alcolea, 53, primer.

Fou portat a la casa de socors del carrer de Barberà, apreciand-li el metge una ferida punxant al desè espai intercostal esquerre, de pronòstic greu.

Després de curar va ésser portat a l'Hospital de la Santa Creu.

L'agressor va fugir.

Robatori

S'ha donat compte al jutjat que uns desconeguts han pres a Josep Múrcia i a Carme Escudell, al carrer de l'Aurora, 555 pessetes i algunes joies.

L'hivern s'insinúa

Les dades que tots els dies són rebudes per telegrafia sense fils al Servei Meteorològic de la Mancomunitat i que comprenen una àrea geogràfica extesa fins a llocs del món on abans era impossible comunicar, fan referència a temperatures cada dia més extremes. Les 150 estacions europees i americanes, els radiogrames meteorològics de les quals són aprofitats a l'esimentat Servei per al traçat dels mapes quotidians del temps, van donant ja temperatures baixíssimes, reveladores que l'hivern envaeix definitivament tot el nostre hemisferi.

Segons aquelles dades, entre les més fredes temperatures observades a les set del matí d'avui, dimecres, hi ha les següents:

Spitzberg (Oceà glacial), 23 graus sota zero.

Illa dels Ossos (Id), 11 id. id.

Expedició noruega a la Groenlàndia (situació actual 73° 30' nord, 21° 30' est), 16 id. id.

Observatori de la Zugspitze, 11 id. id.

Sofia, 11 id. id.

A Catalunya les temperatures són també fortament baixes, i algunes comparables a les més cruas de l'Europa Central. Les mínimes més baixes de la nit passada, comunicades al Servei pels Observatoris catalans, han estat:

Ribes, 5 graus sota zero.

Sant Julià de Vilatorrada, 7 id. id.

Flix, 9 id. id.

Puigcerdà, 8 id. id.

Manresa, 6 id. id.

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Marcano, S. A.

Barcelona, 13 desembre.	
4 per 100 interior, comptat	71'00
» fimes	00'00
» fipróxim	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)	95'85
Arrend d'Espanya	586'00
Banc d'Estadística de Tabacs	234'00
at. Gral. Sucr.-Obligacions	000'00
» » Ac. preferides	60'50
» » ordinàries	35'50
Francs	45'25

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SULER I TORRA GERMANY, Rambla dels Estudis, 13, i Bonsucess, 1.

PREUS DE COMPRA:

Bitllets:	Francesos, 45'10
»	Anglesos, 29'50
»	Italians, 31'75
»	Belgues, 41'50
»	Suïssos, 120'50
»	Portuguesos, 0'25
»	Alemanys, 0'09
»	Austriacs, 0'01
»	Holandesos, 2'40
»	Rusos, 0'00
»	Grecs, 00'00
»	Suecs, 1'65
»	Noruegs, 1'09
»	Dinamarca, 1'20
»	Romania, 3'75
»	Turquia, 00'00
»	Estats Units, 6'20
»	Canadà, 6'15
»	Argentins, 2'35
»	Uruguais, 5'10
»	Xilens, 0'70
»	Brasilers, 0'30
»	Bolivians, 1'35
»	Peruans, 20'00
»	Paraguais, 0'10
»	Venezuela, 00'00
»	Japonesos, 2'80
»	Algerins, 44'10
»	Egipcis, 29'40
»	Filipines, 2'75

Recomanem a les entitats i als gentils que desitgen adquirir el nostre catàleg de preus de compra de bitllets i monedes estrangeres, que no ens és possible l'enviar per correu ordinari, que ens articles o notes suplementaris particulars que tenen a veure amb la nostra empresa.

LES TERRES CATALANES

MALLORCA

Els regidors regionalistes al nostre Ajuntament

II

Després de parlar de l'obra d'embelliment feta a cap per En Porteza, cal parlar de l'actuació dels altres regidors regionalistes.

En Guillem Roca Waning és el que potser ha intervingut més en totes les discussions municipals, sobretot d'unes mesos a aquesta banda, per a fixar l'actitud de la fracció liberal en les qüestions regionals.

Mort En Joaquim Pascual—qui l'any passat formà part de la Setmana Municipal—, En Guillem Roca ha quedat constituït realment en cap de la minoria liberal (a quin partit, com se sap, estan inclosos els regionalistes) i les seves condicions d'intel·ligència, estudi i seny li han conquerit l'estimació no sols dels amics, sinó també dels contraris polítics.

Ell fou qui l'any passat, quan la discussió dels pressupostos, va fer gairebé tota la defensa del projecte de pressupost que presentà en front del formulari de la Comissió d'Hisenda, la fracció regionalista.

Els seus consells i les seves indicacions són generalment escoltades per la majoria, malgrat ésser contrari; llevat d'aquells casos en què la majoria, fent de la qüestió que es discuteix un afer polític, aboca els vots demunt la taula.

A la mateixa sessió en què l'Ajuntament va aprovar el projecte de les escales del mirador En Guillem Roca va fer una proposició que va passar a la Comissió de Monuments i que segurament serà acceptada.

El cas és el següent:

Quan l'any 1915 es va celebrar el centenari de Ramon Llull, una de les coses que va fer-se fou la col·locació de la primera pedra per aixecar un monument al més gran fruit de la Roca, per la realització del qual l'Ajuntament va acceptar el projecte que va presentar l'il·lustre escultor En Josep Clari.

La primera pedra fou enterrada a l'entrada de la població, al mig de la gran avinguda que porta al moll.

I En Guillem Roca, fent ressaltar la inconseqüència d'alçar el monument a Ramon Llull en ple via comercial va proposar que s'acordés que quan arribés l'hora d'aixecar-lo fos col·locat al monument en el gran replà central de les dites escales.

Aquest monument allí col·locat completaria l'obra d'ornamentació d'aquell bell passeig.

L'altre regidor regionalista, N'Antoni Quintana, des que va tenir lloc a l'Ajuntament s'ha distingit per l'estudi seri i complet que ha anat fent de les qüestions municipals.

En dos aspectes s'han distingit les seves energies: en a qüestió d'ensenyament—de quina Junta Local va nomenar-lo l'Ajuntament—i en la de finances.

Quant a aquelles, basta recordar com l'any passat fou l'organitzador de les colònies escolars i com enguany va ser-ho de les de muntanya.

I quant a la qüestió d'Hisenda, n'hi haurà prou en dir que obra seva fou gairebé exclusiva la part essencialment numèrica del projecte de pressupost que van presentar els regionalistes.

A una de les darreres sessions municipals l'Ajuntament, tot i ésser la majoria contrària a En Quintana, ha donat a aquest una prova de com estima els seus coneixements i els seus estudis.

A punt de fer-se la liquidació definitiva de l'actuació del nostre Municipi en matèria de subsistències—en una liquidació parcial va intervenir-hi ja, amb general aplaudiment En Quintana—la Comissió liquidadora ha proposat a l'Ajuntament, i aquest ha acordat, que la liquidació es faria sota la directa inspecció de N'Antoni Quintana.

Aquest sol fet ja evidencia el concepte en què se'l té.

Exposada queda una part de l'actuació que dins el Consistori han realitzat els nostres amics, en la qual han donat proves ben clares de la seva valor personal i del seu amor per la Ciutat.

C.

GIRONA

(Conferència de les 9.45 de la nit)

EL DOCTOR EN SALVADOR VIVES
Ha marxat cap a París, per assumptes de la seva especialitat, el director del Manicomí de la Mancomunitat, a Salt, doctor En Salvador Vives.

INCENDI

De Sant Feliu de Guixols comunicuen que s'ha calat foc en una fabrica de taps, propietat d'En Narcís Marquet Bonet.

Les pèrques en mercaderies es calculen en 2.000 pessetes, i 3.000 per l'edifici.

IMPRUDENCIA TEMERARIA

Joan Soler Blanxat, de 19 anys, ha estat denunciat al jutjat de Santa Coloma de Farnés, per haver-se-li disparat una arma de foc, ferint a Joan Rabassada.

ALTRES NOVES

A la muntanya «Pau Sitges» hi han estat trobats nou porcs abandonats, que foren dipositats a l'Alcaldia d'Esponella, on podrà reclamar-los el que hi tingui dret.

Hi ha quinze dies de temps per a formular la reclamació. Després d'aquest termini, seran venuts en pública subhasta.

— Es troba vacant la plaça de metge titular de Bagur, amb l'assignació de 1.000 pessetes anuals.

— Amb caràcter urgent, la Direcció general de Correus obre un concurs per a dotar l'estafeta de Banyoles de local adequat amb habitació per al funcionari que ha de dirigir-la.

El contracte és per a cinc anys, i el preu d'arrendament no pot passar de 600 pessetes.

Per a la presentació de propostes es fixa el termini de vint dies.

— Per qüestions de família s'han barallat els germans Francesc i Miquel Planella, d'una casa de camp del terme de Batet.

El Miquel causà al Francesc dues ferides de pronòstic reservat, i fugí de la casa, però ha estat detingut a Olot.

Montseny

SANT CELONI.—Avancen amb notable rapidesa les obres de la construcció de la fabrica dels senyors Barri i Domènech, a la carretera d'Arenys.

Tan important obra efectua el contractista d'aquesta localitat En Josep Sibina Monrabà, amb el personal de les seves brigades.

— El Club Estadi Esportiu prepara per a aviat esdeveniments futbolístics, començant amb la presentació de l'equip infantil Pervindre, el vinent diumenge. Després s'executaran alguns millores al camp de joc.

— Acabades les obligacions militars, ha retornat a la vila nadiua el recluta de quota En Nolas Barri, havent exercit el càrrec de metge militar a la fabrica de canons de Trúbia i a l'Hospital Militar de Barcelona.

Per a celebrar l'esmentada distinció i el respecte que li professen els seus companys de quintes i alguns amics, han decidit homenajear-lo amb un àpat íntim.

— Hom assegura que és un fet la subhasta per a la reconstrucció de l'Hospital i Asil, en els mateixos terrenys on està enclavat l'actual.

— Pel Círcol d'Estudis del Col·legi de Nostra Dona del Puig, s'han concedit dos premis, destinats, un, a premiar el millor resum de la conferència donada pel reverend germà director, sobre el tema «Ferrocarrils», consistent en cinc pessetes en metàl·lic, i un exemplar de la biografia d'En Jordi Stephenson; l'altre, de 25 pessetes, per al millor recull d'extractes de les conferències que és donat en la sèrie organitzada.

— L'Associació de Filles de Maria ha celebrat solemnement la festa de la seva patrona, amb religiosos cultes.

Han resultat lluidíssims en especial la processó, en la qual correspongueren l'honor de portar la senyera de l'Associació a les senyores Josepa Pou, Brígida Pou i Dolores Domènech, així com el de portar la imatge a la processó a les senyores Rosa Domènech, Angela Palaus, Montserrat Ripoll i Teresa Ribalta.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

EMBARC D'AVELLANA

La setmana passada sortiren per aquest port 1.235 sacs d'avel·lana en closca, i 950 en gra.

PREUS DE L'AVELLANA I L'AMETLLA

Avellana negreta, a 45 pessetes el sac de 58.600 Ks.

Avellana d'embarc, a 43 pessetes.

Ametlla en gra, a 59 pessetes el sac de 50.400 Ks.

Ametlla en closca, a 18 pessetes quartera, classe mollar; a 20 classe Esperança, i a 24 classe llargueta.

FOC

En una draperia del carrer de la Peixateria, núm. 1, propietat de Josep Morlero, s'hi ha calat foc avui matí, prenent un increment rapidíssim.

S'ha cremat tota l'existència de draps i paper vell, morint alhora molt d'aviram que hi havia a la casa.

La ràpida intervenció dels bombers ha evitat que hi hagués destruccions personals en els pisos de l'edifici, que han sofert molts desperfectes.

En l'extinció d'aquest incendi s'ha utilitzat per primera vegada el material nou adquirit per l'Ajuntament per al servei dels bombers, el qual material ha donat un resultat satisfactori.

CICLE DE CONFERENCIES

Al Centre de Dependents de Tarragona s'inaugurarà divendres un cicle de conferències, amb una que ha estat confiada al conseller de la Mancomunitat En Jaume Bofill i Matas, qui desenvoluparà el tema: «Recobrament de Catalunya».

ALTRES NOVES

En Francesc Alvarez s'ha posseïdonat del càrrec d'Administrador de Correus d'aquesta ciutat, i ha sortit cap a Barcelona En Ramon Oto, qui l'havia exercit fins ara.

— La Joventut Nacionalista de Constantí, prepara un acte patriòtic, en el qual prendran part notables personalitats del catalanisme.

— De Riudecanyes comuniquen que han estat detinguts Eugeni Romero i Rafael Sans, autors d'un robatori comès en aquella població.

Pla del Llobregat

GAVA.—Demà dijous començarà la festa major i l'acte que atrau l'atenció pública d'aquí i de tots els pobles de la rodalia, és la inauguració del gran Casal de l'Ateneu Popular de Gava. Es edificat de nou tot ell i situat al lloc tan cèntric com la Rambla d'En Casas.

No està decorat encara, però s'ha habilitat convenientment per aqueixos dies de festa major.

La gran sala d'espectacles que té 30 metres de llarg per 13 d'ample, decorada a estil d'envelat, servirà per a donar-hi demà dijous a la nit una representació de «Marina» en català, per la tan notable, com aplaudida soprano Merceneta Casas, i els no menys notables i aplaudits tenors Teixés i bariton Nolla. S'hi cantarà també «La Alsaciana» pel bariton Parera, també sempre aplaudit. El mestre Petri dirigirà l'orquestra que serà la dels «Fatxendes» de Sabadell, degudament augmentada.

El divendres i el dissabte hi haurà cada dia gran ballada de sardanes.

A més de la gran sala d'espectacles hi ha l'espaiosa sala-café i el vestíbol i al davant de la façana un saló jardí per a café a l'istiu.

Al primer pis hi ha la sala biblioteca. Quan estigui acabada la decoració i es faci solemnement l'inauguració, la parlarem degudament de aquest esplèndid local.

Gironès

QUART.—En el quilòmetre 38 de la via fèrria de Sant Feliu de Guixols a Girona, esclatà un tub de la màquina d'un dels combois, produint ferides al maquinista, Felip Sanjaume Dalmau, i en recular l'esmentat tren, en el quilòmetre 5, prop de Quart, agafà un carro propietat de Josep Corras Prats, de quaranta sis anys, veí de l'esmentat poble, essent arrossegat el vehicle uns cent metres, el qual restà destruït i ocasionant ferides al conductor i a l'animal.

LLEYDA

(Conferència de les 9.30 de la nit)

L'ORFEO LLEYDATA

Aquesta entitat coral donarà demà, a les deu de la nit, al Saló Nova Catalunya, un concert dedicat als seus socis protectors, sota la direcció del mestre N'Antoni Mateu.

WENDDINGSTUTTGARD

Aprofitant les gestions que la Lliga nacional d'Associacions de Música està fent perquè vingui al nostre país aquella institució musical, l'Associació de Música de Lleyda té projectat de contractar-la per a un concert en aquesta ciutat, el qual seria a la primera quinzena de gener.

ALTRES NOVES

Amb motiu del nomenament de governador a favor del senyor Novell, els seus amics l'obsequen aquesta nit amb un banquet a la ciutat de Balaguer.

— Ha estat nomenat magistrat d'aquesta Audiència En Joan Molleruela.

— Ha estat auxiliada al dispensari Angela Espanyol, de 50 anys, la qual ha estat trobada al carrer en estat anormal.

VALENCIA

Assemblea popular del partit d'Unió Republicana

Convocada pel cap del partit d'Unió Republicana, En Feliu Azzati, el diumenge darrer es va reunir a la Casa de la Democràcia una nombrosíssima representació d'aquell, per a tractar de la reforma de les seves bases orgàniques, de les quals la donàvem notícia en una lletra anterior.

L'esmentat senyor Azzati, diputat per aquesta circumscripció, va pronunciar un vibrant discurs indicant l'abast de la nova organització que es cercava, i remarcant el decandiment, en què avui es troba el partit republicà espanyol per la manca d'homages superiors que concentrassin al seu entorn la fe del poble, i per la defeció dels intel·lectuals, que havien preferit la convivència amb el règim a la seva proposició al mateix.

Unicament el partit republicà de València, — va dir — es manté intacte i servei totes les seves possibilitats.

Abans de llegir-se i escatir-se les esmentades bases, el senyor Manaut Negués va demanar la paraula per a fer alguns aclariments a la declaració de principis que servia de preàmbul a aquelles.

Justificà la seva intervenció, dient que era indispensable evitar tota mena de confusions i posar cada cosa en el seu lloc. Establí el preàmbul — seguí — que a nosaltres no ens separa dels regionalistes, res més que la república. I això no és del tot exacte, perquè, demés, d'aquesta qüestió hi ha la de l'autonomia municipal. Nosaltres, els federals, els que seguim a En Pi i Margall, i hem endinsat en la nostra consciència les doctrines del gran mestre, creiem que l'autonomia municipal descansa sobre l'autonomia individual, mentre que els regionalistes entenen la primera des d'un punt de vista completament diferent.

Contestaren al senyor Manaut, que semblava que només havia begut en la font d'«El Progreso» de Barcelona, el senyor Azzati i el capítol de la majoria municipal senyor Marco Miranda, tots dos defensant la redacció del paràgraf que es discutia i lleuant importància als «distingits» del senyor Manaut.

Després d'arranjat satisfactoriament aquest incident, s'entrà en la discussió de les bases, transcorrent la sessió tranquil·lament fins que restaren aprovades totes.

Complert l'objecte de l'Assemblea, el senyor Azzati adreçà als seus correligionaris uns encoratjadors paraules, encaminades al reviscolament del republicanisme a València i a Espanya.

E. M. R.

València, a 9 de desembre de 1922.

SABADELL

El proo d'un rector

El senyor rector de Sant Vicens de Junyeres ha dirigit a la ciutat de Sabadell el següent escrit, ben digne d'ésser atès:

«Acaba de pendre estat consistorial, i està a punt de resoldre's, un assumpte que considerem de vida o mort per a la vida espiritual i cristiana de la nostra feligresia. S'està aixecant un lloc d'esport al costat, i tocant a les parets mateixes de la nostra església parroquial; i això entenem que constitueix una greu perturbació de tota la vida religiosa que té, en aquesta barriada, com a nucli centre a la parroquia. Dintre de la ciutat hi ha altres esglésies, on poden acudir-hi els fidels, aquí no n'hi ha cap més. Per això és més de dolre que s'hagi escollit el lloc esmentat per a bastir-hi un Velòdrom que, fatalment i necessàriament, amb la concurrència, aplaudiments i crits dels espectadors i el brogit dels autos, motos, sidecars i bicicletes, ha d'ésser obstacle a aquell recolliment i concentració d'esperit que demanen els augusts misteris, l'audició de la divina paraula... etc., i a les que tenen perfecte dret els nostres estimats feligresos. Les nostres funcions del diumenge, el nostre catecisme trontollen i perillén; perquè estem convenguuts, i no és pas que ho censurem, que els pares seran els primers que s'oposaran a que els seus fills assisteixin els dies de festa, a la farda, a la Doctrina, davant del perill de veure's atropellats per alguns dels esmentats vehicles. Bé sap Déu que escrivim aquestes ratlles sense animositat de cap mena i solament fit el nostre esguard en els deures que ens imposa el nostre ministeri. No som pas enemics de l'esport, benententent que ben orientat pot tenir una eficaça enaltdora i moralitzadora. Volem i desitgem amb tota l'ànima la puixança i creixement moral i material d'aquesta nostra estimada barriada; i és precisament com portats d'aquesta voluntat i d'aquest desig d'intensificar cada dia més l'acció benefactora de Jesucrist, que fa grans i forts els pobles, venim avui a fer aquestes manifestacions que, naturalment, inclouen un prec, i que voldríem interessessin a tots els sabadellenes; especialment als bons catòlics i a l'Ajuntament, qui, en definitiva, ha de fallar i resoldre la qüestió.

Parroquia de Sant Vicens de Junyeres, 8 de desembre de 1922.—Joan Estrada, prevere, rector.»

El pessebre dels Escolapis

Al Col·legi de PP. Escolapis hi haurà durant les vinentes festes nadalengues un pessebre monumental com el que va haver-hi l'any passat, i el qual va ésser visitat per la majoria de famílies sabadellenques.

La direcció del d'enguany anirà a càrrec del P. Ramon Hostench, artista meritiós del Col·legi Calasanci, que ja va dirigir el del darrer any, mereixent unànims elogis.

Cantúries als pessebres

Elements de la benemèrita Schola Cantorum i dels Pomells de Joventut, visitaran, en col·lectivitat, els pessebres que hi hagin oberts al públic durant els dies de Nadal, cantant hi cançons apropiades.

Els Pastors

La secció dramàtica de l'Acadèmia Catòlica posarà en escena, durant les festes de Nadal, Cap d'any i Reis un poema pastoril, original del soci de la mateixa senyor Trullàs, amb música del distingit mestre senyor Clapés.

Aquell fanal

Els regidors de la barriada del carrer de Covadonga no han atès els repetits precos que els han estat fets sobre la necessitat, que hi ha d'un o més fanals, a l'extrem del carrer de Covadonga (part de la carretera de Caldes), i aquells indrets de la ciutat queden durant la nit en mig del més complet abandó, i sense que hi hagi manera de transitar-hi.

Es molt lamentable que els precos raonats no siguin atesos, sobretot quan es tracta de precos com l'indicat, que

es basen en una necessitat col·lectiva.

La temporada del «Colón»

Segueixen veient-se concorregudes les representacions de teatre català, que es donen al «Colón».

La companyia del senyor Alegret cada dia presenta les obres amb més propietat, i els elements que en formen part van afinant en cada representació les seves condicions artístiques.

Es digne d'elogi l'esperit selecte que revela la formació dels programes, en els quals hi figuren, en bella companyia, les obres mestres del teatre modern, amb les velles produccions d'En Pitarra, Feliu i Codina, Roure, Aülés i altres figures preeminentes del teatre clàssic.

Grata nova

L'arxiprest-rector de Sant Feliu, de Sabadell, doctor Pagès, ha publicat la següent nota:

«Devem donar-la, i amb la satisfacció més plena la donem, a tots els amants del nostre temple parroquial, que està d'enhorabona.

La nostra església, cateclal, dalt del seu emplaçament, aixecant-se esbelta i magestosa, fitant el Cel, en la nostra antiga Plaça de Sant Roc, sembla que vingui a ésser com la regina i mare espiritual de la ciutat, com la seva germana bessona, el Casal popular aixecant-se també en la mateixa plaça com una madona romana, ve a ésser la regina i mare temporal de Sabadell. Molt bé hi estan les dues, emblemes del cel i de la terra, abraçant-se. Que així sigui sempre.

D'aquí és, que essent la nostra església, regina i mare espiritual de la ciutat, els seus habitants amb amor de fills l'han bastida com calia, dotant-la de la magnificència mostrada, gràcies a l'esforç del seu cor. Més, no estava tot. Si al peu de l'absis la pietat popular hi muntava els místics i riallers altars de Sant Jordi i Sant Josep Oriol, el nostre digníssim diputat provincial, En Ramon Picart, hi feia ressorgir, com per encant, a l'impuls de la noblesa del seu esperit cristià, després d'altres almoines, el monument colossal de la trona que està signant el cel; i en veure un altre prohóm de Sabadell que l'absis envoltat de tant esplendor, restava esllanguit de bellesa si li mancava l'altar apropiat, què fa? L'insigne patrici nostre, l'Enric Roca, d'acord amb la seva família, a les seves despeses, el fa construir i amb tal cura, pulcritud i riquesa de detalls, que enssem que serà una joia remarcable de l'art cristià, serà un altre refulgent de glòria per a la nostra ciutat.

S'acaba aquí la grata nova? No encara.

A la nostra església s'hi obrava un buit. Era la casa de Déu, era el palau de Jesús Sagramentat, i, anunciada la reconstrucció i embelliment de la seva capella, requeria aquesta, que si en sagrari s'hi havia d'establir aquell que és l'urna de l'amor dels cels i de la terra, el seu altar també havia d'ésser una altra urna d'amor dels seus fills a Jesús.

Aquest altar s'està construint. L'amor eucarístic de dues persones fervents, perquè no estempar el seu nom? Ja em dispensaran, i contra la seva voluntat, com els altres esmentats, els cito la piadosa N'Elisea Casanovas i el nostre car amic En Ramon Costajussà i Deu, obrer de la pròpia parròquia, sufraguen aquest altar.

La primera, en memòria i sufragi del cònegut i estimat En Josep Soler i Palet, el qual, dos dies abans d'entregar l'esperit a Déu, estava dibuixant l'altar que tant desitjava, i l'altra, en memòria i sufragi del nostre estimat En Frederic Oliver i Buxó, qui fou l'ànima motora de la Minerva, i el digne president de les Conferències. I quin altar aquest! Quina trama arquitectònica més rica! Tot ell vessa, com l'altar major, espiritualitat i flaire celestial. De segur que les ànimes dels senyors Soler i Palet i Frederic Oliver des del Cel semblaran en flairar l'aroma de l'incens que pujarà del mateix com un volvol sagrat; i si l'un benirà la seva estimada esposa, l'altre el seu estimat hereu. Que per molts anys puguin, com el senyor Roca, i altres, fruit-ne. Moltes gràcies, i que Déu els ho pagui.

Ara una súplica. La prosa de la vida. S'ha donat un pas de gegant en la restauració i construcció de la Capella del Santíssim. Ja estan les voltes amb els seus arcs torals i aristons estucats i arranjats. S'ha fet el desmunt del seu terrer, buidant-lo els pans, el qual «fudrà» el mateix nucli de l'església nova; s'han hagut de reforçar per la dita causa

els fonaments; s'està fent ara el rebatx convenient de l'avanala de l'altar de Montserrat, i quedarà la capella magnífica i pròpia de la grandesa del nostre temple: més... perquè no dir-ho? S'hauran de suspèndre les obres? Quan la barca arriba al port no hi podrà entrar? Un petit esforç, per l'amor de Déu.

Fins ara la subscripció per a la capella arriba a la quantitat de 9.517 pessetes; les factures pagades i per a pagar, pugen a 22.000 i 20.000 més que almenys es necessiten per a terminar-la, i, tenint en compte que el deute de l'església nova és de 60.000 pessetes, es veurà ben bé, que sinó fa un esforç cada un segons la seva potència, no seria estrany que s'hagués de deixar l'obra incompleta, la qual cosa seria una llàstima molt gran.

Espero que no serà així, donada la bona voluntat dels sabadellencs, tan ben mostrada, i anirem seguint, amb l'ajut de Déu, la subscripció.

DOMENEC PAGES, arxiprest

Sabadell, 1-11-22.

MATARO

La festa de la Immaculada

Com de costum, enguany, es va celebrar, també solemnnialment, la festivitat de la Verge Immaculada.

A la parròquia de Santa Maria, al matí d'aquest dia, tingué lloc una il·ludíssima Comunió general, de l'Arxiconfraria de Filles de Maria i Congregació Mariana, i a les deu, un solemnnial Ofici parroquial, durant el qual l'Acadèmia Musical Mariana va executar magníficament la missa, a tres veus mixtes, d'En C. Franco: «Fiat cor meum immaculatum».

A la nit es va cantar el Trisagi Maria i es va donar fi a la Novena que venia celebrant la Congregació Mariana, pujant a la sagrada càtedra en acabat l'eloqüent orador reverend P. Ildefons Ruiz, C. M. S.

Amb motiu de la festivitat de la Immaculada, el «Pensament» Maria de la Costa de Llevant va publicar un extens número extraordinari, que portava treballs de distingides firmes matoronines.

Congregació Mariana

El diumenge, la Congregació Mariana va celebrar, ultra els actes religiosos del divendres, una solemne sessió literario-musical, a la sala d'actes del seu casal, del Foment Matoroní.

Tota la sala estava materialment plena a vessar.

L'escenari, artísticament adornat.

La secció instrumental de l'Acadèmia Musical Mariana, amb la seva acostumada justesa, va executar algunes peces de música selecta, i, juntament amb la secció coral, ho fou també el «Super Flumina Babylonis», de Gounod.

El fins avui secretari de la dita Congregació, En Ramon Salicrú, va llegir una ben forjada memòria estudiant l'obra de la Congregació durant el bienni 1921-1922.

El Congregant de Barcelona, En Francesc Condominas, feu també ús de la paraula, com també el reverend P. Demetri Gurbitu, S. J., director de la Congregació de la Immaculada i Sant Lluís Gonzaga, de Barcelona.

Acabà l'acte un eloqüent parlament de comiat del director de la Congregació Mariana de Mataró, reverend doctor Josep Samós.

Pels joves Regas, Dardifà, Bachs i Castellà foren recitades poesies.

Al final els concurrents entonaren, a peu dret, la «Salve Regina».

L'acte va resultar solemne i il·ludíssim.

Nova Junta

Heu's aquí la nova Junta de la Congregació Mariana, proclamada pel seu director el reverend senyor ecònom doctor Samós, el dia de la Immaculada.

Vice-director, reverend Joan Faragàs, prevere; zelador general, reverend Josep Maria Andreu, prevere; prefecte, Ramon Salicrú i Noé; sots-prefecte, Francesc Mas i Biosca; assistents, Josep Maria Galifa Greuzner i Joaquim Cuadrada i Calvo; secretari, Josep Castellví i Toda; vice-secretari, Josep Vives i Escuder; tresorer, Antoni Galifa Greuzner; vice-tresorer, Miquel Parera; instructor d'aspirants, Jaume Font i Bigay; instructor de postulants, Miquel Brullet i Montanyà; consiliaris, Ramon Cantó i Bombardó, Josep Maria Ramonet i Rifa i Joan Iglesias i Manent.

La Sagarra

IGUALADA. — Satisfets poden quedar els Pomells de Joventut d'aquesta ciutat, de la festa que acaben de celebrar, consistent, al matí, en missa solemne de comunió, en rebre a Jesús Sagramentat la nena Magda Poà, i plaica pel P. Zacaries de Llorens; i a la tarda, amb una selecta vetllada, a la sala-les del Centre Catòlic d'Obrers, el programa de la qual fou bellament executat per elements pomellistes.

Crida força l'atenció la representació còmica de «Tres valents de pagà» i també fou interessant i nou la projecció de quatre pàgines viscudes, originals de l'excmi Josep Maria Folch i Torres, vistosesament presentades per mossèn Pere Bosch, rector de Cabrera.

La distingida concurrència en va sortir agradablement impressionada.

— Al Centre Gremial s'hi ha iniciat el funcionament d'una secció Mitua d'Incendis, sobre la qual se n'espera un èxit falagüer per la pressa en l'ingrés d'assonials.

Amb aquesta novella institució s'aconsegüirà que les mils pessetes que per assegurances es paguen avui a Igualada, quedin en el successiu dinre de la ciutat, i no vagin a afavorir companyies forasteres.

— Han publicat números extraordinaris, per raó de la festivitat de la Immaculada, la «Fulla Dominical» i la revista «Virtut et Labor», ambdues publicacions plenes de text escollit i disseny.

— Operacions realitzades per la Sucursal de la Caixa de Pensions durant la darrera setmana: Cobraments, 168.982'85 pessetes; pagaments, 111 mil·lions 136'82 pessetes; llibretes i comptes nous, 16.

— S'és celebrada amb solemnitat la diada de la Puríssima Concepció a les nostres parròquies i esglésies.

A l'església gran, ultra la comunió general, s'hi començà la Novena que, des de temps antic, dediquen a la Mare de Déu el gremi de cerers i altres devots.

Hi prengué part el cor del Col·legi de la Divina Pastora, predicant hi amb uheló i zel el prevere i compatriot mossèn Narcís Borràs, regent d'Agulós.

— La Federació Patronal acaba de repartir als seus associats un llibret fet imprimir expressament, que conté la llei reguladora de la contribució sobre les utilitats de la riquesa mobiliària.

— Acaben de celebrar-se piadosos sufragis per l'ànima del compatriota igualadí mossèn Aleix Noguera i Morros, prevere, que va finir a la ciutat de Vich el dia 13 del passat novembre. A. C. S.

LLIBRES NOUS

«La voz humana» (El llibre de tot-hom), per Enric O'Neill.

Aquest llibre, original i curiós, ve a omplir un buit, pertocant al que tant s'ha dit i s'ha escrit sobre la veu de l'home aplicada a tots els usos, en el transcurs de la vida material i espiritual.

Les idees noves, expressades per l'autor de manera tan comprensible, ens porten el convenciment de que l'emissió de sons, o sigui la col·locació de la veu en el just mitjà de la concavitat del crani, com a punt d'apoiament, és un moviment espontani i inconscient, de la naturalesa humana, per a facilitar l'emissió clara de tots els sons en la conversa, l'oratoria, la declamació i el cant; a part de les excel·lències del mètode, com a profilaxi davant de les malalties de l'aparell respiratori.

Per a donar idea exacta del valor d'aquesta obra i de les matèries variadíssimes que conté, diu el pròleg del doctor Martínez Vargas:

«Contiene este libro una variedad de materias que le hace muy digno de su lectura, muy técnicas en unas partes, y muy ajenas en otras, y deben leerlo y meditar sobre él, el apasionado al canto, que necesita un inteligente mentor; el maestro de cualesquiera disciplinas, desde la música hasta el de primeras y últimas letras, incluso las universitarias; el cantor, el orador, de todas las tribunas, sagrada, forense, guerrera, docente y parlamentaria; el fisiólogo, el higienista, el médico; todos, en fin, encontrarán en las páginas que siguen, una faceta, un motivo útil para su propio gobierno y para dirigir a las personas que en torno suyo vayan y que por medio de la palabra se relacionen.»

Aquesta obra forma un volum de 400 pàgines, amb més de 40 dibuixos i lamine. Preu: 6 pessetes en rústica, i 8 en tela flexible.

Bisbat

INICIATIVA XAVIER

Xavier de Leire, Pamplona. Amics i Benefactors en Crist Crucificats; escric des de Xavier, en el dia de Sant Francesc Xavier i amb motiu de la «Iniciativa Xavier». Aquesta coincidència de noms va ésser la que sempre em va fer pensar en una identificació d'interessos entre el Cel i la terra, lo material i lo espiritual, lo temporal i lo etern. Propiament aquest ex-monestir de Leire, que està tot en ruïnes, s'allunya uns tres o quatre quilòmetres del castell de Xavier, mes té tot ell una inspiració Xaveriana, per haver estat el lloc on es va preparar el sant Apòstol per anar a la Universitat de Paris. L'únic que encara s'aguanta en aquestes venerables ruïnes és l'església l'arquitectura de la qual dels segles IX, XI i XX va admirar en precioses fotografies el Papa de les Missions Benet XV, i ara ja poc S. S. Pius XI. Dins, doncs, aquest sagrat temple, he aixecat avui la meua veu al Totpoderós en cànons litúrgics demanant que vingui el seu Regne, pensant en aquells moments amb els meus xinos, i també amb els meus candidats quant en la mateixa oració del «Pere Nostre» suplicava que se'ns donés «el nostre pa de cada dia».

Estic persuadit que els ecos d'aquesta oració hauran arribat per aquí a Barcelona, i que des de la ciutat comtal els hauran escoltat els fills d'aquest Pare, a qui el Senyor de tots els ha constituït dispensadors d'aquest pa.

Acabo de rebre un comunicat del cardenal Laurent, el qual, com a protector nostre, fa pocs dies va parlar al Sant Pare de l'Obra del nostre Institut, dient-me com a resposta al meu desig expressat a la Sagrada Congregació de Propaganda Fide, d'anar-men com més aviat possible a la Xina amb els meus candidats: «que s'afirmi bé l'Obra a Espanya abans d'anar-se'n a les Missions, ja que perquè l'arbre es desenrotlli es necessita abans que s'arrelli bé». Aquí estem, doncs, procurant arrelar bé aquest arbre. I ara, durant les festes de Nadal, quins seran els que es recordaran d'aquests soldats de Crist que volem equipar o furnir de tots els elements necessaris per a emprendre el gran combat contra el Paganisme de la Xina? La nostra direcció és ben sencilla: «Xavier de Leire, Pamplona». O si es vol: Reverend Garcia. Nova Sant Francesc, núm. 28, Barcelona; o a Sarrià: senyor don Salvador Curcoll, carrer Major, 20.

Agrait en l'ànima de vostra caritat, afm. en Crist, M. de S. Caralt, M. Apol.

— Es troba greument malalt el preposit de Sant Felip Neri de Gràcia: P. Miquel Estragués.

— Ha mort a Lleida el reverend don Jacinte Mir i Loscertales, prevere i llicenciat en Dret civil.

Havia estat el difunt Fiscal eclesiàstic d'aquella diòcesi.

— Ha estat nomenada Superiora provincial d'Aragó de la Companyia de Maria (Ensenyança), la M. Maria Cruz Otáegui.

Un d'aquests dies anirà a Manresa on hi ha la casa Provincial i Noviciat de la província.

— El doctor Llopart, que actualment es troba a Madrid, pendrà possessió de la diòcesi de Girona per mitjà de proctorador el dissabte d'aquesta setmana o el diumenge de la setmana vinent.

L'entrada solemne es diu que la farà del 20 al 22 del corrent.

Els Pomells de Joventut

La Federació de Pomells de Joventut de la Barceloneta, amb motiu de celebrar la inauguració oficial, està preparant amb tota cura importants festes, que tindran lloc les properes Diades de Nadal.

Per a restaurar la tradició de la nostra fe i de la nostra pàtria, se celebrarà a l'església parroquial, la típica Missa del Gall, que serà dita pel president de la Federació, reverend don Nicolau Casarramona.

El dia 25, diada de Nadal, es visitaran els pessebres pomellistes i particulars. Per al dia de Sant Esteve, a la tarda, s'ha organitzat una extraordinària funció, els beneficis de la qual seran destinats per a comprar joguines i repartir-les als nens pobres de la barriada, el dia dels Reis. En aqueixa funció s'hi representarà una obra del mestre En Josep Maria Folch i Torres, cançons amb gestos del cònegut músic i poeta, En Joan Llongueras.

Més endavant es donaran detalls més concrets dels actes a celebrar.

PEL BON MOT

S'anuncia per a molt aviat, a Melins de Rei, un miting de l'Obra del Bon Mot. Han promès llur assistència entre altres oradors, el diputat a Corts senyor Miracle, el diputat de la Mancomunitat, senyor Massó i Llorens, el secretari del Directori dels Pomells de Joventut i Ivon l'Escop.

Igualment, per elements de l'Empordà, s'està preparant un acte en pro del Bon Mot, a Cistella.

De Societat

Regressaren de Madrid els marquesos de Barbadà i de la Manresana, junt amb el seu fill Joaquim, restablert de l'última malaltia.

De Vilafranca ha tornat la comtessa de Moy.

Surt cap a Londres En Lluís Marsans Peig.

Ha donat a llum un noi la senyora Galindy de Scabold.

Els dos concerts donats al Palau de la Música Catalana, pel London String Quartet i organitzats per l'Associació de Música «da Camera» de Barcelona han constituït un esdeveniment en tots els aspectes.

A part l'èxit artístic és ben remarcable l'interès que el nostre públic ha pres pels dits concerts, car la concurrència ha estat nombrosíssima i com sempre selecta, guardant el degut recolliment, tal com es mereixen els intèrprets i el ben nom de l'entitat organitzadora.

Al Liceu, per a no perdre la costum, segueixen les nits brillantíssimes.

La sala d'espectacles resta sempre curulla de distingida concurrència. Les funcions de l'Hipòlit Lazaro són solemnnials. Per a la present setmana l'empresa prepara diversos esdeveniments que sens dubte aconseguiran mantenir l'entusiasme i el favor del públic, com fins ara.

Arriba de Melilla l'alferes de regulars Felip de Camps, fill dels marquesos de Camps.

FIVE

Anuncis oficials

COMPANYIA DELS FERROCARILS DE MADRID A SARAGOSSA I ALACANT. — Comitè de Barcelona.

Des del dia 2 de gener de 1923, els dilluns, dimecres, dijous i divendres no firats, de nou a dotze, estarà obert a les caixes d'aquesta Companyia, de Barcelona i Madrid, el pagament dels cupons que vencen el 31 del corrent, de les obligacions del 2 1/4 % de l'emissió del primer d'octubre de 1861, a raó de ptes. 4'8875 per cupó; de l'emissió del 20 d'abril de 1878, a raó de ptes. 4'8875 per cupó; de l'emissió del primer de gener de 1883, a raó de ptes. 5'167 per cupó; del 4 % Sèrie C, de l'emissió del primer d'agost de 1902 a raó de pessetes 9'197 per cupó; del 4 1/2 % Sèrie E, del 17 de gener de 1914, a raó de ptes. 5'179 per cupó; del 5 % Sèrie F, del 14 de novembre de 1918 a raó de ptes. 5'783 per cupó i del 6 % Sèrie G del 8 de novembre de 1921 a raó de ptes. 6'90 per cupó, de què feta dels impostos de l'Estat.

Els cupons s'hauran de presentar acompanyats de les factures de la seva numeració, per ordre de menor a major, les quals es facilitaran en blanc pel Servei de Títols, juntament amb el número d'ordre des del dia 28 del corrent.

Els senyors que tinguin dipositades llurs obligacions a les caixes d'aquest Comitè sols hauran de recollir el número d'ordre que a aquest efecte se'ls farà remesa des del dit dia, per estar ja omplertes per l'expressat Servei les factures corresponents.

Els cupons i obligacions amortitzades de venciments anteriors i els títols pendents encara de canvi o de renovació de fulles de cupons, podran presentar-se tots els dimarts no firats, de nou a dotze.

Barcelona 12 de desembre de 1922.

— P. A. del C. — El Secretari, P. G. vestany.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 12

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Catalina» de Buenos Aires i escales, amb càrrega general i 57 passatgers.

Pallebot espanyol «Joven Paquito» de Palamós, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i 63 passatgers.

Vapor espanyol «Cabo La Plata», de Palamós, amb càrrega general i 7 passatgers.

Vapor espanyol «Banderas», de Cardiff, amb carbó.

Vapor espanyol «Cabo Sacratif», de Santander, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cabo Prior», de Santander, amb càrrega general i 2 passatgers.

Pallebot espanyol «Arnaldo Oliver», de Palma, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Tirso», de Cartagena, amb càrrega general.

Vapor alemany «Saar», de Hamburg, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor italià «Anselmo San Giorgio III», amb càrrega general i trànsit cap a Gènova i escales.

Pallebot espanyol «Paulita», amb càrrega general cap a València.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Jacinto Verdaguers», en llit cap a Torrellana.

Vapor espanyol «Jativa», en llit cap a València.

Vapor espanyol «Juliana», en llit cap a Palamós.

Vapor espanyol «Pinzón», amb càrrega general i trànsit cap a Tarragona.

Vapor espanyol «Castelar», amb càrrega general i trànsit cap a Tarragona.

Vapor espanyol «Cabo San Vicente», amb càrrega general cap a Sant Feliu.

Vapor espanyol «Modesto Fuentes», en llit cap a Avilés.

Vapor espanyol «Sabina», en llit cap a Aguilas.

Vapor francès «Cuers», de trànsit cap a Marsella.

Vapor holandès «Vulcanus», amb càrrega general i trànsit cap a Tarragona.

Galveston, 8. — El vapor nord-americà «Tamesa», que era al port, amb càrrega de petroli, ha tingut una explosió que ha causat greus avaries al vaixell, enfonsant-se ràpidament.

Constantinoble, 8. — El vapor grec «Esperos», en viatge cap als Dardanels, va tenir una explosió a la caldera, essent a la mar de Marmara. Fou remolcat pel tanc italià «Splendor».

Havre, 9. — El vapor anglès «Searth», procedent de Rouen, ha tingut una explosió, essent recollit pel remolcador «Anelle».

Hamburg, 9. — El vapor anglès «Wicklow Head» topa amb el vaixell «Elbe III», causant-li avaries.

Montevideo, 9. — El vapor anglès «Garthway», en viatge de Grangemouth cap a Lluque, ha arribat a remolc, amb avaries.

LA CAMBRA DE COMERÇ

En la darrera sessió celebrada per la Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat prengué possessió del càrrec de membre de l'entitat En Lluís Oms i González, elegit en la sessió anterior com a representant del grup primer, tercera categoria.

El president de la Cambra, En Joaquim Cabot i Rovira, va donar compte del resultat obtingut en la subscricció a favor dels damnificats pels terratrèmols de Xile, dient que pujava ja a unes trenta mil pessetes; de les gestions realitzades amb motiu, així com de la manera amb quèció obligatòria dels agents de Duanes, i d'un telegrama tramès al ministre de Finances amb aquest motiu, així com de la manera amb la qual la corporació obsequi el ministre de Comerç, Indústria i Treball, durant la seva estada a aquesta ciutat; el senyor Torner, de les gestions que va practicar estant a Madrid per veure si s'obtenia que els aeroplans que fan el servei postal entre França i el Marroc frances poguessin pendre i deixar correspondència internacional a Barcelona, i el senyor secretari, d'una consulta evaguada per la Cambra de Comerç de Logronyo sobre l'organització de determinats serveis per les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, i de les relacions llurs amb les associacions il·ludres, havent aprovat la corporació el criteri que en ella s'exposà.

BORSA DE BARCELONA

13 desembre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 71'15 a 71'20 i a 71'05, Alacants de 70'95 a 70'95, i Andalusos a 57'20.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa d'interior a 71'00, Nords de 71'10 a 71'25 i a 71'00, Alacants de 70'90 a 71'00 i a 70'75, Andalusos de 57'30 a 57'35 i a 57'50, Orenses a 17'65 i a 17'60, i Colonials a 56'15.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7%, «1921», a 99'75 i 00'00.

Barcelona Traction and Light Power 7%, a 106'00.

Barcelonesa de Navegació 6%, a 53'00 i 00'00.

Obligacions Espanyola Colonització 6%, a 95'00.

Elèctrica del Cinca 6%, a 85'50.

Grans Molins Bascos 6%, a 91'25.

Mines de Potassa «Súria» 7%, a 100'00.

Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'75 i 00'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tres. v. febrer 1922 B		Tres. v. febrer 1922 A		Tres. v. febrer 1922 B		Tres. v. febrer 1922 A	
París, xec. publicat	45'50	1922 B	102'00	1922 A	101'35	1922 B	101'30	1922 A	101'30
Londres, xec. publicat	26'67	1922 B	101'35	1922 A	101'30	1922 B	101'30	1922 A	101'30
Berlin, xec.	0'125	1922 B	88'75	1922 A	88'75	1922 B	88'75	1922 A	88'75
Vienna, xec.	0'015	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50
Roma, xec.	0'015	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50
Gènova, xec.	0'015	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50
Zurich, xec.	0'015	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50
Nova York, xec.	6'35	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50
Corones sueques, París.	330'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50
Corones sueques, Londen.	100'15	1922 B	79'50	1922 A	79'50	1922 B	79'50	1922 A	79'50

Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.

Cotització: Francs, 45'40; suïssos, 121'50; belgues, 41'85; lliures, 29'66; liras, 32'50; dòlars, 6'35; marcs, 0'125 i coronas, 0'015.

DARRERA SESSIÓ. Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Estanca de Nords a 70'75, Alacants a 70'50, i Andalusos a 57'30.

Diferències de les operacions a terme

De la tancada d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es baixa 0'15 de Nords i 0'20 d'Alacants.

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'ahir, es baixa 0'30 de Nords i 0'35 d'Alacants.

REBLU

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	14.48	00.00	14.51	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.00	13.87	13.86	00.00		00.00
Març	13.80	13.69	13.67	00.00		00.00
Maig	13.34	13.52	13.52	00.00		00.00
Juliol	13.44	13.32	13.31	00.00		00.00
Octubre	12.80	N.	12.66	00.00		00.00

Alexandria	Desembre	Febrer	Junol	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs, Asmhoum	27.90	28.15	Gener	17.15	00.00	00.00
			Març	17.90	00.00	00.00
Sakellaridis	13.70	14.50				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	25.10	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	24.91	24.83	24.80	00.00
Març	25.08	25.06	25.00	00.00
Maig	25.69	25.03	25.00	00.00
Juliol	24.75	24.71	24.75	00.00
Octubre	23.95	23.92	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	25.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	24.63	00.00	00.00	00.00
Març	24.74	00.00	00.00	00.00
Maig	24.65	00.00	00.00	00.00
Juliol	24.40	00.00	00.00	00.00
Octubre	22.93	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 12 de desembre de 1922.

res, havent aprovat la corporació el criteri que en ella s'exposà.

Foren nomenats N'Antoni Massó i Casañas, vice-president de la Cambra i En Joan Cantó, president de la Societat de Comerciants en Carbó flinerat per a formar part de la Comissió encarregada de proposar el repartiment de primes als consumidors de carbons nacionals, establerts del Real decret de 23 de novembre últim.

Es completaren les disposicions indispensables per a l'elecció dels membres i vocals de la Cambra de les 45 persones (perits mercantils i practics que han de figurar en la llista que la Cambra trametrà al Deganat dels Jutjats d'aquesta capital i en la qual han d'escollir els senyors jutges, en els casos que correspongui, els interventors de les suspensions de pagaments, i es prengueren acords sobre la manera de procedir a la formació de llistes dels altres partits judicials de la circumscripció de la Cambra. El senyor president donà al·lrament complet de la llista trametrada a tots els que han de pendre part en l'elecció amb les instruccions sobre la forma d'efectuar-la d'acord amb les normes prèviament acordades per la Corporació. També donà a conèixer a aquesta llista realitzada per En Josep Monégat com a vocal efectiu, i En Josep Armenteras com a suplent, elegits com a representants patronals del grup de Comerç i l'Institut de Retornes Socials, quant al referent al projecte de contracte de treball i l'assistència del primer a les sessions del dit Institut en les quals aquell projecte fou discutit, així com les vèrtes reunions celebrades amb els altres vocals patronals catalans del propi Institut.

En vista d'una comunicació de la Junta del Port de Barcelona relacionada amb els casos de malaltia sospitosa que fa temps hi hagué en aquesta ciutat, s'acorda reafirmar al

senyor director de Sanitat Marítima del Port per la seva gestió relacionada amb aquest afer, fer gestions prop dels senyors consols per a fer desaparèixer la injustificada prevenció d'algun d'ells respecte de l'estat sanitari del nostre port i oficial la dita junta donant-li les gràcies pel zel que ha demostrat en l'assumpte.

Havent-se disposat que les Cambres de Comerç no hesser un comerciant o industrial per a formar part com a adjunt de les Audiències quan hagin d'entendre en causes per delictes de contraban i defraudació, i altrament un suplent per als casos en els quals aquell no hi pugui assistir, i entenent que el dit la llei Cambres de Comerç ha volgut referir-se a les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, i, per tant, on es trobi la representació dividida no ha volgut ni pogut excloure la d'Indústria, la de Comerç acordà posar-se d'acord amb aquella, posant una combinació atèrra d'adjunts i suplents comerciants i industrials, havent designat per adjunt en el primer trimestre a En Jaume Gilella, i per als trimestres successius en el càrrec que els correspongui als senyors En Joan Olivella, En Joan Pantaleoni, N'Amadeu Torner, N'Emili Argau, En Joan Perpinya, En Valentí Fossas, N'Enric Freixas, En Josep Armenteras i En Francesc Ferrer i Anglada, per l'ordre que es nomenen.

La Cambra acordà els termes en els quals s'ha d'evacuar una consulta del ministeri de Comerç, Indústria i Treball referent a una instància del Col·legi de Pesadors i Midadors d'aquesta plaça encaminada a que se'ls concedeixi el títol de «control» de mercaderies i funcions a l'esmentat títol annexes.

S'aprovaren dietaments de la Comissió d'Expansió Econòmica, Ensenyança Mercantil i Comunicacions relatives a la necessitat de resoldre sense més demora el problema ferro-

viari, a una comunicació del Centre d'Informació Comercial del ministeri d'Estat referent a l'anunci d'extractes per a la fabricació de vins i licors, a les noves patents imposades als vehicles de tracció mecànica i a la concessió de crèdits per a la millora i reparació de carreteres de Catalunya, havent-se acordat felicitar amb aquest motiu al senyor Gálvez Cañero.

MERCAT DE TARREGA

Tarrega, 11 de desembre.

Blats blancs, de 52 a 53 pessetes els 100 quilos; idem roig de força, de 53 a 54.

Ordi, de 30 a 31 pessetes els 100 quilos.

Mersec, de 31 a 32 pessetes els 100 quilos.

Favons, de 42 a 43 pessetes els 100 quilos.

Altals, de 17'50 a 18 pessetes els 100 quilos.

Vins del país, de 18 a 20 pessetes els 100 litres; idem d'Aragó, de 45 a 46 pessetes.

Alcohol, de 200 a 230 pessetes els 100 litres.

Misteles, a 90 pessetes els 100 litres.

Anissats, de 130 a 320 pessetes els 100 litres.

Oli, a 7'50 pessetes el quart.

Ous, de 3'50 a 3'75 pessetes la dotzina.

PREMI DE L'ON

(Prima de compra)		
Alfons	126'00 percent	
Isabel	129'50 »	
Unes i mitges unces	125'50 »	
Quart d'unca	125'50 »	
1/16 d'unca	125'50 »	
Francs	125'50 »	
Dòlars	6'50 »	
Lliures	31'50 »	

Barcelona, 13 desembre.

CINEMA

Cinema científic

La cinematografia científica i documental continua guanyant terreny i a despertar la curiositat simpàtica de nombrosos espectadors als quals no satisfan els programes absolutament dramàtics. Però els editors i els flogadors no gosen emprendre aquest camí amb gaire empenya. A París mateix no fa gaire que foren exhibides unes pel·lícules científiques del doctor Comandon. Al tenir-ne esment per les ressenyes de la premsa molts espectadors preguntaren si erien exhibides en públic però l'editor no les presentà per creure que la vida dels microbis i de les cel·lules sols interessaria als especialistes.

No obstant en poc temps s'han fet algunes altres pel·lícules científiques que el públic ha acollit molt favorablement. Per exemple el film «Nanook l'esquimal» fet d'un viatge a la badia d'Hudson. Per a impressionar aquest film admirable, que constitueix una de les més belles lliçons d'energia i de paciència humanes, al mateix temps que un viatge meravellós pels paisatges polars, calia trobar abans que tot un operador capaç de dur a bon terme l'empresa. Hi havia un americà, Robert J. Flaherty, irlandès d'origen i corredor infadigable dels boscos, conegut de la badia d'Hudson car havia anat fins a la terra de Baffin i vers la costa oest del Groenland a la recerca de conques mineres.

S'oferia Mr. Flaherty a impressionar un film en ple país esquimal puix coneixia a fons el llenguatge que s'hi parla. La seva proposició fou acceptada per la «Compagnie française du Film» i del viatge a Fort Harrison que durà divuit mesos n'ha sortit un film d'una alta curiositat i interès científic, interpretat per una família d'ells composta de Nanou, la seva esposa Nylé, la seva cunyada i els seus fills, secundats per altres quan les escenes ho requereixen.

Aquest film mostra la vida quotidiana, aspra i tràgica d'una família de pescadors de foques i de caçadors d'animals per a extreure'n les pells.

També s'anuncia una nova versió de l'expedició Scott al pol Sud sota el títol de «L'etern silenci».

El repertori científic s'ha vist augmentat també pel film notable demostratiu de les «Teories d'Einstein», que constitueix un instrument pedagògic de primer ordre i mostra que l'ensenyament podria esperar de la pantalla emprada intel·ligentment en la instrucció pública.

Finalment consignarem algunes dades sobre el film de la vida i l'obra de Pasteur, que s'ha impressionat amb motiu de les imminents festes del seu centenari.

L'empresa era difícil de realitzar perquè la vida de Pasteur és molt coneguda i la seva imatge és encara viva entre un estol d'homes que l'han conegut: parents o col·laboradors. Sobre la seva vida n'ha publicat un llibre molt interessant M. Vallery-Radot, el gendre del gran saví. Sacha Guitry ha portat Pasteur al Teatre i ara li toca el torn al Cinema. El film s'impressiona a càrrec de l'excel·lent escriptor i teòric de l'art mut M. Joan Epstein i fa de director M. J. Benoit Levy.

Solament després de minuciosos assaigs i d'un profund estudi de nombrosos documents pogueren ésser distribuïts els papers, tots de personatges coneguts: Napoleó III, el president Carnot, el cirurgià Lister i sobretot la figura del gran saví universalment conegut i estimat que M. Mosnier encarna amb tota la veritat i la sinceritat possibles.

Amb aquests personatges, el film aconsegueix fer renàixer esdeveniments que pertanyen a l'història, precisa i exacta, da cura més escurpida presidí la recerca del més petit accessori i detall que passara desapercbut perquè és just però que si haguess estat inexactes no hauria mancat de cridar l'atenció i treure l'efecte dels conjunts.

L'escena que M. Epstein hagué de resoldre amb més dificultat per a posar-la al gran de veritat que exigeix el cinema fou la de la mossagada del noi Meister per un gos ràbiu. El gos, al començament, es refusava entossudat a no prendre's seriosament el paper. Però es feren tants esforços que la bestia acabà per exagerar la sinceritat del seu joc.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES
QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICA-
CIO, AMB UN SEGELL O UNA FIR-
MA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Les estrenes

Palace Cine

La filla de l'ajusticiada

L'estrena del tercer capítol de «La filla de l'ajusticiada» ha obtingut el mateix èxit que les anteriors. Aquest capítol titulat «El divorci» té per principal fet el divorci de Napoleó amb l'emperadriu Josefina degut a que aquesta no ha proporcionat un hereu al tron. Napoleó es passa amb l'arxiduchessa Llúcia Maria d'Àustria.

Es a la guerra contra Àustria que veiem reapareixer a Jaume Feraud, el promès de Laura, la filla de Napoleó, qui intenta assassinar l'emperador i que se salva de la detenció dels conjurats que seguien al general Malet per breure'l mort. En realitat sols estava greument malalt de la ferida que s'havia fet en mancar-li valor per atemptar contra l'emperador. Recollit per la cantinera d'un regiment allí fou curat i persuadit que anés a les armes.

En la guerra contra Àustria Jaume Feraud salva la vida del criat de Napoleó i els dos junts passen les llines enemigues i amb l'ordre que porten de l'emperador per al mariscal Massena els exercits francesos surten victoriosos. L'emperador reconeix al seu agressor i premia la seva valentia acollint-lo tinent de la seva escorta.

Retornat l'emperador a París, el promès de Laura explica al criat els desitjos que té de veure la seva estimada. Aquest criat havia estat assistent del general Malet i per això coneix a Laura. A més abans d'ésser soldat era l'aprenent de l'hotel en el qual anys enrera es refugiava la comtessa de Navailles i Napoleó i per això sap l'aventura d'aquest i el paper que hi exercí Fouché.

Assabentat el criat d'on viu Laura, un dia Jaume Feraud i ell, fingint-se policies, entren a la seva residència. Laura, en veure a Feraud, té un gran esglai, car li està prohibit terminantment parlar amb ningú. Són sorpresos pel confident de Fouché però el lliguen i en fugir el criat se'n duu la maleta que va d'ir a Napoleó a l'Hotel de Metz quan

va marxar a Còrsega perquè no tenia diners per a pagar l'estada.

Aquesta maleta, que havia recollit el propietari de l'Hotel en passar al servei de Laura, és remesa pel criat a l'emperador, al qual explica tot el que s'esdevingué a la comtessa de Navailles i fent-li saber que morí per haver-la delatada Fouché en negar-se a satisfer les seves demandes.

En saber Fouché tot el que s'ha esdevingut a la residència de Laura tem que el criat el comprometés davant de Napoleó i per a lluitar-se'n accepta la proposta del seu confident de fer-lo desaparèixer. Per a això s'emmetzen unes galetes que el criat s'ha de menjar però que es menja el gos de l'emperadriu Maria Llúcia morint emmetzinat.

Aleshores l'emperador veu clar l'intent d'emmetzinar el seu criat i crida a Fouché, al qual culpa de l'emmetzinament i el destitueix del càrrec de ministre de policia.

La quarta i darrera jornada que s'estrenarà aquesta setmana es titula: «La trama d'un ministre».

Demés d'aquesta pel·lícula s'ha projectat «El mil i postor» comèdia dramàtica de la «oldwin» interpretada per la genial Magda Kennedy i que amb tot i interpretar-la bé no la veiem com en les seves inimitables creacions d'ingenua comica.

Kursaal

El programa, sempre interessant, d'aquest aristocràtic saló, l'han constituït l'excel·lent film de l'estrella Perla Blanca «Una dona» del programa Verdaguer i la nova gran creació de Norma Talmadge «L'avis a la porta», del repertori Gurgul.

Demà, dijous, té lloc l'estrena de la tan esperada «Madame Récamier», del repertori De Miguel, gran producció basada en la vida napoleònica.

Després d'aquesta exclusiva l'empresa presentarà al públic dues altres obres mestres: «Per què el va matar», per la gran artista austríaca i «Ana Bolena», esposa d'Eduard VIII d'Anglaterra, interpretada pels grans artistes alemanys Henry Porten i Emili Jannings. Totes dues pertanyen al programa Verdaguer.

Saló Català

Com era de preveure la projecció

de l'admirable film «Joana d'Arc» ha obtingut un èxit sorollos.

També han estat molt ben rebudes «El taxi número 313» per l'estrella francesa Mlle. Madys i la comèdia dramàtica «Una rosa pansada».

Els films presentats

OTELLO

S'ha passat de prova a la Sala Catalana la producció alemanya «Otello», treta del drama de Shakespeare.

La despreocupació en matèria d'adaptacions que s'ha retret a les pel·lícules alemanyes, en aquesta no pot aplicar-se, puix tot és fidel a l'obra del geni. Aconsegueix també una execució artística i una presentació magestuosa, podent-se afirmar que «Otello» marca — junt amb altres produccions — el punt àlgid de la cinematografia.

Aquesta perfecció arriba fins a l'humil comparsa que confosament es mou entre la compacta multitud mestriolament col·locada. Tot porta un ritme que imprimeix els sentiments i les idees que enclou l'obra de Shakespeare. Els exteriors encaixen amb les evolucions de les masses, i els interiors, nombrosos i magnífics, arrodoneixen les escenes amb absoluta compenetració amb l'actor.

L'agrupament dels diversos elements que integren un film és el treball del director i en veure una pel·lícula cal analitzar degudament la seva tasca que s'observa tot seguit en els moviments de les masses que cal adaptar a cada moment de l'obra. En «Otello», aquestes efectes són impecables, patentitzant el mestratge de Dimitri Buchowetzki. Cal confessar també que en la llum els alemanys en són mestres, i que obtenen uns resultats sorprenents.

Examinant la interpretació direm que cada artista fa una creació del seu paper. Werner Kraus, el gran actor alemany, en el paper de «Yago», està fora de tota ponderació. El seu treball suggestiu i hom es pregunta si és possible donar una impressió més acurada de la psicologia d'aquest personatge.

Emil Jannings, en «Otello» ha vençut en expressió els tons negrosos i forats de la seva cara. Gràcies al seu treball de gran artista, l'home d'ànima impressionable, de sensibili-

Aviat l'emocionant pel·lícula en 12 jornades

NOBODY

:: La més sensacional que mai s'ha vist

Levantische Film :: Barcelona :: Telèfon 3171 A

SIGNORET, el genial primer actor de la comèdia francesa,

RITA JOLIVERT l'actriu inimitable, són els creadors de

ROGER LA HONTE

la cèlebre producció en quatre llibres, visió d'art

EMPRESAS REUNIDAS, S. A.

Passeig de Gràcia, 56

Telèfon 2198 A.

rat imponent i de cor d'infant, adquireix forma humana.

Lenkényi fa una «Desdemonia» molt digna, que no desentonaria gens als seus companys.

«Otello» és, doncs, una obra excel·lent que honora la producció alemanya, i dona una idea que el cinema pot representar dignament les més altes manifestacions estètiques.

ESTRELLA

La casa Pathé ha passat de prova el film «Estrella» interpretat per Gina Rely. Aquesta pel·lícula és de natura. La heroïna és transplantada als cims de la muntanya en els quals la vegetació hi és a ple esclat. Allí flueix l'ànima sentimental i bondadosa d'una noia desenganyada de la vida.

Un home primitiu com tots els bosquerols dels Pireneus es compadex de la donzella i l'encaja damunt d'ella unes flors.

D'aquest idil·li en fa una excel·lent creació Gina Rely, una actriu de mèrit, que ja és coneguda ací.

EL DESTÍ

Es una bella comèdia francesa, en dues jornades, interpretada excel·lentment per la gran actriu Gabrielle Robinne, tan admirada del nostre públic. En aquesta nova producció la Robinne llueix una vegada més la seva gentilesa, que s'adapta perfectament al sentimentalisme de l'argumentació que té una presentació exemplar.

La casa Prociné, a la qual pertany, pot felicitar-se certament d'aquesta adquisició.

Reportatges

La casa Verdaguer ha presentat excel·lents pel·lícules, que porten per títol «Una dona», per l'estrella americana Perla Blanca, i «En nom de la llei», pel conegut artista Cayena.

El dia 19 del corrent s'estrenarà al Kursaal el drama «Per què el va matar», interpretat per la gran artista austriaca Lucy Dornane.

Després presentarà a la mateixa sala la gran exclusiva «Ana Bolena», magnífica producció que assolirà un gran èxit.

La casa Pathé es prepara per a inaugurar aviat el seu elegant cinema de la Rambla de Catalunya, que es troba ara en plena reforma.

Les produccions rebudes són nombroses, i l'encert que presideix als senyors Vilaseca i Ledesma faran de les estrenes en aquesta sala uns èxits resonants.

Seràn presentades les millors produccions franceses. Es sabut que França treballa més que mai, i pot assegurar-se que les darreres produccions són veritables joies d'art.

Entre el material que es prepara per a exhibir aviat a Barcelona hi ha unes comèdies del simpàtic artista Harold Lloyd, de dues i quatre parts, que seràn acollides amb gran acceptació.

La Societat Anònima «Empreses Reunides», presentarà aviat la gran sèrie «Roger la Honte», interpretada pel gran actor francès Signoret, i de la qual en tenim innumerable referències per la premsa francesa.

Carl Laemmle, el conegut productor americà, ha començat els treballs d'organització per a adoptar a la pantalla la popular obra de Dumas «Nostra Senyora de París».

Hi ha el propòsit de fer-ne un film admirable, i a l'efecte es construeix una gran reproducció als seus estudis dels angles de «Notre Dame» i de les velles casernes parisenques.

Podem assegurar que el personalíssim artista Lon Chaney interpretarà el personatge «Quasimodo».

Jack Coogan, el petit company d'En Charlie, està fent el seu cinquè film, sota la direcció dels seus pares.

L'esposa d'un conegudíssim dibuixant de Londres ha produït pel seu compte una interessant sèrie de pel·lícules denominades «La ciència i la vida».

Aquests films, intervinguts directament pel ministeri d'Higiene britànic, mostren el funcionament dels organismes humans, flurs possibles anormalitzacions i mitjans pràctics per a conservar la bona salut.

A l'Acadèmia de Medicina

Tingué lloc la recepció per l'Acadèmia de Medicina, de l'Acadèmia electe per la Secció de Ciències, doctor En Pere González Juan.

Ocupava la presidència, el marqués de Carulla, el qual tenia a la seva dreta al comandant Farreras, qui portava la representació de l'Inspector de Sanitat Militar, i el doctor Martínez, degà de la Facultat de Medicina i a la seva esquerra el doctor Coroleu, secretari perpetu de la corporació.

S'asseguraren en llocs preferents el doctor Xirera i Salsé, que representava a l'Acadèmia de Ciències; el doctor Roca, a la de Bones Lletres; el doctor Vila Cuñer, a la d'Higiene de Catalunya; el doctor Sanchaleu, a la Facultat de Farmàcia; don Pau Martí, al Col·legi de Veterinaris; En Josep Mas Alemany, al Cos de Veterinaris municipals; En Galetà López, a l'Institut de Veterinaris; el doctor Castells, al Col·legi de Farmacèutics de Barcelona; el doctor Benavent al Col·legi de Doctors matriculats de Catalunya; En Carles Pi i Sunyer, a l'Escola Superior d'Agricultura; els acadèmics numeraris doctors Viura i Carreras, Sabater, Pujula, Sacanella, Soler Garde, Guerra Estape, Corominas, Casanada, Blanch i Benet, Nubiola, Soler Batlle, Salvat Navarro, Oliver Rodés, Roig Raventos, Peyri, Salvat Espasa, Bartina i Pi i Sunyer i nombros públic, que omplia per complet la sala de sessions.

Obrí la sessió pel senyor president, va concedir la paraula al doctor Coroleu, el qual va llegir l'acta d'elecció del doctor González, entrant aquest a la sala acompanyat dels acadèmics numeraris doctors Sabater i Soler i Batlle, passant acte seguit a donar lectura al seu discurs titulat: «Mecanismes nutritius de la immunitat» estudiant aquest interessant i complicat problema de la biologia contemporània en tots els seus aspectes, i avalorant-lo amb els seus experiments de laboratori, essent premiada la seva tasca amb unànims aplaudiments.

El doctor Tarró presentà al nou acadèmic, ressenyant la seva personalitat científica i contestant al seu treball amb nombroses observacions fruit de la seva experiència, essent acollit el seu discurs amb aplaudiments.

El senyor president, després d'imposar la medalla corporativa, i remetre el diploma acadèmic al doctor González Juan, el va felicitar pel seu ingrés, donant les gràcies a les representacions i al públic, aixecant la sessió.

Conferència a Arenys de Mar

El diumenge, dia 10, a la tarda, En Tomàs Roig i Llop, va donar una conferència al Centre Regionalista d'Arenys de Mar, quarta de les que, sobre Història de Catalunya, s'hi venen donant, organitzades per la Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Dissertà En Roig i Llop sobre «El Compromís de Casp». Després d'haver fet remarcar la magnífica florència que, en tots els ordres, assolí el regnat de Martí i l'Humà, passà a ocupar-se dels drets al·legats per cadascun dels pretendents a la Corona, en restar sense successió immediata aquell Rei. Fèu un estudi detingut del que fou el Parlament de Casp, demostrant amb una doctrina plena de lògica la injustícia que es cometé, elegint a Ferran d'Antequera i no a Jaume d'Urgell, al qual afavorien, ultra diversos fets històrics que revelaven la preferència de les línies masculines sobre les femenines, el testament de Jaume I i la condició d'ésser català.

Amb paràgrafs brillants comentà els incidents que foren l'epíleg de la dinastia nostrada i el començ, per contra, de la reial incorporació forastera.

I explicà, per fi, la rebel·lió de Jaume el Dissortat i el seu pelegrinatge a través de les terres castellanes, fins a morir a Xàtiva, els uns diuen de mort natural, i els altres, escanyat pels germans d'Alfons IV, el Magnànim.

A mena de síntesi espiritual, digué el conferenciant unes agudes apreciacions a l'entorn de les conseqüències funestes que reportà la Sentència de Casp, iniciadora de la desfiguració de la nostra personalitat política fins que, sotmögudes abreviadament les

arrels de la tradició patrí, Catalunya ha renascut i va creixent, altra volta, de cara sempre a la llum de la llibertat.

Durant la dissertació — molt aplaudida, en acabar, per un nombros auditori — es feren diverses projeccions adients al tema.

Publicacions rebudes

— «Nuevo Mundo».

— «Revista Popular». Número d'aquesta setmana.

— «El Iris de paz». Número corresponent al dia 10 de desembre.

— «Revista Jurídica de Catalunya». El número de novembre publica el següent acientat sumari:

Les orientacions polítiques dels pobles llatins al Mediterrani. (Cicle de conferències donades a la sala d'actes del Col·legi Notarial els dies 1, 8 i 12 de maig de 1922). Tercera conferència: La influència de la guerra en la política mediterrània.

Frederic Camp: Història jurídica de la guerra de la independència (quinta part: La guerra social i el Dret. — Sisena part: El dret militar (continuació).

F. d'A. Segrelez Niguez: Dret consuetudinari.

F. Maspons i Anglès: Fons de Dret Català.

Secció de Legislació.

Notícies i varietats: Col·legi d'Advocats. — Unió Jurídica Catalana. — Personal de Registres. — Personal de la Magistratura i Judicatura. — Obituari.

— «Pàtria». Butlletí del Centre Excursionista. Número 7.

— «Regeneració». Revista - Fisiatra. Número 12.

— «Ibérica». Revista dedicada al progrés de les ciències. En el seu número 434 publica el següent sumari:

R. P. Josep Albiñana, S. J., director de la Revista «Ibérica». — Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. — Línies aèries de caràcter particular. — Espanya és terra de vi. — Argentina. Nou ramal de ferrocarril. Compra del llimoner. Obres del port de Mar del Plata. — Dent. Fòssil nord-americà. — Nou model d'estratigrafia. — Vauxell que navega contra el vent, mogut pel mateix vent. — Acer no entelable. — Martiri de la ciència russa. — Peixos cecs del mar de Tiberiades. — Les modernes drassanes italianes. A. Margarit. — El ferromanganes, P. Valls. — Bibliografia.

— «Boletín Informativo», de la «Barcelona Esperanta Society». Número 8. — «Mujer y Madre». Revista Femenina de la Lluita contra la Mortalitat infantil. Número 23.

Els esports

TIR

A la sessió celebrada per la Junta Central del Tir, amb data del 9 del corrent desembre, es va acordar, per unanimitat, concedir la distinció de soci honorari de la representació del Tir a Barcelona a N'Edward Layret i Folx.

Són quatre els socis d'aquesta representació que s'honoran amb els dits títols: En Francesc de Cepeda, N'Artemi Bordas, En Ramon Freixa i el senyor Layret.

PARTIT DE FÚTBOL A VICH

Al camp de Joe de l'Esbarjo Marià contemplaren un interessant partit entre el primer del F. C. Tona i Els Dardanels, d'aquella ciutat, disputant-se unes magnífiques medalles, ofrena de la Dependència del catòlic Michel, de Vich, les quals foren guanyades pel F. C. Tona, per dos a un (de penalty).

El match fou disputadíssim, essent el domini generalment sempre dels de Tona, que ultra apuntar-se els dos gols al seu favor, portaren una combinació estupefent durant tot el partit, que va demostrar (si es té en compte que són novics d'aquest esport), el gran millorament que experimenten de dia en dia els novells aficionats, puix el mateix equip dels Dardanels, a principis de setembre, al camp del F. C. Tona, quedaren dos a un a favor dels viatgers, i el diumenge, en el seu propi camp, ultra d'ésser reforçats per quatre jugadors del primer del Marià Ausa (entre ells el porter: Senes), foren derrotats i «passats els Dardanels» per la senzilla esquadra que compon el grup F. C. Tona.

L'enhorabona més cordial a tots i que l'esport prosperi!

Concerts

SALA DE L'ORFEO NURIA

Recital M. Plantada

Na Mercè Plantada, la cantant que tantes simpaties té guanyades entre els nostres filarmònics, trobà diumenge a la tarda, a l'Orfeo Nuria, un acolliment dels més entusiastes. Cantà un programa molt variat, demostrant l'extens repertori amb què compta. Figuraven a la primera part alguns mestres clàssics amb diverses cançons populars estrangeres i una original del modern compositor rus Prokofiev. La segona part fou dedicada íntegrament al genial Mussorgsky, del qual constaven dues primeres audicions: «La nina s'adorm» i «Cançó jueva». L'èxit d'aquestes pàgines, fortament expressives, fou complet, repetint-se la que figurava al darrer de totes, la ben coneguda i característica cançó «Hopaki».

Força interessant era també la part final del programa, dedicada a l'escola catalana. Els autors que escolli la senyora Plantada eren, en el mateix ordre presentat: Borràs de Palau, Zamacois, Pahissa, Samper, C. Lozano, Sancho Marraco, Buxó i Lamote de Grignon.

Els aplaudiments insistents de la concurrència que omplia la sala obligaren la repetició de bon nombre de cançons, entre les que recordem «Non-non, nonetes», d'En Zamacois; «Has permès que t'estimes», d'En Lozano, i «L'arbre dels infants», d'En Sancho Marraco. Per llur inspiració delicada varen ploure força, també, les composicions «Cançó de les ones» d'En Samper i «Dintre el jardí» d'En Buxó, interpretades per la senyora Plantada amb un gust perfecte.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 16 de propietat i abonament. A les nou. L'òpera en quatre actes, «CARMEN», pels celebrats artistes senyors BUADES i GUERRIERI; senyors BELINA i GHIRARDINI. — Demà, presentació de l'extim artista SEGIMON ZALESKY. ÚNICA representació de l'òpera BORIS GUDUNOV. — Dissabte: «TOSCA», pels eminents artistes POLI RANDACCIO, LAZARO i ZALESKY. — Propinent setmana: GLI UGONOTTI i estrena de EL PRINCEP IGOR.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214 : Tels. 5125 i 4736 A

AVUI, DIMECRES, NIT, A LES DEU, es representarà la fastuosa revista «ORI-ORI, A PREUS POPULARS» continuant els mateixos FINS EL DIJOU, DIA 14

EL DIVENDRES, DIA 15 ESTRENA del nou quadre de «ORI-ORI : IDIL·LI DE NINOTS» : Nou decorat de Deshayes i Arnauld. Vestits nous de Max Weldy (París). Demà, dijous, tarda, a les quatre. Gran Matinée a preus populars

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimecres, diada de Santa Llúcia. Vespre, 5 actes, 5. Butaques, a 2 pessetes. La nova comèdia en tres actes.

AL CEL MAI HI FALTA UN NUVOL i MARXA NUPCIAL

(2 actes de gran broma), admirablement interpretada. — Demà, a les cinc de la tarda. Espectacles per a infants. Gran esdeveniment.

ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS d'En Josep M. Folch i Torres, música del mestre Esquerrà. Chors angèlics, Ballets populars. Quadros plàstics, Sardana, Couplets d'En Rovelló (Almerie). — Nit: «Tertúlia Catalana» AL CEL MAI HI FALTA UN NUVOL i LES CONFIDÈNCIES DE NINETA. — Diumenge, tres magnífics programes: A les tres: EL PRINCEP BLANC. A dos quarts de sis: ELS PASTORETS Nit: FANNY I EL SEUS CRIATS. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergés. — Avui, di-

meures, nit, a les deu: la revista en un acte i sis quadros.

L'OU COM BALLA

amb escenes noves, i la gata en 3 actes, música del mestre Morera.

EL CASTELL DELS TRES DRAGONS

per la senyora Viladoms i senyors Parera, Vendrell, Bergés, Pedrola, etcètera. — Demà, dijous, tarda, a les cinc: Primera matínee d'òpera i sarsuela, a preus populars. Butaques, 2 pessetes: Les formoses obres ROHEMOS i LA DOGARESA. Nit: a les deu: L'OU OM BALLA i EL CASTELL DELS TRES DRAGONS. — Es despatxa a Comptaduria. — En aquest teatre hi ha calefacció central.

Teatre de Novetats Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Ganau. — Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu. Grandios programa. COMIAT dels notables artistes LES 4 BOREAL, LES 6 SERATOS, LES 2 BODSON, HEADON ET DURBAN i els GERMANS ALBANOS. Exit de Mlle. MADRIGALI, THE ARQUES, Mlle. ROSE THEA, Mlle. LEFEVRE i la famosa troupe ELS 8 MENDEZ, 8 i els divertits pallasos RICO i ALEX. L'èxit de l'any. Triomf sens parió dels originals i intel·ligents.

ÓSSOS COMEDIANTS

DE BREKERS

Demà, tarda, a dos quarts de deu. Matínee infantil, i nit, a tres quarts de deu: GRAN MODA. Quatre importantíssims debuts, 4: JHON ALEX gimnastes còmics. THE HOLLS, saltadors a l'americana. CORO i SILVA, pallasos. El famós i intrèpid domptador.

MR. FORTUNIO

amb els seus terotges

LLEONS SELVATGES

Pendran part en la funció de tarda i nit, els ovacionats OSSOS COMEDIANTS. — Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : : LEONIS : : GALLEGO

Avui, dimecres, 13 de desembre. Nit, a les deu: El divertit entremés LA NINA DE LAS PLANCHAS. Reestrena de la sarsuela en un acte, dividit en cinc quadros, original de Sinesí Delgado, música del mestre Lleó, LA BALSA DE ACEITE, i Reestrena de la sarsuela en tres quadros, dels senyors Serafi i Joaquim Alvarez Quintero, música dels mestres Bravo i Torres, EL AMOR BANDOLERO. — Demà, dijous, tarda: AHI VA ESA MOSCA, LA BALSA DE ACEITE i AMOR BANDOLERO. Nit: Colossal programa: LA BALSA DE ACEITE i ANITA LA RISUENA.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Santpere. Avui, nit, a les deu. L'obra del dia. A L'OMBRA DE MONTJUICH.

TEATRE NOU

Companyia d'òpera

VICTORIA PINEDO LLUIS BALLESTER meures. Nit, a tres quarts de deu. LOS SOBRINOS DEL CAPITAN GRANT. Exit estupefent. 19 noves decoracions, 19 UN DRAMA EN EL FONDO DEL MAR. Admirable espectacle. Gran emoció.

Teatre Català ROMEA

Dijous! Dijous! Dijous! Tarda: ELS PASTORETS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS El més bell espectacle d'En Josep M. Folch i Torres. Totom, per a veure i aplaudir ELS PASTORETS.

TEATRE COMIC

Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu. El drama passional en set actes, EL ULTIMO BESO («La acusada de un crimen»).

Teatre Victòria

Avui, vespre, a dos quarts de deu. LA CONDESA DE MONTMARTRE i PIM - PAM - PUM.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Güell - Tudela - Asquerino - Cortès Nit. Popular. Butaca platea amb entrada, dues pessetes. La comèdia en tres actes.

AMOR ES VIDA

Demà, dijous. Moda popular. Tar-

AROMES DEL MONTSERRAT